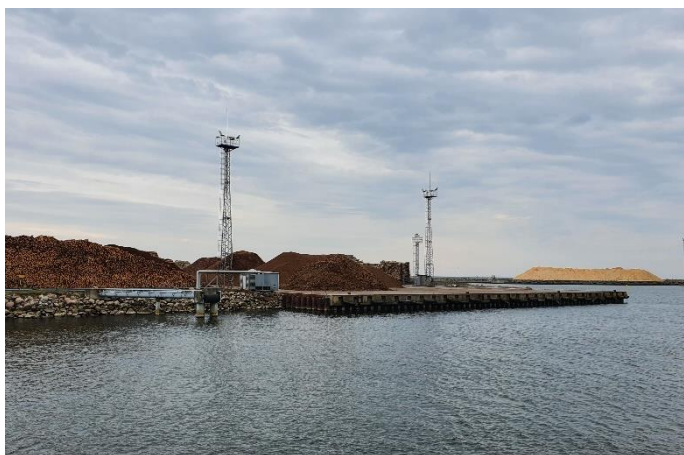

Kā tiek pārvaldītas mazās ostas?

Rīga 2022

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Kā tiek pārvaldītas mazās ostas?

2022. gada 12. augusts

Atbilstības revīzija “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība?”.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītājs valsts revidents Daniels Cjaputa, vecākā valsts revidente Jeļena Laščenko (no 2022. gada 19. aprīļa), valsts revidente juriste Baiba Jakovļeva, valsts revidentes Anna Bāze, Santa Eglīte (līdz 2022. gada 2. martam) un Ilze Proknere (no 2022. gada 1. marta), atbildīgā sektora vadītāji Jānis Lielkalns (līdz 2021. gada 17. novembrim) un Oskars Erdmanis (no 2021. gada 22. novembra) un departamenta direktors Edgars Korčagins, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektā revīzijas departamenta 2021. gada 26. jūlija revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-23/2021.

Revidējamās vienības – Dienvidkurzemes, Limbažu, Saulkrastu, Talsu, Tukuma novada un Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, Engures, Jūrmalas, Mērsraga, Pāvilostas, Rojas, Salacgrīvas un Skultes ostas pārvalde.

Vāka noformējumā izmantoti fotoattēli no revidentu personīgā arhīva.

Cienījamais lasītāj!

Tā kā Latvija ir bagāta ar teju 500 kilometru garu jūras piekrasti, tad vēsturiski mūsu valsts ir bijusi un joprojām ir bagāta arī ar ostām jūras ekonomiskā, transporta un tūrisma potenciāla izmantošanai.

Ja iepriekšējos gados Valsts kontrole ir vērtējusi trīs Latvijas lielāko ostu – Rīgas, Liepājas un Ventspils – darbību, tad šoreiz pievērsāties septiņām Latvijas mazajām ostām Engurē, Jūrmalā, Mērsragā, Salacgrīvā, Skultē, Pāvilostā un Rojā.

Katra no tām ir unikāla un atšķirīga, ko nosaka gan atrašanās vieta, gan vēsturiskā attiecīgās vietas un tuvējā reģiona attīstība. Taču revīzijas noslēgumā mums ir radusies pārlicība, ka tās visas kaut kādā mērā ir palikušas iepakā valsts pārvaldē notiekošajiem attīstības procesiem.

Ja ministrijās, pašvaldībās un to iestādēs pēdējos gados mēs arvien mazāk sastopamies ar īpašumu uzskaites nepilnībām, tad mazajās ostās tā diemžēl ir vēl sakārojama joma. Pēc tā darba kārtībā mazajām ostām ir pilnvērtīga stratēģiskā plānošana, skaidru un izmērāmu mērķu noteikšana, jēgpilna atskaitīšanās par to sasniegšanu, iekšējās kontroles sistēmas izveide un citi būtiski pārvaldības procesi, kas nepieciešami labi pārvaldītā organizācijā.

Kaut arī ostas ir salīdzinoši patstāvīgas, tomēr arī tās nedzīvo atrauti ne no valsts, ne no vietējās pašvaldības. Ja ne valsts, ne pašvaldību attīstības plānos un tajos noteiktajos mērķos nav iezīmēta mazo ostu loma un noteikti tām sasniedzamie uzdevumi un resursi, tad ir grūti runāt par stabiliem pamatiem ostu sekmīgai attīstībai.

Diemžēl tieši tāda realitāte mums atklājās, detalizēti izskatot gan nacionālos, gan reģionālos attīstības plānošanas dokumentus.

Tāpēc ar šo revīziju Valsts kontrole vēršas pie valdības un pie piejūras pašvaldībām ar aicinājumu rast kopīgu redzējumu par mazo ostu vietu jaunajos sociāli ekonomiskajos un ģeopolitiskajos apstākļos, nosakot skaidras to tālākās darbības perspektīvas.

Ostu rīcībā ir nodoti ievērojami publiskie aktīvi, ieskaitot pie jūras un pie upēm esošas zemes, molus un ēkas, un tikai mērķtiecīga un godprātīga to apsaimniekošana nodrošinās šo resursu ilgtspējīgu izmantošanu vietējo iedzīvotāju un visas valsts interesēs.

Paldies Dienvidkurzemes, Jūrmalas, Salacgrīvas, Skultes, Talsu un Tukuma novadu pašvaldību un ostu pārvalžu, kā arī Satiksmes ministrijas pārstāvjiem par konstruktīvo sadarbību, informācijas apmaiņu un ražīgajām diskusijām turpmāk veicamo darbu noteikšanai!

Paldies Latvijas Kuģu brokeru un aģentu nacionālai asociācijai, Latvijas Kokrūpniecības federācijai, Latvijas Zivrupnieku savienībai par konstruktīvu sadarbību, vairojot mūsu izpratni par ostu darbības specifiku un sniedzot revīzijas veikšanai nepieciešamo informāciju!

Ar cieņu
departamenta direktors
Edgars Korčagins

Saturs

Kopsavilkums	6
Galvenie secinājumi	6
Būtiskākie ieteikumi.....	10
Ziņojuma struktūra	11
Jomas raksturojums	12
1. Vai mazo ostu pārvaldība tiek plānota atbilstoši tiesību aktiem, attīstības plānošanas, stratēģiskās un finanšu vadības principiem?	14
1.1. Kā valsts un reģionālajā līmenī ir noteikta mazo ostu loma un attīstības perspektīvas?	14
1.2. Vai mazo ostu īstenotā attīstības plānošana atbilst normatīvajam regulējumam, tajā skaitā ir izstrādāti un aktualizēti atbilstoši dokumenti, kā arī tiek veikta darbības uzraudzība?.....	17
Ostu pārvalžu finanšu plānošana un darbības rādītāji	18
Ostas darbības uzraudzība	19
1.3. Vai mazajās ostās atkritumu apsaimniekošana tiek veikta atbilstoši normatīvo aktu prasībām? .	20
1.4. Vai mazo ostu pārvaldības institūcijas darbojas atbilstoši normatīvo aktu prasībām, labas pārvaldības principiem un ostu valdes locekļu skaits ir samērīgs pret konkrētās ostas lielumu un ostas pārvaldes darbības apjomu?	22
1.5. Vai ostās tiek ievērotas normatīvo aktu prasības interešu konflikta novēršanas jomā?	26
Vai ostu amatpersonas ir saņēmušas rakstveida amatu savienošanas atļaujas?.....	26
Vai ostu amatpersonas neatrodas interešu konflikta situācijās?	27
1.6. Vai tiek noteikta atbilstoša mazo ostu pārvalžu darbinieku atlīdzība?	30
2. Vai ostas pārvalžu darbība ar finanšu līdzekļiem un mantu atbilst normatīvo aktu prasībām un finanšu vadības principiem?	34
2.1. Vai ostu pārvaldēm ir izstrādāta nekustamo īpašumu nomas maksas metodika, kā arī tiek gūti visi ieņēmumi no īpašumu iznomāšanas?	34
2.2. Vai pašvaldības ir piešķirušas un ostu pārvaldes ir saņēmušas finansējumu atbilstoši normatīvo aktu prasībām?	38

2.3. Vai ostu finanšu pārskati sniedz tādu informāciju par iestādes finansiālo darbību, darbības rezultātiem un naudas plūsmu, kas noderīga plašam pārskatu lietotāju lokam, izvērtējot un pieņemot lēmumus par resursu piešķiršanu un to izlietojuma efektivitāti?	41
2.4. Vai ir izstrādāta ostu maksu un maksas pakalpojumu tarifu noteikšanas metodika, apstiprinātās ostu maksas un pakalpojumu maksas ir ekonomiski pamatotas, kā arī tiek gūti visi ieņēmumi?	44
Dienvidkurzemes novada pašvaldības viedoklis	52
Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības viedoklis	52
Limbažu novada pašvaldības viedoklis	53
Talsu novada pašvaldības viedoklis	53
Tukuma novada pašvaldības viedoklis	54
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes	55
Termini un skaidrojumi	66
1. pielikums. Ostu pārvalžu darbību raksturojošie rādītāji pēc stāvokļa uz 31.12.2020.	68
Vispārējie ostu raksturojošie un finanšu rādītāji	68
Mazo ostu kravu apgrozījums par periodu 2016.–2021. gads	69
Ostās esošo komersantu rādītāji	70
2. pielikums. Aplēse par ostu pārvalžu piemērotajām ostas zemju nomas maksām un laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam no zemes nomas potenciāli iegūstamajiem ieņēmumiem.	71
Atsauces	73

Kopsavilkums

Latvija atrodas pie Baltijas jūras, un tās piekrastē ir izveidotas 10 ostas, tajā skaitā septiņas mazās ostas. Lai arī mazo ostu kravu apgrozījums uz kopējā fona ir neliels, tās ir nozīmīgas loģistikas ķēdes elementi un sekmē ne tikai ostas teritorijas, bet visa reģionu attīstību, jo mazo ostu darbībā un uzņēmumos, kas saistīti ar ostas pakalpojumiem, tiek nodarbināti vietējie iedzīvotāji, kas dažkārt no paaudzes paaudzē strādā šajā nozarē.

Latvijas mazās ostas galvenokārt ir specializējušās apaļkoku, šķeldas un koksnes granulu, granīta šķembu un citu būvmateriālu, kūdras eksportā un svaigu un saldētu zivju pieņemšanā. Pēdējo gadu laikā arvien vairāk mazo ostu apkalpo jahtas, piedāvājot remonta, ziemošanas un citus pakalpojumus kuģotājiem no Skandināvijas, Austrumiem un Rietumeiropas, tādējādi arī popularizējot Latviju kā tūrisma objektu.

Latvijas transporta un loģistikas sistēma un infrastruktūra ir efektīvi jāizmanto valsts tautsaimniecības labā. Mazo ostu laba pārvaldība un efektīva darbība ir būtisks priekšnoteikums to rīcībā esošo publisko aktīvu izmantošanai iedzīvotāju, komersantu, pašvaldību, reģionu un valsts interesēs.

Galvenie secinājumi

Mazo ostu pārvaldībā konstatētas neatbilstības gandrīz katrā pārvaldības un to darbības aspektā – stratēģiskajā vadīšanā un attīstības plānošanā, finanšu pārvaldībā un rīcībā ar finanšu līdzekļiem un mantu, iekšējās kontroles sistēmas izveidošanā un uzraudzībā, turklāt vairākos gadījumos ostu pārvaldes neievēro tām saistošo tiesību aktu prasības.

Nenovēršot visas neatbilstības un nesakārtojot ostu pārvaldības procesus, it īpaši, neveicot visu ostā apkalpoto peldlīdzekļu reģistrēšanu, atbilstošu analītisku ieņēmumu un izmaksu uzskaiti, pašvaldībām kā šo ostu īpašniecēm nebūs iespējams izvērtēt mazo ostu pārvalžu saimnieciskās darbības efektivitāti un produktivitāti. Peldlīdzekļu skaita un kravu apgrozījuma rādītāji, nevērtējot tos kopsakarībā ar ieņēmumu, izmaksu, atdeves rādītājiem un spēju ģenerēt pietiekamus finanšu resursus ostu attīstībai, nesniedz objektīvu informāciju, lai novērtētu ostu darbības efektivitāti.

Nepilnveidojot stratēģisko un attīstības plānošanu sasaistē ar finanšu plānošanu, it īpaši, sagatavojot normatīvajā aktā noteikto ilgtermiņa finanšu prognozi pieciem gadiem un nenosakot skaidrus sasniedzamos mērķus un to sasniegšanas pakāpi raksturojošus izmērāmus rezultātīvos rādītājus, nebūs iespējams stratēģiski pārvaldīt un attīstīt ostas ilgtermiņā.

Kopsavilkums

Jomas apraksts

Secinājums

Pamatojums

Ieteikums

Iestādes viedoklis

Revīzijas raksturojums

Attīstības, stratēģiskā un finanšu plānošana

Viens no iemesliem, kas noteikti neveicina mazo ostu kā publiskā aktīva un resursa optimālu un efektīvu izmantošanu visas tautsaimniecības interesēs, tajā skaitā, ņemot vērā dažādās nozares – transports un loģistika, kokrūpniecība, lauksaimniecība, zvejsaimniecība u.c. –, ir fakts, ka **mazo ostu loma, nozīme un nākotnes perspektīvas nav pietiekami integrētas attīstības plānošanas dokumentos nacionālā līmenī**. Tajos nav noteikti mazo ostu darbības virzieni un prioritātes, līdz ar to šobrīd nav un ilgstoši nav bijis intereses par mazo ostu darbību valsts mērogā.

Arī Eiropas Parlamenta un Padomes regulā ir noteikts¹, ka ostas ir pilnībā jāintegrē nepārtrauktā transporta un loģistikas ķēdē, lai veicinātu izaugsmi un Eiropas transporta tīkla un iekšējā tirgus efektīvāku izmantošanu un darbību. Tam nepieciešami moderni ostas pakalpojumi, kas veicina ostu efektīvu izmantošanu un labvēlīgu vidi investīcijām, lai attīstītu ostas saskaņā ar pašreizējām un nākotnes transporta un loģistikas prasībām.

Tomēr, ņemot vērā mazo ostu ģeogrāfisko izvietojumu, krasās **izmaiņas ģeopolitiskajā situācijā**, Krievijai un Baltkrievijai piemēroto sankciju ietekmi uz dažādām nozarēm (it īpaši enerģētiku un kokrūpniecību), ir nepieciešama lielāka iesaiste mazo ostu stratēģiskajā un attīstības plānošanā gan nacionālā, gan reģionālā un pašvaldības līmenī, lai **nodrošinātu mazo ostu darbības nepārtrauktību un ilgtspēju**.

Arī **pašvaldības kā ostu pārvalžu izveidotājas nav bijušas “uzdevumu augstums”**, jo nav pienācīgi iesaistījušās ostu attīstības plānošanā, nosakot konkrētus mērķus un sasniegamos rādītājus, kā arī uzraugot un analizējot ostu pārvaldības un publisko aktīvu atdeves rezultātus atbilstoši pašvaldības, to iedzīvotāju un komersantu interesēm.

Lai gan pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos attiecībā uz mazo ostu attīstību ir noteikti mērķi un rīcība ostu darbības un infrastruktūras uzlabošanā, tomēr tajos **trūkst kvantitatīvu un kvalitatīvu rezultātīvo rādītāju, lai vērtētu, vai pašvaldību un ostu veiktās aktivitātes ir sasniegušas konkrētus rezultātus**, nodrošinot publisko aktīvu (ostas akvatorijas, teritorijas un infrastruktūras) pārvaldību mazajās ostās, un vai pašvaldība, tās iedzīvotāji un komersanti gūst maksimālu labumu no šiem aktīviem.

Vērtējot pašu **mazo ostu pārvalžu pienākumus** attīstības plānošanā, secināms, ka **tās neveic attīstības plānošanu atbilstoši normatīvajam regulējumam un principiem**² – nav izstrādāti vai netiek aktualizēti nepieciešamie dokumenti. Engures un Rojas ostu pārvaldes nav izstrādājušas, savukārt Skultes ostas pārvalde nav aktualizējusi ostu attīstības programmu, netiek nodrošināta attīstības un budžeta plānošanas sasaiste, netiek ievērots finansiālo iespēju princips, jo tikai Rojas un Salacgrīvas ostas pārvalde ir izstrādājuši finanšu līdzekļu izlietojuma tāmi pieciem gadiem.

Engures ostas pārvalde nav izstrādājusi vienu no svarīgākajiem ostas darbību reglamentējošajiem dokumentiem – ostas noteikumus. Ostas noteikumos tiek ietverta informācija par ostā piemērojamām maksām par pakalpojumiem, ostas zemes un akvatorijas robežām, noteikumi par kuģu satiksmi akvatorijā, kuģu stāvēšanu, vides aizsardzību, u.c.³

Mazo ostu pārvaldēm ir jānodrošina atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrāde un atkritumu apsaimniekošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām⁴. Eiropas Komisija norāda⁵, ka: *Atkritumu novadīšana no kuģiem aizvien vairāk apdraud jūras vidi, un tam ir smagas vidi ietekmējošas un ekonomiskas sekas. Pēdējā laikā jūras pieguļojuma problēma ir izvirzījies priekšplānā, jo aizvien vairāk zinātnisku pētījumu liecina par postošām sekām jūras ekosistēmām un ietekmi uz cilvēku veselību.*

Tomēr Engures, Pāvilostas, Rojas un Skultes ostu pārvaldes ilgstoši (pat vairāk kā 10 gadus) nav veikušas atkritumu apsaimniekošanas plānu aktualizāciju.

Lai gan mazajās ostās pārsvarā ir nodrošināta iespēja nodot kuģu un citu peldlīdzekļu radītos notekūdeņus, tomēr šāda iespēja netiek bieži izmantota, kas palielina risku, **ka notekūdeņi “pa tiešo” tiek novadīti ūdenstilpēs, tādējādi nodarot kaitējumu apkārtējai videi.**

Darbības rezultāti un uzraudzība

Mazo ostu darbības uzraudzība ostu valdēs neatbilst normatīvajos aktos noteiktajam⁶. Piemēram, pārvaldnieki nesniedz ostas valdēm nolikumos noteiktos regulāros pārskatus par ostu darbības rezultātiem, netiek veikta aktīvu atdeves rādītāju aprēķināšana un rezultātu analīze, līdz ar to lēmumu pieņemējiem, tajā skaitā pašvaldībām, nav informācijas, lai pieņemtu operatīvus, objektīvus un ekonomiski pamatotus lēmumus par ostas darbību un attīstību.

Mazo ostu pārvalžu gada pārskatos par 2020. gadu **nav atklāta informācija par valdījumā esošiem īpašumiem vismaz 6 456 407 euro vērtībā**, kas savukārt finanšu pārskatu lietotājiem, tajā skaitā pašvaldībai, liedz iespēju veikt ostas saimnieciskās darbības novērtējumu – nav iespējams iegūt datus par izmantoto valsts un pašvaldību aktīvu efektivitāti. Aprēķinot ilgtermiņa ieguldījumu atdeves rādītāju, piemēram, Jūrmalas ostas pārvaldei, ņemot vērā tikai finanšu pārskatā uzrādīto informāciju, tas ir 10 reizes lielāks, nekā aprēķinā iekļaujot visu valdījumā un īpašumā esošo ilgtermiņa ieguldījumu vērtību.

Mazo ostu saimnieciskās darbības rādītāji 2020. gadā parāda, ka **ne visās ostu pārvaldēs saimnieciskās darbības norise ir uzskatāma par efektīvu** (skatīt 12. tabulu).

Salacgrīvas ostas pārvaldes gada pārskats 2020. gadā pirmo reizi uzrāda zaudējumus⁷, Rojas ostas pārvalde ar zaudējumiem strādā jau otru gadu un Pāvilostas ostas pārvalde – trešo gadu. Arī ienesīgums starp mazo ostu pārvaldēm atšķirīgs – no 0,3 % Jūrmalas ostas pārvaldei līdz 19 % Engures ostas pārvaldei.

Ostu pārvalžu saimnieciskās darbības rādītājus ietekmē vairāki faktori, tomēr vispusīgo analīzi nav iespējams veikt, jo **nevienā no ostu pārvaldēm netiek rēķināta un kontrolēta sniegto pakalpojumu pašizmaksa.**

Vērtējot mazo ostu pārvalžu darbības rezultātus, secināms, ka tās spēj īstenot projektus to teritorijas un infrastruktūras attīstībai, tikai piesaistot ārējo finansējumu. Pašu **ostu darbības finanšu rezultāti un atdeves rādītāji uzrāda negatīvas tendences**. No pašu gūtajiem ieņēmumiem tās nespēj finansēt savu darbību un nodrošināt pienācīgu infrastruktūras uzturēšanu bez papildu ārējā finansējuma, tajā skaitā komersantu investīciju piesaistes.

Valdes locekļu iecelšana, darbība un atlīdzība

Revidējamā laika posmā piecās⁸ no septiņām mazo ostu valdēm **nodarbināto valdes locekļu skaits neatbilda normatīvajam regulējumam** – valdē nebija pārstāvēti visu noteikto ministriju pārstāvji, kā arī netiek ievērota proporcija starp pašvaldības un uzņēmēju pārstāvju skaitu. Tomēr revidentu ieskatā mazo ostu valdēs ir nodarbināts **nesamērīgi liels valdes locekļu skaits**, jo tas nav atkarīgs no ostu darbības virzieniem un veicamā darba apjoma. Piemēram, trīs no septiņām mazajām ostām nenodrošina kravu apgrozījumu, attiecīgi sniedz šauru pakalpojumu klāstu, bet ostas valdes locekļu skaits ir tāds pats kā ostās, kas nodrošina plašu pakalpojumu klāstu.

Papildus tam, ja mazo ostu valdes locekļa skaita noteikšanā attiecinātu tāds pašus principus, kā publisku personu kapitālsabiedrībām⁹, tad, ņemot vērā mazo ostu pārvalžu darbības rezultātus, tās būtu pielīdzināmas mazai kapitālsabiedrībai, kurai maksimālais valdes locekļu skaits ir divi.

Pretēji labas pārvaldības principiem **mazo ostu valdes locekļu darbības rezultāti netiek vērtēti**, tādējādi neizmantojot vērtēšanu kā instrumentu valdes locekļu un valdes kopīgā darba rezultātu efektivitātes izvērtēšanai un profesionalitātes vairošanai.

Vismaz piecas ostu amatpersonas, nodrošinot ostas darbību un pildot **valsts amatpersonas amata pienākumus, ir atradušās interešu konflikta situācijā**, jo ir piedalījušās lēmumu pieņemšanā to interesēs. Revīzijas laikā KNAB divām amatpersonām ir piemērojis administratīvos sodus.

Tāpat pretēji likumā¹⁰ noteiktajam, ka valsts amatpersonām amatu savienošanai ir jāsaņem atļauja, **vairākas ostu amatpersonas nav saņēmušas atļauju amatu savienošanai, tādējādi nav izvērtēti riski par nonākšanu interešu konfliktā**.

Mazo ostu **pārvalžu darbinieku atlīdzība tiek noteikta un izmaksāta atbilstoši normatīvo aktu prasībām**. Konstatēti atsevišķi gadījumi, kad nav ievēroti labās prakses principi – Mērsraga ostas pārvalde bez izvērtējuma par darbinieku individuālo ieguldījumu revidējamā laika posmā ir izmaksājusi prēmijas darbiniekiem par pusgada rezultātiem, kopsummā izlietojot **181 176 euro**.

Rīcība ar finanšu līdzekļiem un mantu

Skaidra regulējuma izveidei ar pārredzamiem, taisnīgiem un nediskriminējošiem noteikumiem, kas attiecas uz ostas infrastruktūras un ostas pakalpojumu finansēšanu un maksu iekasēšanu, ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu ostas komercstratēģijas un investīciju plānu un – attiecīgos gadījumos – valsts vispārējās ostu politikas pilnīgu atbilstību konkurences noteikumiem.¹¹

Kaut gan ostu pārvaldēs ir izstrādāti un apstiprināti pakalpojumu sniegšanas cenrāži, Engures, Pāvilostas, Mērsraga, Rojas un Salacgrīvas ostu pārvaldēs **nav izstrādāta metodika ostu maksu un pakalpojumu tarifu robežlīmeņu un pakalpojumu maksu aprēķināšanai un noteikšanai**.

Šādā situācijā pastāv risks negūt pilnīgus ieņēmumus, jo **sniegto pakalpojumu pašizmaksa netiek noteikta, ņemot vērā faktiskās tiešās un netiešās izmaksas un ieņēmumus**, un tiek liegta iespēja ģenerēt tādu naudas plūsmu, kas būtu novirzāma ostas infrastruktūras uzturēšanai un attīstībai.

Ir konstatētas arī **nepilnības iekšējās kontroles sistēmas darbā**, liedzot iespēju gūt pārlicēbi, **vai osta gūst visus tai pienākošos ieņēmumus** no visiem sniegtajiem pakalpojumiem pilnā apmērā un saskaņā ar apstiprinātiem tarifiem. Konstatēti gadījumi, kad pakalpojumu maksa kļūdaini netiek iekasēta atbilstoši apstiprinātajiem cenrāžiem.

Mazo ostu pārvalžu rīcība ar to īpašumā un valdījumā esošajiem ilgtermiņa ieguldījumiem, iznomājot ostu pārvalžu valdījumā nodoto valsts zemi, nav atbilstoša normatīvo aktu¹² prasībām un labajai praksei. **Ieņēmumi no zemes nomas netiek gūti maksimāli iespējamā apmērā**. Saskaņā ar revidentu veikto aplēsi mazo ostu pārvaldes laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam **varētu būt guvušas ieņēmumus no zemes nomas maksas vismaz par 119 669 euro vairāk**¹³. Tam ir vairāki iemesli:

- neviena mazo ostu pārvalde nav atbilstoši normatīvo aktu prasībām¹⁴ publicējusi apkopotu informāciju par ostā iznomātajiem un nomai paredzētajiem objektiem, tādējādi neveicinot konkurenci un nenodrošinot vienādas iespējas potenciālajiem nomniekiem;
- Engures, Jūrmalas, Pāvilostas, Rojas un Skultes ostas pārvaldēs nav izstrādāta metodika zemes nomas maksu noteikšanai ostā;
- pretēji normatīvajā aktā noteiktajam¹⁵ Pāvilostas ostas pārvalde, savukārt pretēji pašvaldības noteiktai kārtībai¹⁶ Jūrmalas ostas pārvalde valdījumā vai īpašumā esošos nekustamos īpašumus ir nodevušas bezatlīdzības lietošanā;

- zemes nomas līgumos nekustamā īpašuma izmantošanas mērķi ir definēti vispārīgi – nenorādot konkrētu komersanta nodarbošanās vai zemes gabala izmantošanas veidu –, kā rezultātā tiek piemērotas ostu saimnieciskās darbības attīstības interesēm neatbilstošas, nesamērīgi zemas zemes nomas maksas;
- četras ostu pārvaldes¹⁷ zemes nomas līgumos ir paredzējušas nemainīgu nomas maksas apmēru – *euro* gadā par visu zemes īpašumu vai *euro* par kvadrātmētru –, nevis piemērojušas maksas atbilstoši kadastrālajai vērtībai, tādējādi ilgtermiņa līgumos nomas maksas nav atbilstošas ekonomiskajai situācijai un objektīvam līmenim nozarē.

Papildus tam Pāvilostas un Skultes ostu pārvaldes, neievērojot normatīvo aktu prasības¹⁸, **ES struktūrfondu projektu ietvaros iegādātos pamatlīdzekļus ir nodevušas bezatlīdzības lietošanā komersantiem**, kā arī infrastruktūras objekti iegūti lietošanā ar mazāku komersanta projekta līdzfinansējumu, attiecīgi ar lielāku valsts un/vai pašvaldības finansiālu atbalstu, tādējādi, iespējams, ļaujot komersantam saņemt atbalstu komercdarbībai, kas nav paredzēts normatīvajos aktos.

Arī **pašvaldību un mazo ostu pārvalžu rīcība ar finanšu līdzekļu piesaisti neatbilst ostu pārvalžu darbības nodrošināšanai atļautajiem finansēšanas avotiem**¹⁹ un normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai²⁰, jo:

- trīs²¹ ostu pārvaldes ir saņēmušas finanšu līdzekļus aizdevumu veidā no ostas komersantiem;
- Engures novada pašvaldība, priekšfinansējot ostas pārvaldes realizētā projekta aktivitātes kopsummā vismaz **324 369 euro apmērā**, ir Engures ostas pārvaldei izsniegusi aizdevumu.

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz revīzijā konstatēto un secinājumiem, SM tika sniegts priekšlikums integrēt mazo ostu attīstības jautājumus nacionālajos plānošanas dokumentos. Mazo ostu pārvaldēm un pašvaldībām tika sniegti 10 ieteikumi, lai novērstu neatbilstības un ieviestu normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstošu ostu pārvaldību un darbību:

- ❖ nodrošināt attīstības plānošanu un stratēģisko pārvaldību atbilstoši normatīvo aktu prasībām, izstrādājot kvalitatīvus plānošanas dokumentus un nodrošinot ostu darbības uzraudzību un novērtēšanu;
- ❖ izvērtēt ostu pārvaldības modeli (pašvaldības iestāde vai kapitālsabiedrība), ņemot vērā ostas darbības virzienus, kravu veidus un apgrozījuma rādītājus, kā arī nepieciešamo valdes locekļu skaitu, izstrādāt kritērijus valdes locekļu atlasei un veikt valdes darba rezultātu novērtēšanu;
- ❖ uzraudzīt interešu konfliktu riskus un riskus amatu savienošanas gadījumā;
- ❖ publiskot apkopotu informāciju par ostā iznomātajiem un nomaī paredzētajiem objektiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām²² un izstrādāt kārtību un kritērijus nomas līgumu noslēgšanai un nomas maksas noteikšanai, kā arī pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu nomas līgumu izpildes uzraudzībai un kontrolei;
- ❖ izvērtēt un iekļaut finanšu pārskata pielikumā skaidru un patiesu informāciju par valdījumā esošiem īpašumiem;
- ❖ izstrādāt metodikas ieņēmumu un izmaksu uzskaiti un ekonomiski pamatotu pakalpojumu maksu noteikšanai, kā arī izveidot iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu tām piekritīgo maksājumu iekasēšanas pilnīgumu.

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- ❖ revidējamās jomas raksturojums;
- ❖ revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi, sadalot tos divās galvenajās nodaļās – katras nodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, izdarot būtiskākos secinājumus, tos tālāk pamatojot ar revīzijas konstatējumiem;
- ❖ revīzijas veikšanu raksturojošā informācija – revīzijas mērķis, apjoms, juridiskais pamatojums, kritēriji, Valsts kontroles un revidējamo vienību atbildība.

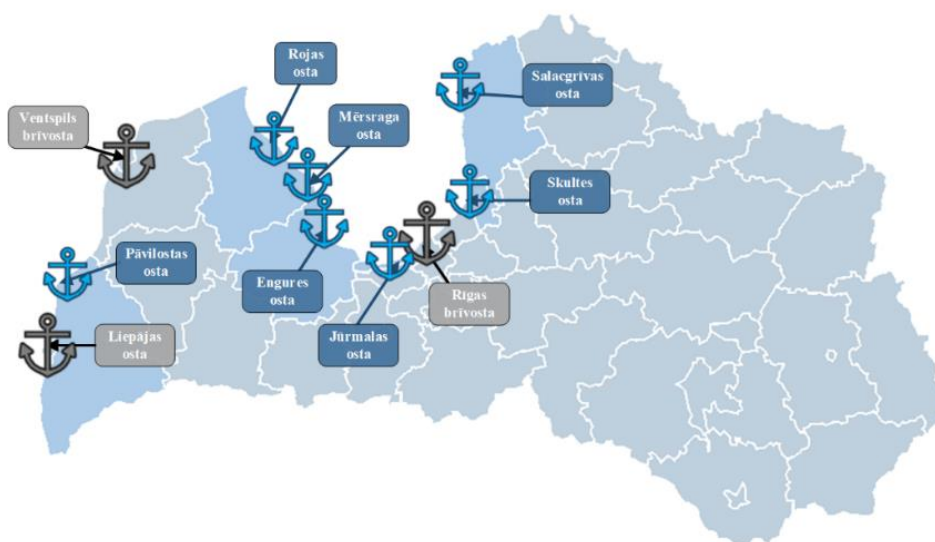
Ziņojuma pirmajā nodaļā ir vērtēta mazo ostu pārvaldība, tajā skaitā pašvaldību un to dibināto ostu pārvalžu rīcība, plānojot un uzraugot ostu un to teritoriju attīstību, atkritumu apsaimniekošanu, atlīdzības noteikšanu, kā arī valdes locekļu iecelšanas procesu un darbības interešu konflikta situāciju novēršanā.

Otrajā nodaļā ir vērtēta ostu pārvalžu darbība ar finanšu līdzekļiem un mantu, tajā skaitā pakalpojumu sniegšana un pakalpojumu maksas noteikšana un iekasēšana, valdījumā esošu nekustamo īpašumu iznomāšana, finanšu pārskatu sagatavošana, kā arī finansējuma saņemšanas kārtība.

Sadaļā “Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes” ietverta informācija par revīzijas veikšanas mērķi, juridisko pamatojumu, atbildību, apjomu, ierobežojumiem, kā arī norādīti vērtēšanas kritēriji.

Jomas raksturojums

Latvijas teritorijas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē darbojas 10 ostas (skatīt 1. attēlu), tajā skaitā **septiņas mazās ostas** – Skulte, Mērsrags, Salacgrīva, Pāvilosta, Roja, Jūrmala (Lielupe) un Engure, kuru īpatsvars **kopējā ostu kravu apgrozījumā ir apmēram 4 %**²³. Mazās ostas galvenokārt specializējušās apaļkoku, šķeldas un koksnes granulu eksportā, granīta šķembu un citu būvmateriālu eksportā, kūdras eksportā, svaigu un saldētu zivju pieņemšanā²⁴, un kopumā 2021. gadā mazajās ostās tika pārkrautas 2094 tūkstoši tonnu kravu (skatīt 1. pielikumu), kas ir par 21 % vairāk nekā 2020. gadā un 35 % vairāk nekā 2016. gadā.

1. attēls. Latvijas ostas

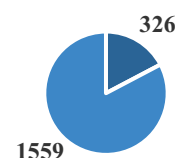
Lai arī to kravu apgrozījums uz kopējā Latvijā ostās pārkrauto kravu fona ir neliels, mazajām ostām ir liela nozīme ekonomiskās aktivitātes veicināšanā reģionos. Mazās ostas ir vietējo aktivitāšu centri, tās dod ieguldījumu tūrisma un tirdzniecības nozarēs tuvākajā reģionā, kā arī mazajās ostās un komercsabiedrībās, kas saistītas ar ostas pakalpojumiem, tiek nodarbināti vietējie iedzīvotāji. 2021. gadā mazajās ostās esošajos uzņēmumos vidēji tika nodarbināti 32 darbinieki (mazajās ostās kopā darbojās apmēram 100 dažādas komercsabiedrības un biedrības), un vidējais neto apgrozījums bija 4,13 milj. *euro*.

Mazo ostu kopējā platība saimnieciskās darbības nodrošināšanai uz 2020. gada 31. decembri bija 1885 ha, tajā skaitā sauszemes platībā 326 ha (skatīt 1. pielikumu).

Izvērtējot mazo ostu pārvalžu gada pārskatus par 2020. gadu, mazo ostu **bilances aktīvu kopsumma** uz 2020. gada 30. decembri ir **34 044 224 euro**, bet kopējie ieņēmumi pēc uzkrāšanas principa 2020. gadā bija 4 832 146 euro, tajā skaitā kopējais neto apgrozījums 2 987 856 euro (skatīt 1. pielikumu).

Mazo ostu darbību nodrošina ostu pārvaldes, kuras veic dažādas funkcijas valsts pārvaldes un privāto tiesību jomā – ostu attīstības un budžeta plānošanu, īpašumu pārvaldību un ostas infrastruktūras uzturēšanu un attīstību²⁵, piemēram:

- ❖ izstrādā ostas attīstības programmas projektu atbilstoši apstiprinātai Latvijas ostu attīstības koncepcijai un teritorijas plānojumam un nodrošina attīstības programmas realizāciju;
- ❖ izstrādā un apstiprina finanšu līdzekļu izlietojuma tāmes nākamajam kalendārajam gadam un turpmākajiem pieciem gadiem;
- ❖ nosaka ostas maksu un tarifu robežlīmeņus pakalpojumiem, nodrošina ostas maksas un nomas maksas iekasēšanu;
- ❖ savu pilnvaru ietvaros rīkojas ar ostas zemi un uz tās esošajiem valdījumā nodotajiem valsts vai pašvaldības īpašuma objektiem;
- ❖ nodrošina tās īpašumā esošās vai valdījumā nodotās infrastruktūras uzturēšanu un attīstību, kā arī piedalās ar ostas darbību saistītās infrastruktūras attīstīšanā.

■ Sauszeme ■ Akvatorija

Mazo ostu kopējā platība saimnieciskās darbības nodrošināšanai, hektāros.

1. Vai mazo ostu pārvaldība tiek plānota atbilstoši tiesību aktiem, attīstības plānošanas, stratēģiskās un finanšu vadības principiem?

1.1. Kā valsts un reģionālajā līmenī ir noteikta mazo ostu loma un attīstības perspektīvas?

Mazo ostu loma, nozīme un nākotnes perspektīvas attīstības plānošanas dokumentos valsts līmenī nav pietiekami atspoguļotas, un tajos nepieciešams vēl precīzāk noteikt mazo ostu darbības virzienus un prioritātes. Lai sekmētu mazo ostu ilgtspējīgu un stabilu attīstību, turklāt ņemot vērā krasās izmaiņas ģeopolitiskajā situācijā, un lai mazinātu Krievijai un Baltkrievijai piemēroto sankciju ietekmi uz mazo ostu darbību, nodrošinot to darbības nepārtrauktību un ilgtspēju, ir nepieciešama gan valsts, gan pašvaldību lielāka iesaiste ostu attīstības plānošanā.

Lai gan pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos attiecībā uz mazo ostu attīstību ir noteikti mērķi un rīcība ostu darbības un infrastruktūras uzlabošanā, tomēr pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos trūkst kvantitatīvu un kvalitatīvu rezultatīvo rādītāju, lai vērtētu, vai pašvaldības veiktās aktivitātes ir sasniegušas konkrētus rezultātus, nodrošinot publisko aktīvu (ostas akvatorijas, teritorijas un infrastruktūras) pārvaldību mazajās ostās, un vai pašvaldība, tās iedzīvotāji un komersanti gūst maksimālu labumu no šiem aktīviem.

Vērtējot nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentus un tajos noteikto par mazo ostu attīstības perspektīvām, konstatēts, ka mazo ostu attīstības jautājumi tajos nav izcelti. Cita starpā mazliet un vispārīgi tiek pieminētas mazās ostas.

- LIAS 2030²⁶ par ostām tiek norādīts, ka *Latvijas ostām jāspecializējas noteiktu kravas veidu apkalpošanā un savstarpēji jāsadarbojas, nevis jākonkurē. Mazajām ostām, specializējoties galvenokārt kokmateriālu eksportā, zvejas kuģu un jahtu apkalpošanā, ir jāveidojas par reģionāliem ekonomiskās aktivitātes centriem, tādējādi ieņemot stabilu vietu Latvijas ekonomikā. Kravu pārvadājumu uzlabošanai ir jāveicina lielo un mazo ostu sasaiste ar sauszemes transporta veidiem.*
- NAP 2020²⁷ ostu darbība, to loma un nozīme ieskicēta ļoti vispārīgi: *Arvien lielāku lomu tranzītā ieņem multimodālie tranzīta koridori, kurus veido tranzītceļi, dzelzceļš un ostas. Tranzīta koridoru elektrifikācija un modernizācija ļauj arvien palielināt pa tranzīta koridoriem pārvadāto preču apjomu un sekmē jaunu apstrādes un pakalpojumu industriju veidošanos Latvijā, valstij un iedzīvotājiem gūstot arvien lielāku labumu no valsts izdevīgā ģeogrāfiskā novietojuma.*
- TAP²⁸ par ostu uzdevumiem norādīts, ka *Ostu pārvaldēm ir jāveicina uzņēmējdarbības attīstība visā ostas teritorijā, radot labvēlīgus apstākļus un radot nepieciešamo infrastruktūru*

saimnieciskās darbības veikšanai, tostarp arī rūpnieciskajiem / ražošanas uzņēmumiem. Līdz ar to mūsdienās osta nav vairs tikai vieta, kur notiek kravu pārkraušana. Tai ir nozīmīga funkcija gan valsts, gan arī reģiona attīstībā.

- Jūras plānojumā 2030²⁹ kā viena no jūras telpas prioritātēm norādīta – attīstīta jūrniecības nozare un droša kuģu satiksme: *Latvijas lielās un mazās ostas apkalpo nozīmīgu daļu kravu plūsmas Baltijas reģionā un kalpo kā satiksmes mezgli, veidojot ap sevi piekrastes reģionu un vietējā mēroga ekonomiskos centrus. Attīstās reģionālā un vietējā mēroga kuģu satiksme. Kuģu satiksme tiek efektīvi organizēta laikā un telpā pa drošiem un ekonomiski izdevīgiem maršrutiem, izmantojot modernas un videi draudzīgas tehnoloģijas, tādējādi nodrošinot drošu satiksmi un mazinot vai novēršot negatīvu ietekmi uz jūras ekosistēmu.*

Latvijas ostu attīstības programma 2014.–2020. gadam ir nacionāla mēroga attīstības plānošanas dokuments. Tajā izklāstīta programmas sasaiste ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem, aprakstīts programmas mērķis, darbības virzieni un sasniegtie rezultāti, valsts politika attiecībā uz ostu attīstību un ostu darbība ES kontekstā, analizēta esošā situācija ostās Latvijā un Baltijas jūras austrumu piekrastes reģionā. Tāpat attīstības programma ietver SVID analīzi un Latvijas ostu kravu apgrozījuma prognozes 2020. gadam. Attīstības programmā ir aprakstītas visas 10 Latvijas ostas, lielās – Rīga, Ventspils, Liepāja –, un mazās – Skulte, Mērsrags, Salacgrīva, Roja, Engure, Pāvilosta un Jūrmala. Katras ostas aprakstā sniegta esošās situācijas raksturojums, mērķi un darbības virzieni, kā arī ostu attīstības plāni³⁰.

Ostas attīstības programma ir vietēja mēroga ostu attīstības plānošanas dokuments. Ostas pārvaldes pienākums ir izstrādāt attīstības plānošanas dokumentu atbilstoši spēkā esošajai Latvijas ostu attīstības programmai un teritoriālajam plānojumam.³¹

Tomēr, analizējot, piemēram, Salacgrīvas ostas pārvaldes SM sniegto informāciju³² Latvijas ostu attīstības programmas sagatavošanai, kā arī Engures ostas pārvaldes plānošanas dokumentu³³, konstatēts, ka ostu pārvaldes pašas gatavo informāciju par savu ostas pārvaldi, tajā skaitā par mērķiem, darbības virzieniem un nākotnes iecerēm, kas vēlāk tiek iekļauta kopējā ostu attīstības programmā, tādējādi Latvijas ostu attīstības programmā ietvertā informācija par mazo ostu attīstību nāk no pašām mazajām ostām.

Kaut arī Latvijas ostu attīstības programmas 2014.–2020. gadam darbības periods ir beidzies, jauna attīstības programma nākamajam periodam vēl nav izstrādāta, līdz ar to nav valstiska mēroga attīstības programmas par ostu darbību laika posmam pēc 2020. gada. Tāpēc mazo ostu pārvaldēm nav iespējas plānot savu attīstību nākamajam periodam saskaņā ar kopēju nozares attīstību.

Darbs pie jaunās ostu attīstības programmas, kaut arī novēloti, tomēr notiek. SM ir informējusi Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomes (LOTLP)³⁴ dalībniekus par Latvijas ostu attīstības programmas izstrādi 2021.–2027. gadam. Raksturojot pašreizējo situāciju ostās, uzsvērts, ka, neskatoties uz naftas un ogļu kravu apjoma kritumu, pārējās kravu grupās ir iespējama attīstība. Tāpat arī minēts, ka attīstības iespējas var pavērt kravu diversifikācija, nišas produktu piesaiste un kravu konteinerizācija. Par perspektīvu uzskatāma arī prāmju satiksmes un vietējo dzelzceļa pārvadājumu attīstība. Būtisku pienesumu nozarei nodrošinās “Rail Baltica” līnija, Latvijas un Baltijas valstu eksports caur Latvijas ostām³⁵.

Tomēr ir arī reģionālas problēmas, kas ietekmē mazo ostu attīstību un kuras mazo ostu pārvaldes un pašvaldības finansiālo ierobežojumu dēļ nevar atrisināt patstāvīgi, piemēram, elektroenerģijas jaudu nepietiekamība Ziemeļkurzemē, tajā skaitā Rojas un Mērsraga ostās. SM norādīja, ka *Elektroenerģijas jaudu problēmu risināšana Mērsraga un Rojas ostās nav SM kompetence. Šo ostu pārvaldes ir pašvaldību veidotas iestādes un minēto elektroenerģijas jaudu problēmas risināmas primāri pašām ostu pārvaldēm vai pašvaldībām.*³⁶

Savukārt vērtējot pašvaldību attīstības plānošanas dokumentus, konstatēts, ka tajos ir norādītas darbības mazo ostu attīstībā un ostu nozīme pašvaldības un reģiona līmenī, piemēram, Saulkrastu novada attīstības programmā 2014.–2020. gadam³⁷ akcentēta ostas loma un nozīme, pie novada vīzijas norādot, ka *Novada iedzīvotāju labklājība sakņojas prasmīgā viesu uzņemšanā un Skultes ostas sniegtajās iespējās, labā izglītībā un augstā kultūras līmenī. Saulkrasti ir Baltijas reģionā starptautiski atpazīstams kūrorts ar videi draudzīgu infrastruktūru.* Attīstības programmas Stratēģiskais mērķis Nr. 2 tiek noteikts – “Ostas darbība ir maksimāli efektīva”, un šajā sadaļā tiek aprakstīti mērķa sasniegšanas virzieni. Osta tiek minēta arī pie novada attīstības prioritātēm, uzsverot, ka ostas attīstība ir novada ekonomikas stūrakmens, un norādot, kādi rīcības virzieni jārealizē. Arī izglītības jautājumi novada attīstības programmā skatīti kontekstā ar nepieciešamību gūt prasmes un iemaņas, kas saistītas ar ostu darbību un mazizmēra kuģu apkalpošanu un remontu.

Tomēr pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos trūkst kvantitatīvu un kvalitatīvu rezultatīvo rādītāju, lai vērtētu mazo ostu kā publisko aktīvu pārvaldītāja darbības rezultātus un to ietekmi uz pašvaldības attīstību, piemēram, gan aktuālajā Saulkrastu novada³⁸, gan Tukuma novada³⁹, gan Talsu novada⁴⁰ attīstības programmās ir norādīti uzdevumi un aktivitātes saistībā ar mazo ostu un to infrastruktūras attīstīšanu, bet nav neviena sasniedzamā rezultatīvā rādītāja saistībā ar ostu darbības novērtēšanu. Savukārt Limbažu novada attīstības plānošanas dokumentos ir noteikts viens sasniedzamais vidējā termiņa rādītājs *Ieguldījumi ostu un piegulošo teritoriju infrastruktūras attīstībā. EUR gadā*⁴¹, kas revidentu ieskatā ir ieguldījumu (*input*) rādītājs un attiecīgi neatspoguļo to, vai pašvaldības veiktās aktivitātes ir sasniegušas rezultātu un uzlabojušas ostas darbību.

Papildus tam ostu pārvaldes ir sniegušas informāciju, ka pašvaldības ostu pārvaldībā iesaistās maz, tas biežāk notiek ar pašvaldības sniegtā līdzfinansējuma starpniecību kāda realizējamā projekta ietvaros.

SM norāda, ka *Atbilstoši Ostu likumam no valsts puses ostu valdēs tiek deleģēti pārstāvji no Satiksmes ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Zemkopības ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas. Šo ministriju pārstāvji aktīvi iesaistās katras konkrētas ostas pārvaldībā un cenšas palīdzēt risināt jebkurus jautājumus. Satiksmes ministrija arī ikdienas darbā sadarbojas ar mazajām ostām un sniedz iespējamo atbalstu.*⁴²

Revidentu ieskatā jāpalielina nozaru ministriju interese par mazo ostu lomu, nozīmi un nākotnes

Nozaru ministrijas
nepietiekami iesaistās mazo
ostu ietekmējošu reģionālu
problēmu risināšanā

Pašvaldību attīstības
plānošanas dokumentos
trūkst kvantitatīvu un
kvalitatīvu rezultatīvo
rādītāju, lai vērtētu mazo
ostu darbības rezultātus

perspektīvām, lai nodrošinātu Latvijas ostu attīstības programmā noteiktā mērķa: [...] *uzturēt un saglabāt augsti attīstītas, starptautiskajiem standartiem atbilstošas Latvijas ostas, kuras ar veiksmīgu darbību ir iekļāvušās vienotajos transkontinentālos multimodālajos transporta koridoros, piedāvājot pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību, palielinot apstrādājamo kravu apjomus un nodrošinot augstas kvalitātes pasažieru apkalpošanu. Latvijas ostu mērķis ir nostiprināt līdera pozīcijas Baltijas valstu ostu vidū, saglabājot esošos kravu apjomus, kā arī piesaistot jaunas kravu plūsmas, kravu veidus un klientus sasniegšanu*⁴³.

Ņemot vērā krasās izmaiņas ģeopolitiskajā situācijā 2022. gadā, iepriekš plānotais var netikt izpildīts. Kokapstrādes nozarē Krievijas un Baltkrievijas kokmateriāli, īpaši skujkoku un lapu koku zāģbaļķi, gadiem ilgi veidojuši ievērojamu Latvijas kopējās meža produkcijas importa daļu. Piemēram, 2021. gadā no Baltkrievijas importētās meža produkcijas vērtība bija 283,675 miljoni *euro* jeb 20,8 %, bet no Krievijas – 171,557 miljoni *euro* jeb 12,6 % no kopējā nozares importa. Pārtraucot sadarbību ar šīm valstīm, kā arī spēkā stājoties ekonomiskajām sankcijām, Latvijas kokapstrādes nozare jau 2022. gadā saskarsies ar izejvielu trūkumu, kā rezultātā šobrīd notiek diskusijas par tirgus akcentu maiņu, līdz šim eksportētos kokmateriālus novirzot uz iekšējo tirgu.⁴⁴ Šī situācija ietekmēs arī mazās ostas, kurās dažādu kokmateriālu izejvielu eksports veido būtisku ostu apgrozījuma daļu.⁴⁵

Revidentu ieskatā iepriekš minētā situācija negatīvi ietekmēs mazo ostu attīstību, kā rezultātā būs nepieciešama gan valsts, gan pašvaldības iesaiste, lai mazinātu Krievijai un Baltkrievijai piemēroto sankciju ietekmi uz mazo ostu darbību un attīstību, izveidojot jaunu, faktiskajai situācijai, prognozēm un riskiem atbilstošu stratēģiju, kā arī ilgtermiņā darboties spējīgu pārvaldības modeli.

Priekšlikums

Lai noteiktu mazo ostu lomu tautsaimniecībā un nodrošinātu to ilgtermiņa attīstību, Satiksmes ministrijai sadarbībā ar Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomi un pašvaldībām mazo ostu attīstības jautājumus turpināt integrēt nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentos.

1.2. Vai mazo ostu īstenotā attīstības plānošana atbilst normatīvajam regulējumam, tajā skaitā ir izstrādāti un aktualizēti atbilstoši dokumenti, kā arī tiek veikta darbības uzraudzība?

Mazo ostu pārvaldes neveic ostu pārvaldību atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo:

- attīstības plānošana neatbilst normatīvajam regulējumam un principiem, proti, nav izstrādāti vai netiek aktualizēti nepieciešamie dokumenti – ostu attīstības programmas, ostu noteikumi un finanšu līdzekļu izlietojuma tāme pieciem gadiem;
- darbības uzraudzība ostas valdē neatbilst normatīvajos aktos noteiktajam⁴⁶, piemēram, pārvaldnieks nesniedz ostas valdē nolikumā noteiktos regulāros pārskatus par darbības rezultātiem, kā rezultātā lēmumu pieņēmējiem, tajā skaitā pašvaldībām, nav informācijas,

lai pieņemtu operatīvus, objektīvus un ekonomiski pamatotus lēmumus par ostas darbību un attīstību.

Engures un Rojas ostu pārvaldes to attīstības programmas nav izstrādājušas atbilstoši vispārējiem attīstības plānošanas dokumentu izstrādes pamatprincipiem, ietverot tajās situācijas aprakstu, novērtējumu, riskus un iespējas, veicamos uzdevumus, atbildīgos veicējus, izpildes termiņus un rezultātīvos rādītājus.

Piemēram, Engures ostas pārvalde ostas attīstības programmu⁴⁷ ir veidojusi, vien aprakstot dažus realizējamus ostas attīstības projektus, kas revidentu ieskatā nav uzskatāma par atbilstošu attīstības plānošanas dokumentu tā nepilnīgā satura un iekļautās informācijas apjoma dēļ.

Savukārt konstatēts: lai gan Skultes ostas pārvaldes attīstības programma⁴⁸ tika izstrādāta 2008. gadā un uz tobrīd veiktās situācijas analīzes pamata Skultes ostas pārvalde īsteno projektus līdz šim brīdim, tā nav bijusi aktualizēta, tādējādi tajā netiek iekļauti projekti aktuālu problēmu risināšanai.

Ostas pārvalde izstrādā ostas noteikumus, un pirms attiecīgā pašvaldības dome izdod šos noteikumus saistošo noteikumu veidā, ir nepieciešams saņemt SM saskaņojumu. Ostas noteikumos tiek ietverta informācija par ostā piemērojamām maksām par ostas pakalpojumiem, ostas zemes un akvatorijas robežām, noteikumi par kuģu satiksmi akvatorijā, kuģu stāvēšanu, vides aizsardzību, u.c.⁴⁹ Engures ostas pārvalde nav izstrādājusi ostas noteikumus.

Ostu pārvalžu finanšu plānošana un darbības rādītāji

Ostu pārvaldes neizstrādā likumā⁵⁰ noteikto perspektīvo budžetu piecu gadu periodam, līdz ar to nenodrošina vienotu ostu darbības stratēģisko un finanšu pārvaldību, ņemot vērā finansiālo iespēju un ilgtspējas principu.

Vienīgi Rojas un Salacgrīvas ostas pārvalde budžetu nākamajam piecu gadu plānošanas periodam veido *MS Excel* tabulā, ik gadus sekojot līdz aktuālajām izmaiņām.⁵¹

Vērtējot mazo ostu darbības rādītājus (ostās pārkrauto kravu apjomu, ostu teritorijās strādājošo uzņēmumu darbinieku un neto apgrozījuma izmaiņas un IIN iemaksas), konstatēts, ka kopumā rādītāju izmaiņu tendences laika posmā no 2016. gada līdz 2021. gadam ir pozitīvas, lai gan, piemēram, Jūrmalas un Pāvilostas ostu teritorijās strādājošo uzņēmumu neto apgrozījums un darbinieku skaits samazinās, kā arī Salacgrīvas ostā saņemto kravu apgrozījums 2021. gadā, salīdzinot ar 2016. gadu, ir samazinājies par 8 %, savukārt nosūtīto kravu apjoms Salacgrīvas ostā ir pieaudzis par 63 % (skatīt 2. attēlu un 1. pielikumu).

Kravu apgrozījums kopā 35 %↑

Mazajās ostās
2021. gadā
salīdzinājumā ar
2016. gadu

Saņemto kravu apjoms Salacgrīvas ostā 8 %↓

Nosūtīto kravu apjoms Salacgrīvas ostā 63 %↑
2021. gadā
salīdzinājumā ar
2016. gadu

Vidējais neto apgrozījums ostās esošajos uzņēmumos 43 %↑

Mazajās ostās
2021. gadā
salīdzinājumā ar
2016. gadu

Vidējais neto apgrozījums Jūrmalas un Pāvilostas ostās esošajos uzņēmumos 46 % un 42 %↓

2021. gadā
salīdzinājumā ar
2016. gadu

Vidējais darbinieku skaits Jūrmalas Pāvilostas ostā esošajos uzņēmumos 2 cilv.↓

2021. gadā
salīdzinājumā ar
2016. gadu

2. attēls. Mazo ostu darbības rādītāju lielākās izmaiņas

Lai gan kopumā ostu darbības rādītāji ir ar pozitīvu pieaugumu, tomēr iegūtie finanšu līdzekļi no mazo ostu darbības ir nepietiekami, lai nodrošinātu ostu infrastruktūras saglabāšanu nepieciešamajā tehniskajā stāvoklī, kā arī attīstību. Piemēram, projekti mazajās ostās pārsvarā tiek īstenoti, izmantojot ārēji pieejamo finansējumu, tajā skaitā ES līdzekļus. Papildu pasākumi ostu darbības uzlabošanai tiek veikti ļoti nelielos apmēros. Ostu pārvaldes aktīvi iesaistās LAD⁵² projektos, kuri nodrošina līdzfinansējumu ar zveju saistītās ostu infrastruktūras izveidei.

Ostu pārvaldes ar projektu ietvaros iegūtā finansējuma palīdzību risina aktuālos jautājumus, kas attiecas uz ostu darbības nodrošināšanu. Ja finansējumu nav iespējams piesaistīt, darbības, kas vērstas uz ostu infrastruktūras uzturēšanu, uzlabošanu un attīstību, netiek veiktas pietiekamā apmērā, lai novērstu ostās ilgstoši esošās problēmas, kaut arī ostu pārvaldes ir apzinājušas šādas vajadzības un problēmas.

Spilgtākais piemērs šādai pieejai ir Jūrmalas ostas pārvalde, kura, lai gan plānošanas dokumentos ir uzsvērusi Lielupes padziļināšanas nozīmi, tomēr nekādas konkrētas darbības tam nesejo, kā vienu no iemesliem norādot finansējuma trūkumu. Pašvaldības un ostas pārvaldes rīcība Lielupes upes dziļuma nenodrošināšanā ir novedusi pie tā, ka gan 2021. gadā, gan 2022. gadā piekļuve Jūrmalas ostai ir neiespējama sēkļu dēļ. Tāpēc navigācija Lielupes grīvā un kuģu kanālā tika slēgta jau 2021. gada aprīlī. Burātāju un jahtotāju pārstāvji norāda, ka šo neizdarību rezultātā daudzi burātāji Lielupi jau ir pametuši⁵³, kas attiecīgi arī atspoguļojas ostas teritorijā esošo uzņēmumu darbības rādītājos.

Ostas darbības uzraudzība

Atbilstoši normatīvajam aktam⁵⁴, lai nodrošinātu pārraudzību pār mazo ostu darbību, ostas valdei ne retāk kā divas reizes gadā jāizvērtē ostas pārvaldnieka iesniegtie pārskati, tajā skaitā par apstiprinātā budžeta izpildes gaitu un saimnieciskās darbības rezultātiem.

Mazo ostu pārvaldes savos nolikumos⁵⁵ ir ietvērušas normatīvā akta⁵⁶ prasību ostas valdēm izvērtēt pārvaldnieka pārskatus par ostas darbību, tomēr Engures ostas un Mērsraga ostas nolikumos ir noteikts, ka ostas valde ne retāk kā reizi gadā izvērtē ostas pārvaldnieka iesniegtos pārskatus.

Ostu pārvaldnieka ziņojumi netiek sniegti un izskatīti atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajam⁵⁷. Turklāt ostu pārvaldnieku ziņojumos nav ietverta pilnīga informācija, piemēram, par ostas maksu un nomas maksu iekasēšanas gaitu, teritorijā esošo uzņēmumu darbības atbilstību noslēgtajiem līgumiem u.c. Ziņojumu kvalitāti neveicina iepriekš minētās nepilnības attīstības plānošanas procesā un konkrētu uzdevumu, termiņu un rezultātīvo rādītāju neesamība.

Mazo ostu pārvalžu darbības uzraudzības process tiek nodrošināts alternatīvos veidos un termiņos, kas neatbilst normatīvajā aktā noteiktajam⁵⁸. Piemēram, lai gan atsevišķi ar ostas darbības uzraudzību saistīti jautājumi tiek izskatīti mazo ostu valdes sēdēs, tomēr:

- Jūrmalas ostas pārvalde sniedza informāciju, ka pārvaldnieks reizi gadā saskaņā ar pašvaldības rīkojumu sagatavo un iesniedz valdei uzraudzības ziņojumu un tas tiek izskatīts budžeta apstiprināšanas laikā⁵⁹;
- Skultes ostas pārvalde ir norādījusi, ka ostas pārvaldnieka ziņojumi atsevišķi netiek gatavoti, bet informācija tiek iekļauta gada pārskatos⁶⁰.

Ieteikums

Pašvaldībām sadarbībā ar ostu pārvaldēm pilnveidot mazo ostu attīstības plānošanu, nodrošinot normatīvajos aktos nepieciešamo plānošanas dokumentu izstrādi stratēģiskās vadības nodrošināšanai, kā arī detalizētu un analītisku pārskatu sagatavošanu un izskatīšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu lēmumu pieņemšanu ostu pārvaldībā, kas pamatoti ar objektīvu informāciju un datiem.

1.3. Vai mazajās ostās atkritumu apsaimniekošana tiek veikta atbilstoši normatīvo aktu prasībām?

Mazo ostu pārvaldes nenodrošina atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām⁶¹, jo Engures, Pāvilostas, Rojas un Skultes ostu pārvaldes nav savlaicīgi veikušas iepriekš izstrādātā atkritumu apsaimniekošanas plāna aktualizāciju, saskaņā ar kuru organizē atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanu ostu teritorijās.

Lai gan mazajās ostās pārsvarā ir nodrošināta iespēja nodot kuģu un citu peldlīdzekļu radītos notekūdeņus, tomēr šāda iespēja netiek bieži izmantota, kas palielina risku, ka notekūdeņi “pa tiešo” tiek izgāzti ūdenstilpēs, tādējādi nodarot kaitējumu apkārtējai videi.

Latvijas Republikas jurisdikcijā esošajos ūdeņos un ostu akvatorijās ir aizliegts novadīt piesārņotos ūdeņus, tajā skaitā notekūdeņus, kā arī ir aizliegta jebkādu kuģu radīto atkritumu sadedzināšana uz kuģiem⁶².

Vērtējot Baltijas jūras ekoloģisko stāvokli un piesārņojumu, eksperti norāda, ka piesārņojuma apjoms pieaug un situāciju kopumā var vērtēt kā sliktu.⁶³

Baltijas jūras aizaugšanu veicina piesārņojums no lauksaimniecības, nepilnīgi attīrīti komunālie notekūdeņi, kā arī nepilnīgi attīrīti kuģu notekūdeņi.⁶⁴

Arī Eiropas Komisija norāda, ka: *Atkritumu novadīšana no kuģiem aizvien vairāk apdraud jūras vidi, un tam ir smagas vidi ietekmējošas un ekonomiskas sekas. Pēdējā laikā jūras piegružojuma problēma ir izvirzījies priekšplānā, jo aizvien vairāk zinātnisku pētījumu liecina par postošām sekām jūras ekosistēmām un ietekmi uz cilvēku veselību. Lai gan lielākā daļa jūras piegružojuma nāk no sauszemes, arī kuģniecības nozare lielā mērā ir vainojama pie sadzīves atkritumu un ekspluatācijas atkritumu nonākšanas jūrā. Tāpat pastāv lielas bažas par eutrofikāciju, ko rada notekūdeņu novadīšana no kuģiem, jo īpaši no lieliem pasažieru kuģiem, noteiktos jūras reģionos, piemēram, Baltijas jūrā, kā arī par naftu saturošu atkritumu novadīšanas ietekmi uz jūras organismiem un dzīvotnēm.*⁶⁵

LIAS 2030⁶⁶ par mazajām ostām tiek norādīts, ka *kravu transportēšanai pēc iespējas vairāk jāizmanto dzelzceļš un ostas, mazāk – autoceļi, tādēļ jāparedz investīcijas ostu infrastruktūrā, elektrificējot pietātnes, uzlabojot atkritumu un piesārņojuma savākšanu.*

Lai gan notekūdeņu novadīšana un cita veida peldlīdzekļu radītais piesārņojums nav būtiskākais piesārņojuma radītājs Baltijas jūrā, tomēr ir svarīgi arī ostām aktīvi veikt darbības, lai mazinātu ostās ienākošo un izejošo peldlīdzekļu ietekmi uz vidi.

Ostas pārvalde organizē kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanu, ņemot vērā ostā ienākošo kuģu tipu, izmērus un tilpumu, radīto atkritumu daudzumu un veidu, kā arī ostas ģeogrāfisko stāvokli, lai nepieļautu kuģa dīkstāvi un aizkavēšanu ostā. Kravas pārpalikumu apsaimniekošanu nodrošina kravas nosūtītājs vai pieņēmējs.⁶⁷

VVD norāda⁶⁸, ka: *Mazajām ostām ir nepieciešams izstrādāt un aktualizēt ostu atkritumu apsaimniekošanas plānus. Ostai ir pienākums sekot līdzi sava plāna darbības termiņam un to savlaicīgi aktualizēt. Plāns ir nepieciešams ne tikai, lai īstenotu ES Direktīvas 2019/883 prasības, kuras pārņemtas ar MK 22.03.2022. noteikumiem Nr. 193, bet arī, lai nodrošinātu visiem ostas lietotājiem skaidri saprotamu ostas kuģu atkritumu apsaimniekošanas procesu. Ostas atkritumu apsaimniekošanas plānam ir jābūt pieejamam visiem ostu lietotājiem.*

Ostas pārvalžu tīmekļvietņu un iesniegtā informācija liecina, ka Jūrmalas un Mērsraga ostu pārvaldēs⁶⁹ ir nodrošināta atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrāde, aktualizācija un apstiprināšana normatīvajā aktā noteiktajā kārtībā⁷⁰. Savukārt Salacgrīvas ostas pārvaldes aktuālais atkritumu apsaimniekošanas plāns ir saskaņots ar VVD, tomēr to nav apstiprinājusi ostas valde⁷¹.

Engures, Pāvilostas, Rojas un Skultes ostu pārvaldes⁷² nav savlaicīgi veikušas iepriekš izstrādātā atkritumu apsaimniekošanas plāna aktualizāciju. Tā, piemēram, Rojas ostas pārvaldes atkritumu apsaimniekošanas plāns bija spēkā tikai līdz 2011. gadam, savukārt Engures ostas pārvaldes – līdz 2013. gadam. Arī VVD norādīja, ka ir vairākkārt vērsis Rojas un Engures ostu pārvaldes uzmanību uz to, ka atkritumu apsaimniekošanas plāni ir novecojuši un tos nepieciešams aktualizēt.⁷³ Tomēr VVD sankcijas par to, ka plāni nav izstrādāti, atjaunoti vai tiem beidzies termiņš, nav piemērojis.⁷⁴

Ņemot vērā 2022. gadā veiktās izmaiņas normatīvajos aktos, piemēram, ka atkritumu apsaimniekošanas plānus jāizstrādā piecu gadu periodam⁷⁵ (iepriekšējo trīs gadu vietā⁷⁶), visām ostu pārvaldēm ir nepieciešams līdz 2023. gada 1. jūlijam pārstrādāt un aktualizēt atkritumu apsaimniekošanas plānus.

Vērtējot atkritumu un notekūdeņu pieņemšanu ostas pārvaldēs, konstatēts, ka, lai gan vairākas ostas

Divas ostu pārvaldes nav veikušas izstrādāto atkritumu apsaimniekošanas plānu aktualizāciju, savukārt divas ostu pārvaldes plānu nav izstrādājušas vispār

nodrošina notekūdeņu nodošanas un savākšanas iespējas no jahtām, piemēram, Jūrmalas ostas teritorijā ierīkota mūsdienīga notekūdeņu savākšanas iekārta⁷⁷, taču notekūdeņu savākšanas iespējas jahtotāji izmanto reti. VVD revidenti norādīja⁷⁸, ka līdz šim zvejas un atpūtas kuģiem vairumā mazo ostu notekūdeņu nodošana bija maksas pakalpojums, kas nemotivēja nodot šos ūdeņus ostas pieņemšanas iekārtās, tomēr, lai motivētu kuģus nodot notekūdeņus ostu atkritumu pieņemšanas iekārtās, nevis novadītu jūrā, MK noteikumos⁷⁹ ir iekļauta prasība, ka turpmāk arī zvejas un atpūtas kuģiem būs jāmaksā netiešā maksa, kas ietvers sevī arī iespēju bez papildu samaksas nodot notekūdeņus ostā.

Ieteikums

Lai novērstu vides piesārņojuma riskus, ostu pārvaldēm izstrādāt un aktualizēt ostu atkritumu apsaimniekošanas plānus atbilstoši normatīvajā aktā⁸⁰ noteiktajam un ieviest atbilstošas kontroles procedūras, lai tiktu īstenotas plānos noteiktās darbības, nodrošinot vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanu.

1.4. Vai mazo ostu pārvaldības institūcijas darbojas atbilstoši normatīvo aktu prasībām, labas pārvaldības principiem un ostu valdes locekļu skaits ir samērīgs pret konkrētās ostas lielumu un ostas pārvaldes darbības apjomu?

Revidējamā laika posmā piecu mazo ostu⁸¹ valdēs nodarbināto valdes locekļu skaits neatbilda normatīvajam regulējumam – valdē nebija pārstāvēti visu noteikto ministriju pārstāvji, kā arī netiek ievērota proporcija starp pašvaldības un uzņēmēju pārstāvju skaitu.

Tomēr revidentu ieskatā normatīvajā aktā noteiktās prasības attiecībā uz valdes locekļu skaitu visās mazo ostu valdēs nav pamatotas, jo tas nav atkarīgs no ostu darbības veidiem un apjoma – ir nodarbināts nesamērīgi liels valdes locekļu skaits. Piemēram, trīs no septiņām mazajām ostām nenodrošina kravu apgrozījumu, attiecīgi sniedz šauru pakalpojumu klāstu, bet ostas valdes locekļu skaits ir tāds pats kā ostās, kas nodrošina plašu pakalpojumu klāstu. Turklāt ne normatīvais regulējums, ne pašvaldību izvirzītās prasības nenosaka prasības ostu valdes locekļu izglītībai un darba pieredzei.

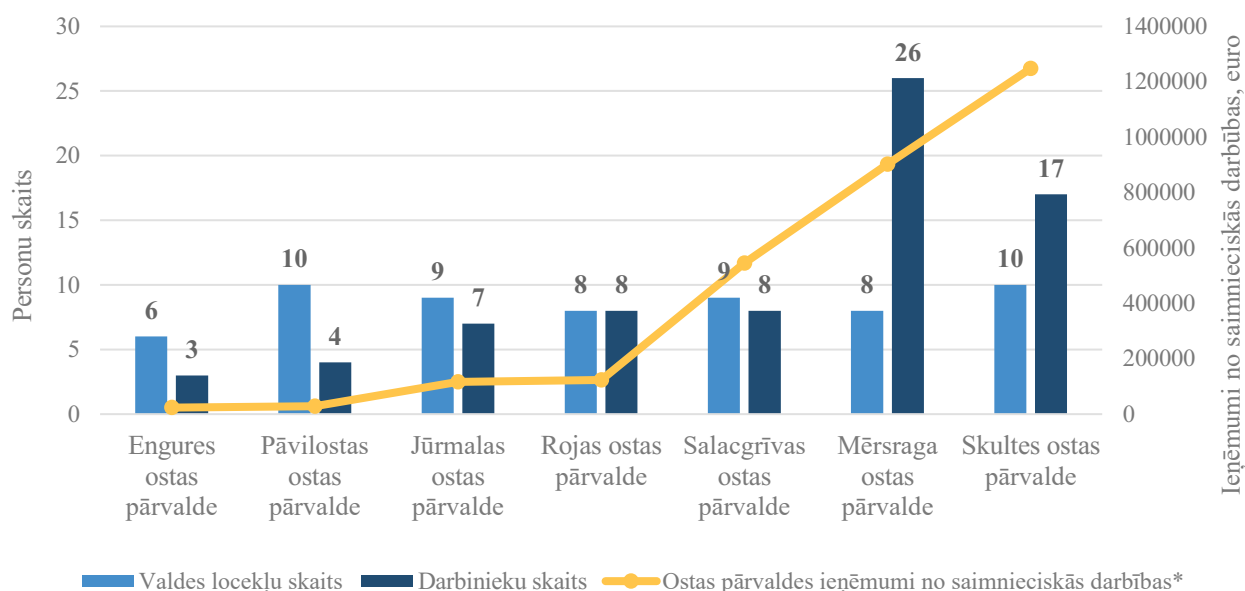
Tāpat pretēji labas pārvaldības principiem mazo ostu valdes locekļu darbības rezultāti netiek vērtēti, tādējādi neizmantojot vērtēšanu kā instrumentu valdes locekļu un valdes kopīgā darba rezultātu efektivitātes izvērtēšanai un profesionalitātes pilnveidošanai.

Revīzijā ir konstatēts, ka ne visās mazajās ostās valdes locekļu skaits atbilst spēkā esošajām prasībām⁸², proti, ne vairāk kā 10 valdes locekļi – četrus ministriju pārstāvji (VARAM, Ekonomikas ministrija, Zemkopības ministrija un SM), kā arī pašvaldības un uzņēmēju pārstāvji vienādā attiecībā. Līdz 2021. gada 24. novembrim⁸³ Engures ostas pārvaldē darbojās tikai seši valdes locekļi – trīs pašvaldības

pārstāvji, divi ministrijas pārstāvji un VVD pārstāvis (kas pārstāv VARAM), ostas valdē nebija viens ministrijas pārstāvis un neviena uzņēmēja pārstāvja. Mērsraga un Rojas ostu pārvalžu valdēs nebija VARAM pārstāvja. Šobrīd ostu valdēs darbojas visu nepieciešamo ministriju pārstāvji. Mērsraga un Jūrmalas ostu pārvaldēs darbojas trīs pašvaldības pārstāvji un tikai divi uzņēmēju pārstāvji. Engures ostas pārvalde darbojas trīs pašvaldības pārstāvji un viens biedrības pārstāvis. Turpretī Salacgrīvas ostas pārvaldē darbojas trīs uzņēmēju pārstāvji un tikai divi pašvaldības pārstāvji.

Šobrīd normatīvais regulējums nenosaka prasības ostu valdes locekļu izglītībai un darba pieredzei. Revidentu ieskatā ostu valdes locekļu iecelšanas process būtu pielīdzināms valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtībai kapitālsabiedrībās⁸⁴, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai.

Ostu valdes locekļu un pārvalžu darbinieku skaitu salīdzinājumā ar ostas pārvaldes ieņēmumiem no saimnieciskās darbības 2020. gadā skatīt 3. attēlā.

* Atskaitot no kopējiem ieņēmumiem pašvaldības dotāciju ostas pārvaldes darbības nodrošināšanai (administratīvo izdevumu segšanai).

3. attēls. Ostas pārvalžu valdes locekļu un darbinieku skaits 2020. gadā, attiecība pret ostas ieņēmumiem no saimnieciskās darbības 2020. gadā

Vērtējot ostu pārvalžu darbinieku un valdes locekļu skaitu attiecībā pret ostās pārkrauto kravu apgrozījumu, konstatēts, ka situācija mazajās ostās nav vienāda un pat vairākas reizes atšķiras pārkrauto kravu apgrozījums attiecībā pret ostas pārvaldes darbinieku un valdes locekļu skaitu. Tā, piemēram, Skultes ostā tiek pārkrauts 97 000 tonnu, savukārt Pāvilostas ostas pārvaldē, kurā arī kopumā ir 10 valdes locekļi, tikai 190 tonnas uz vienu valdes locekli (skatīt 1. tabulu).

1. tabula

Ostas pārvalžu darbinieku un valdes locekļu skaits attiecībā pret kravu apgrozījumu (2020. gads)

Ostas pārvalde	Valdes locekļu skaits	Darbinieku skaits	Nosūtītās kravas, tūkst. t.	Saņemtās kravas, tūkst. t.	Kravu apgrozījums kopā, tūkst. t.	Kravu apgrozījums, tūkst. t.	
						Uz vienu valdes locekli	Uz vienu darbinieku
1	2	3	4	5	6	7	8
Engures ostas pārvalde	6	3	-	-	-	-	-
Jūrmalas ostas pārvalde	9	7	-	-	-	-	-
Mērsraga ostas pārvalde	8	26	381,7	20,7	402,4	50,30	15,48
Pāvilostas ostas pārvalde	10	4	0	1,9	1,9	0,19	0,48
Rojas ostas pārvalde	8	8	47	11,1	58,1	7,26	7,26
Salacgrīvas ostas pārvalde	9	8	225,8	77,7	303,5	33,72	37,94
Skultes ostas pārvalde	10	17	932,9	36,1	969	96,90	57,00

Revidentu ieskatā valdes locekļu skaita noteikšana neatkarīgi no ostas darbības rādītājiem un darbības apjoma rada situāciju, ka mazo ostu pārvaldīšanā ir iesaistīts nesamērīgi liels valdes locekļu skaits.

Izvērtējot mazo ostu pārvalžu darbības rezultātus⁸⁵, ir konstatēts, ka tās būtu pielīdzināmas mazai kapitālsabiedrībai, kurai maksimālais valdes locekļu skaits ir divi (skatīt 2. tabulu).

2. tabula

Kapitālsabiedrību lielumu raksturojošie kritēriji⁸⁶

Kapitālsabiedrību raksturojošie kritēriji	Maza kapitālsabiedrība	Vidēja kapitālsabiedrība	Liela kapitālsabiedrība
	nepārsniedz vismaz divus kritērijus	nav maza un nepārsniedz vismaz divus kritērijus	pārsniedz vismaz divus kritērijus
1	2	3	4
vidējais darbinieku skaits	50	250	250
bilances kopsumma	4 000 000 euro	7	-
neto apgrozījums	8 000 000 euro	26	381,7
maksimālais valdes locekļu skaits	ne vairāk kā 2	ne vairāk kā 3	ne vairāk kā 5

OECD ir noteikusi publisko uzņēmumu valžu pienākumus. Tā kā revidentu ieskatā mazo ostu valdes locekļu pienākumi un atbildība neatšķiras no kapitālsabiedrību pārvaldības, šie pienākumi kā labā prakse varētu būt attiecināmi uz mazo ostu valžu pienākumiem. Tāpat *OECD* nosaka, ka valsts uzņēmumu valdēm ir jābūt nepieciešamajām pilnvarām, kompetencēm un objektivitātei, lai tās varētu veikt stratēģiskās vadības un vadības uzraudzības funkcijas. Tām ir jārikojas godprātīgi un jāuzņemas atbildība par savām darbībām.⁸⁷

Turklāt viens no *OECD* principiem paredz⁸⁸ publisko uzņēmumu valdēm priekšsēdētāja uzraudzībā veikt ikgadēju, labi strukturētu savas darbības rezultātu un efektivitātes izvērtēšanu. Sistemātisks izvērtēšanas

process ir nepieciešams rīks valdes profesionalitātes vairošanai, jo tādējādi tiek uzsvērta valdes atbildība un tās locekļu pienākumi. Tas var ietvert arī atsevišķu valdes locekļu efektivitātes un ieguldījuma izvērtēšanu. Tomēr atsevišķu valdes locekļu darbības izvērtēšana nedrīkst traucēt vēlamo un nepieciešamo valdes darba koleģialitāti.⁸⁹

Pretēji labas pārvaldības principiem mazo ostu valdes locekļu darbības rezultāti netiek vērtēti, tādējādi neizmantojot vērtēšanu kā instrumentu efektivitātes izvērtēšanai un profesionalitātes vairošanai.

Pašvaldības, kas ir nodibinājušas mazās ostas, nav izstrādājušas dokumentētus kritērijus vai vadlīnijas pašvaldības virzīto kandidātu izvērtēšanai darbam ostu valdēs⁹⁰, tomēr trīs pašvaldības sniedza informāciju par procesu, kā pašvaldība izvēlas kandidātus ostas valdes locekļa amatam.

- Limbažu novada dome skaidroja, ka atbildīgi un savu iespēju robežās izvērtē tās virzītos ostas valdes kandidātus un, lemjot par novada domes pārstāvjiem, iespēju robežās izvēlas kandidātus ar zināšanām vai pieredzi reģionālās plānošanas vai ostas saimnieciskās darbības jomā, vai ar to saistītās transporta vai loģistikas pakalpojumu nozarēs, kā arī deputātus, kas darbojas patstāvīgajās komitejās, kurās tiek lemti jautājumi, kas saistīti ar ostas darbību vai tās ietekmi uz novada attīstību. Tomēr šī principa ievērošana ir atkarīga no sasaukumā ievēlēto deputātu pamata profesijām, tāpēc pastāv teorētiska iespēja, ka ne vienmēr šādi principi var tikt ievēroti. Ostas valdē tie virzīti uzņēmēju pārstāvji ar tādu apsvērumu, lai tiktu pārstāvētas galvenās ostas teritorijā veicamās uzņēmējdarbības nozares – kravu pārkraušanas, zvejniecības un jahtu un tūrisma nozares.⁹¹
- Saulkrastu novada pašvaldība norādīja, ka, izvēloties ostas valdes locekli, dome ņem vērā to, ka osta ir nozīmīgs pašvaldības tautsaimniecības objekts. Ievērojot norādīto, domes deputāti diskusiju ceļā izvirza iespējami labākos kandidātus, kuriem ir nevainojama reputācija, atbilstošas zināšanas un prasmes, lai, strādājot ostas valdē, tiktu nodrošināts ne tikai tiesisks un kvalitatīvs darbs pašā ostā, bet tiktu ņemtas vērā arī visa novada intereses un vajadzības. Pašvaldības ieskatā deputātu klātesamība un darbs ostas valdē ir efektīvs veids, kā sekmēt pašvaldības un ostas sadarbību un attīstību, kā arī funkciju izpildi.⁹²
- Dienvidkurzemes novada pašvaldība informēja, ka Pāvilostas ostai ir nozīmīga loma novada attīstībā gan drošības, gan tūrisma, gan infrastruktūras jomās. Tāpēc ostas valdē ir iecelts domes priekšsēdētājs kā iekšējo procesu un stratēģisku lēmumu virzītājs pašvaldībā un deputāti ar zināšanām drošības jomā un ostu infrastruktūras izmantošanā.⁹³

Situācija, ka process, kā pašvaldība izvēlas kandidātus ostas valdes locekļa amatam, nav dokumentēts, rada risku, ka process un kritēriji ostas valdes locekļu nominēšanai nav atklāts un nenodrošina labāko kandidātu atlasī.

Ieteikumi

Lai izveidotu efektīvu ostas pārvaldības institūciju, pašvaldībām izvērtēt ostas pārvaldības modeli (pašvaldības iestāde vai kapitālsabiedrība), ņemot vērā ostas darbības virzienus, kravu veidus un darbības rādītājus, un izvērtēt arī ostas valdēs nepieciešamo valdes locekļu skaitu.

Lai mazo ostu valdēs tiktu nodarbināti valdes locekļi ar atbilstošu izglītību un darba pieredzi, pašvaldībām izstrādāt kārtību un kritērijus valdes locekļu atlasei un darbības rezultātu novērtēšanai.

1.5. Vai ostās tiek ievērotas normatīvo aktu prasības interešu konflikta novēršanas jomā?

Vismaz piecas ostu amatpersonas, nodrošinot ostas darbību un pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, iespējams, ir atradušās interešu konflikta situācijā, jo ir piedalījušās lēmumu pieņemšanā to interesēs.

Tāpat pretēji likumā⁹⁴ noteiktajam, ka valsts amatpersonām amatu savienošanai ir jāsaņem atļauja, vairākas ostu amatpersonas nav saņēmušas atļauju amatu savienošanai.

Valsts amatpersonai ir aizliegts, pildot valsts amatpersonas pienākumus, sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izmeklēšanas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības, kurās šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījumu partneri ir personiski vai mantiski ieinteresēti. Valsts amatpersona nedrīkst izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izmeklēšanas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības attiecībā uz saviem darījumu partneriem arī divus gadus pēc līgumisko attiecību izbeigšanās.⁹⁵

Par valsts amatpersonām uzskatāmas personas, kuras ieņem ostas valdes priekšsēdētāja, ostas pārvaldnieka, ostas valdes locekļa amatu.⁹⁶

Revīzijā ir konstatēts, ka:

- Jūrmalas⁹⁷, Salacgrīvas⁹⁸ un Skultes⁹⁹ ostas pārvaldēm ir izstrādāti iekšējās kārtības noteikumi interešu konflikta riska pārvaldībai;
- Engures, Mērsraga, Pāvilostas un Rojas ostas pārvaldēm nav izstrādāti iekšējās kārtības noteikumi interešu konflikta riska pārvaldībai.

Vai ostu amatpersonas ir saņēmušas rakstveida amatu savienošanas atļaujas?

Ostās nodarbinātās valsts amatpersonas var savienot valsts amatpersonas amatu tikai ar citu amatu, uzņēmuma līguma vai pilnvarojuma izpildi, ja šī savienošana nerada interešu konfliktu un ir saņemta ostas pārvaldi izveidojušās pašvaldības domes vai valdes locekli nominējušā ministra rakstveida atļauja.¹⁰⁰

Lai gan piecu ostu pārvalžu¹⁰¹ četri pārvaldnieki savieno ostas pārvaldnieka amatu ar vēl kādu amatu¹⁰², tomēr atļauju amatu savienošanai nav saņēmuši.

Par šo situāciju revīzijas laikā ostu pārvaldes sniedza skaidrojumus:

- Salacgrīvas ostas pārvaldes izpildparātā darbinieku starpā nav amatpersonu kurām būtu nepieciešamas amatu savienošanas atļaujas;¹⁰³
- Mērsraga ostas pārvaldniekam ostas pārvaldnieka amats ir vienīgais, līdz ar to amatu savienošana nepastāv;¹⁰⁴

- Pāvilostas ostas pārvalde sniedza skaidrojumu¹⁰⁵, ka *amatu savienošanas atļaujas visām ostas amatpersonām nav, par to ir ierosināts un veikts KNAB administratīvā pārkāpuma process un pieņemts lēmums piemērot naudas sodu. Nepieciešamās amatu apvienošanas atļaujas šobrīd ir sagatavošanas un apstiprināšanas procesā*;
- Rojas un Engures ostas pārvaldnieks amatu savienošanas atļauju ir saņēmis no Rojas ostas pārvaldes¹⁰⁶ un Engures ostas pārvaldes¹⁰⁷ valdes par Engures ostas pārvaldnieka, Rojas ostas pārvaldnieka, Rojas ostas pārvaldes iepirkumu komisijas locekļa un LSEZ SIA “Laskana” kuģu aģenta amatu veikšanu, bet nav saņēmis atļauju par amatu savienošanu ar SIA “MARE BALTICUM” valdes priekšsēdētāja amatu un amatu biedrībā “MAZO OSTU ASOCIĀCIJA”.

Vērtējot, vai pašvaldības ir izsniegušas rakstveida atļaujas amatu savienošanai arī ostas valdes locekļiem, konstatēts, ka:

- Talsu novada pašvaldība izsniegusi rakstveida atļaujas amatu savienošanai pieciem Mērsraga ostas pārvaldes valdes locekļiem¹⁰⁸ un trīs Rojas ostas pārvaldes valdes locekļiem¹⁰⁹;
- Tukuma novada pašvaldība ir izsniegusi rakstveida atļaujas amatu savienošanai vienam¹¹⁰ no astoņiem Engures ostas pārvaldes valdes locekļiem;
- Saulkrastu novada pašvaldība ir izsniegusi rakstveida atļaujas amatu savienošanai sešiem¹¹¹ no 10 ostas valdes locekļiem;
- Limbažu novada pašvaldība ir izsniegusi rakstveida atļaujas amatu savienošanai diviem¹¹² no deviņiem Salacgrīvas ostas pārvaldes valdes locekļiem;
- Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir izsniegusi rakstveida atļaujas amatu savienošanai četriem¹¹³ no deviņiem Jūrmalas ostas pārvaldes valdes locekļiem.

Vai ostu amatpersonas neatrodas interešu konflikta situācijās?

Mazo ostu pārvalžu nolikumi¹¹⁴ paredz ostas valdes kompetences, tajā skaitā:

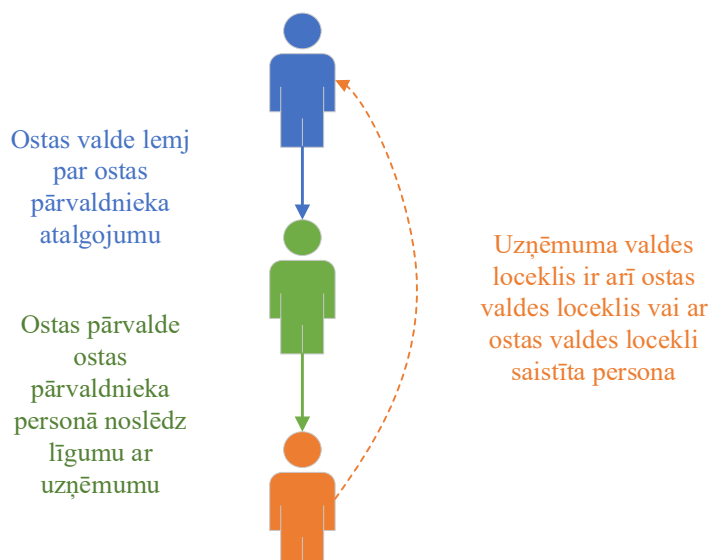
- lemt par līgumu slēgšanu, ja līguma summa pārsniedz konkrētu summu (Mērsraga ostā – 70 000 *euro*, Skultes ostā – 15 000 *euro*, Pāvilostas ostā – 3000 Ls (4268,62 *euro*)) vai līguma darbības laiks pārsniedz konkrētu laiku (Mērsraga ostā – piecus gadus, Skultes ostā – trīs gadus, Pāvilostas ostā – vienu gadu), kā arī noteikt līguma summas apmēru un līguma darbības laiku;
- apstiprināt ostas pārvaldes struktūru;
- noteikt ostas pārvaldnieka darba samaksu.

Savukārt ostas pārvaldniekam nolikumos¹¹⁵ ir noteiktas šādas tiesības:

- atbilstoši savai kompetencei slēgt saimnieciskos un reklāmas līgumus, iesaistīties sabiedrisko organizāciju darbībā reklāmas nolūkā;
- atbilstoši nolikumam un valdes noteiktajām pilnvarām rīkoties ar ostas pārvaldes finanšu līdzekļiem un ostas pārvaldes valdījumā un īpašumā esošo mantu;
- atbilstoši savai kompetencei slēgt līgumus un izsniegt pilnvaras ostas valdes noteiktajos apmēros.

Revīzijā ir konstatēts, ka ostu pārvaldes ir slēgušas līgumus vai veikušas saimnieciskos darījumus ar

valdes locekļu vai tiem saistītu personu īpašumā vai kontrolē esošiem uzņēmumiem (skatīt 4. attēlu).

4. attēls. Interesu konflikta ilustrācija

Izlases veidā pārbaudot 22 ostu amatpersonu un to pirmās pakāpes radnieku uzņēmumu iespējamus darījumus ar ostu pārvaldēm, ir konstatēts:

- Mērsraga ostas pārvalde ir noslēgusi līgumu¹¹⁶ (ostas pārvalde par kuģu aģentēšanas līgumos paredzētajām darbībām tiešu samaksu nesaņem, turklāt tas ir īstermiņa līgums ar iespēju to pagarināt) ar Mērsraga ostas pārvaldes valdes locekļa uzņēmumu, kurā viņš ir arī valdes loceklis;
- Skultes ostas pārvalde 2020. gada 21. septembrī ir noslēgusi līgumu¹¹⁷ par kopējo summu 8131,20 *euro* par datoru, lokālā datoru tīkla un videokameru elementu apkalpošanu Skultes ostas pārvaldē ar uzņēmumu, kura īpašnieks un patiesā labuma guvējs ir ostas valdes locekļa radnieks (dēls);
- Pāvilostas ostas pārvalde pēc cenu aptaujas veikšanas¹¹⁸ noslēdza līgumu¹¹⁹ ar komersantu, kura īpašnieks un patiesā labuma guvējs ir ostas valdes locekļa radnieks, par teritorijas labiekārtojuma izveidi kopsummā par 51 371 *euro*;
- Pāvilostas ostas pārvalde ar tās amatpersonām, to radniekiem vai darījuma partneriem piederošiem, ietekmē esošiem komersantiem vai nevalstiskajām organizācijām ir noslēgusi¹²⁰ dažādus līgumus, piemēram, līgumus par piestātņu nomu, inventāra nomu, pakalpojumu sniegšanu, zemes nomu;
- Pāvilostas ostas pārvalde par laika posmu no 2021. gada 1. maija līdz 2021. gada 31. jūlijam ir noslēgusi līgumu par īslaicīgas jahtu piestātnes izmantošanu ar komersantu, kura īpašnieks ir Pāvilostas ostas pārvaldes valdes loceklis. Līgumā ir par vismaz 50 % samazināta pakalpojumu maksa¹²¹;

- Salacgrīvas ostas pārvalde piestātnes pārbūvei projekta ietvaros ir noslēgusi piestātnes nomas līgumu uz 10 gadiem¹²² ar komersantu, kura akcionārs ir Salacgrīvas ostas pārvaldes valdes loceklis. Lēmumu par nomas līgumu pieņēma Salacgrīvas ostas pārvaldes valde. Balsojumā par lēmuma pieņemšanu valdes loceklis ir piedalījies¹²³;
- Engures novada pašvaldībā:
 - ❖ saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Engures ostas pārvaldes valdes loceklis revidējamā laika posmā vienlaikus ieņēma gan Engures novada domes deputāta amatu, gan bija biedrības “Jahtklubs Engure” biedrs un kā Engures novada domes deputāts piedalījies balsošanā par nomas līguma pagarināšanu biedrībai “Jahtklubs Engure”. KNAB ir informējis¹²⁴ Valsts kontroli, ka administratīvais pārkāpums¹²⁵ ir atzīts par maznozīmīgu (ņemot vērā to, ka nav bijušas mantiskas intereses, biedrības darbības mērķis ir saistīts ar sabiedrībai nozīmīgu interešu popularizēšanu) un personai izteikts aizrādījums;
 - ❖ revidējamajā laika posmā Engures novada domes deputāts piedalījies Engures novada domes lēmumu¹²⁶ pieņemšanā par pašvaldības finanšu līdzekļu piešķiršanu Engures jahtu ostas infrastruktūras attīstības projektu realizācijai kopsummā par vismaz 106 998 *euro*¹²⁷. KNAB ir informējis¹²⁸ Valsts kontroli, ka nav konstatēti fakti, ka amatpersonas funkcijas būtu veiktas interešu konflikta situācijā un būtu pārkāpti valsts amatpersonām noteiktie ierobežojumi un aizliegumi.

Pāvilostas ostas pārvaldes ieskaits

2016. gada 10. maijā Pāvilostas ostas pārvaldes valde pieņēma lēmumu¹²⁹ realizēt projektu “Pāvilostas ostas Ziemeļu un Dienvidu molu pagarināšana”. Projektu bija plānots īstenot ar LAD administrētā Eiropas Jūrlietu un Zivsaimniecības fonda rīcības programmas Zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gadam pasākuma “Zvejas ostas un izkraušanas vietas” atbalstu. Projekta kopējās izmaksas tika prognozētas 3 223 487 *euro* apmērā.

Pāvilostas ostas Ziemeļu un Dienvidu molu rekonstrukcija tika veikta laika posmā no 2016. gada līdz 2019. gadam, tās izmaksas bija 3 204 184,49 *euro*¹³⁰. Rekonstruētie moli ekspluatācijā tika nodoti 2019. gada 30. jūlijā¹³¹.

2017. gadā Pāvilostas ostas pārvalde saņēma SIA “N STARS” izrakstītus rēķinus¹³² 11 495 *euro* (ar PVN) apmērā par komersanta apsaimniekotās piestātnes izmantošanu molu rekonstrukcijas veicēja kuģošanas līdzekļu stāvēšanai laika posmā no 2017. gada 10. jūnija līdz 2017. gada 13. jūlijam¹³³. Rēķini izrakstīti bez pamatojuma – iepriekš nav noslēgts līgums par piestātnes izmantošanu vai kā citādi dokumentētas pušu saistības.

Viens no Pāvilostas ostas pārvaldes valdes locekļiem vienlaikus ir arī SIA “N STARS” valdes loceklis.

Atbilstoši Pāvilostas ostas pārvaldes nolikumam ostas valde lemj par līgumu slēgšanu, ja līguma summa pārsniedz Ls 3000 (4268,62 *euro*) vai līguma darbības laiks pārsniedz vienu gadu, kā arī nosaka līguma summas apmēru un līguma darbības laiku un izlemj citus ar ostas darbību saistītus jautājumus saskaņā ar attiecīgajiem normatīvajiem aktiem¹³⁴, savukārt ostas pārvaldniekam ir pienākums nodrošināt ostas valdes pieņemto lēmumu izpildi¹³⁵.

Pāvilostas ostas pārvaldes valde 2017. gada augustā iepazīnās¹³⁶ ar SIA “N STARS” iesniegumu un uzklusēja ostas pārvaldnieka ziņojumu:

- SIA “N STARS” izrakstījis nepamatoti lielu rēķinu par AB “Kauno tiltai” molu pagarināšanas tehnikas atrašanos zvejas kuģu pietauvošanas pietātnē, kur ikdienā nekāds zvejas transports netiek pietauvots;
- šāda rīcība dēvējama kā sava veida kaitniecība molu pagarināšanas projektam;
- pietātne tika izbūvēta par LAD finansējumu;
- pietātne ir biedrības “Latvijas Zvejas produktu ražotāju grupa” īpašumā;
- SIA “N STARS” ir viens no šīs biedrības biedriem;
- AB “Kauno tiltai” pārstāvji visas konfliktsituācijas cenšas atrisināt miermīlīgi un lūdz palīdzību šīs situācijas risināšanai, lai netiktu traucēta projekta realizācija.

Tāpat Pāvilostas ostas pārvaldes valde pieņēma lēmumu¹³⁷ uzdot Pāvilostas ostas pārvaldniekam organizēt tikšanos ar biedrības “Latvijas Zvejas produktu ražotāju grupa” pārstāvjiem, lai rastu kompromisu problēmsituācijā, turpmāk Pāvilostas ostas pārvaldei kā arī uzņēmējiem molu pagarināšanas projektu realizēšanas gaitā nepieļaut situācijas ar mutisku vienošanos, bet visu dokumentēt rakstiski.

2018. gada sākumā Pāvilostas ostas pārvaldes valde skatīja¹³⁸ jautājumu par projektu “Pāvilostas ostas Ziemeļu un Dienvidu molu pagarināšana”, tajā skaitā tika skatīts jautājums par SIA “N STARS” izrakstītajiem rēķiniem (to atbilstību faktiskajiem apstākļiem) Pāvilostas ostas pārvaldei par pietātnes Dzintaru ielā 2B izmantošanu molu būvniecības ietvaros. Sēdē vienbalsīgi (balsojis arī ar SIA “N STARS” saistītais valdes loceklis) tika nolemts pieņemt zināšanai informāciju par SIA “N STARS” izrakstītajiem rēķiniem (Nr. NST17-136 un Nr. NST17-132) par pietātnes Dzintaru ielā 2B izmantošanu un par rēķinu atbilstību vai neatbilstību lemt Pāvilostas ostas pārvaldei.

Pāvilostas ostas pārvalde laika posmā no 2019. gada 31. decembra līdz 2020. gada 1. decembrim ar komersantu noslēdza trīs vienošanās protokolus¹³⁹, saskaņā ar kuriem ir veikts ieskaits komersanta 2017. gadā izrakstītajiem rēķiniem¹⁴⁰, kā arī veikts ieskaits Pāvilostas ostas pārvaldes izrakstītajiem rēķiniem komersantam¹⁴¹ un saistītam uzņēmumam SIA “NORD STAR FISHER”¹⁴² par ostas zemes nomu un ostā iekasētajām maksām kopsummā par 11 190 euro (5335,15 euro, 3839,78 euro, 2015,66 euro).

Ieteikums

Pašvaldībām izstrādāt kontroles procedūras, lai novērstu iespējas ostu amatpersonām veikt darbības, atrodoties interešu konflikta situācijā, kā arī apvienot amatus bez pašvaldības atļaujas saņemšanas.

1.6. Vai tiek noteikta atbilstoša mazo ostu pārvalžu darbinieku atlīdzība?

Mazo ostu valdes locekļu un pārvalžu darbinieku atlīdzība kopumā tiek noteikta un izmaksāta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tomēr ir konstatēti atsevišķi gadījumi, kad nav ievērota labā prakse pārvaldībā.

Mērsraga ostas pārvalde bez izvērtējuma par darbinieku individuālo ieguldījumu revidējamā laika posmā ir izmaksājusi prēmijas darbiniekiem par pusgada rezultātiem, kopsummā izlietojot 181 176 *euro*.

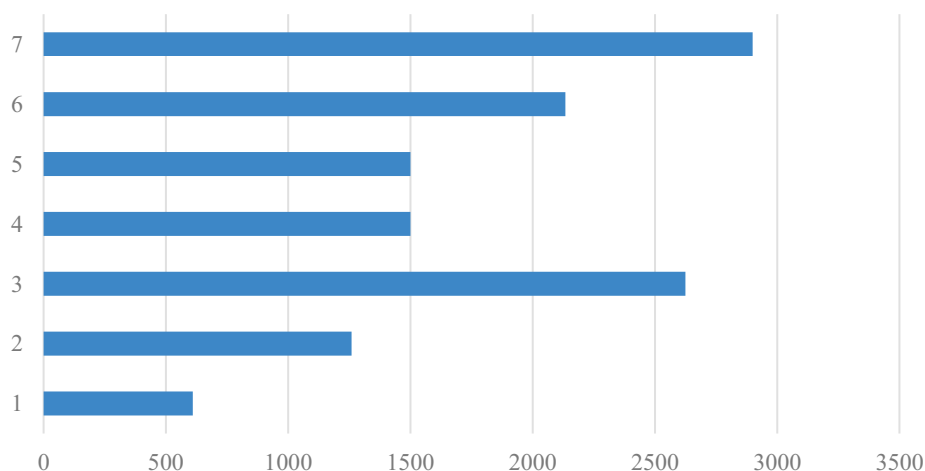
Mazo ostu pārvalžu nodarbināto skaits ir atšķirīgs. Ostas pārvaldes pārrauga ostas valde. Ostas valdei ir pakļauts ostas pārvaldnieks, kuram ir pakļauti visi darbinieki. Mazo ostu valdes locekļu un darbinieku skaits attēlots 3. tabulā.

3. tabula

Ostu pārvalžu valdes locekļu un darbinieku skaits

Ostas pārvalde	Valdes locekļu skaits	Darbinieku skaits
Engures ostas pārvalde	6	3
Jūrmalas ostas pārvalde	9	7
Mērsraga ostas pārvalde	8	26
Pāvilostas ostas pārvalde	10	4
Rojas ostas pārvalde	8	8
Salacgrīvas ostas pārvalde	9	8
Skultes ostas pārvalde	10	17

Ostu pārvaldniekiem katrā no mazajām ostām būtiski atšķiras atlīdzība – tā svārstās no 610 *euro* līdz 2900 *euro*. Tikai vienā ostas pārvaldē pārvaldnieks ir pieņemts darbā uz nepilnu darba laiku, par to saņemot 750 *euro* (skatīt 5. attēlu).

5. attēls. Mazo ostu pārvaldnieku atlīdzība (euro)

Ar ostas pārvaldnieku darba līgumu slēdz ostas valde, savukārt ar ostas pārvaldes darbiniekiem – ostas pārvaldnieks. Revīzijā ir konstatēts, ka ar visiem mazo ostu pārvaldniekiem darba līgumus ir noslēgusi ostas valde. Tāpat revīzijā ir konstatēts, ka Pāvilostas ostas pārvaldes valde ar tās pārvaldnieku ir noslēgusi darba līgumu¹⁴³, tomēr vienošanās par atalgojuma izmaiņām¹⁴⁴ pārvaldnieks ir parakstījis pats.

Revidējamā laika posmā darbinieku un slodžu skaits ostu pārvaldēs ir atšķirīgs – no 1,5 slodzēm Engures ostas pārvaldē līdz 25 slodzēm Mērsraga ostas pārvaldē. Skatīt 4. tabulu par darbinieku skaitu ostu pārvaldēs.

4. tabula

Ostas pārvalžu slodžu un darbinieku skaits

Nr. p.k.	Ostas pārvalde	Slodžu skaits		Darbinieku skaits		
		administrācijā	tehniskais personāls	kopējais	administratīvie	tehniskie
1.	Pāvilostas ostas pārvalde	1,5	1,2	4	2	2
2.	Rojas ostas pārvalde	2	12	8	2	6
3.	Mērsraga ostas pārvalde	3,5	20	26	4	22
4.	Engures ostas pārvalde	0,6	1	3	2	1
5.	Jūrmalas ostas pārvalde	2	6	7	2	5
6.	Skultes ostas pārvalde	3	14	17	3	14
7.	Salacgrīvas ostas pārvalde	2	5,5	8	2	6

Ostu pārvaldēs darbinieku mainība nav augsta. Ir amati, kuros darbinieki tiek pieņemti darbā uz noteiktu laiku aktīvajā sezonā (galvenokārt no maija līdz septembrim). Vairumā gadījumu tie ir jahtu ostu uzraugi. Jūrmalas un Mērsraga ostu pārvaldes nealgo grāmatvedi kā štata darbinieku, bet gan iepērk grāmatvedības pakalpojumu. Arī Rojas ostas pārvalde pieņem darbā darbiniekus nevis uz normālo darba laiku, bet par konkrētu kuģu apkalpošanu, kuģiem ienākot un izejot no ostas. Šādi darbinieki ir kuģa stūrmanis, locis, tauvotājs un ostas iekārtas dežurants.

Revīzijā ir konstatēts, ka:

- Mērsraga, Skultes un Salacgrīvas ostu pārvaldēs ir izstrādāts dokuments, kas regulē atlīdzības noteikšanu;¹⁴⁵
- Engures, Jūrmalas, Pāvilostas un Rojas ostu pārvaldēs nav izstrādāts dokuments, kas regulē atlīdzības noteikšanu.

Lai gan uz ostu pārvaldēm nav attiecināmas visas Atlīdzības likuma normas¹⁴⁶, tomēr revidentu ieskatā mazajām ostu pārvaldēm kā pastarpinātās pārvaldes un pašvaldību dibinātām iestādēm būtu jāievēro analogiski principi atlīdzības noteikšanā. Piemēram, visās pašvaldību iestādēs un pašvaldības domes amatpersonām (darbiniekam) saskaņā ar ikgadējo darbības un tās rezultātu novērtējumu reizi gadā var izmaksāt prēmiju, kuras apmērs nedrīkst pārsniegt 75 % no mēnešalgas. Valsts tiešās pārvaldes iestādēm prēmijas apmēru un izmaksas kārtību nosaka MK, bet citām valsts vai pašvaldības institūcijām – šo institūciju darbību regulējošos normatīvajos aktos noteiktās amatpersonas (institūcijas).¹⁴⁷

Mērsraga ostas pārvaldes izstrādātie noteikumi paredz prēmiju izmaksu¹⁴⁸ par katra pusgada rezultātiem, ja ostas kravu apgrozījums iepriekšējā kalendāra gadā attiecīgajā periodā pārsniedz ostas kravu apgrozījumu, kāds bija attiecīgajā periodā gadā pirms iepriekšējā kalendāra gada, kā arī darbinieki kvalitatīvi veic savus tiešos darba pienākumus un nav izdarījuši disciplinārpārkāpumus. Prēmijas apmērs netiek sasaistīts ar izvērtējuma par darbinieku individuālo ieguldījumu rezultātiem.

Revīzijā ir konstatēts, ka Mērsraga ostas pārvalde atbilstoši saviem iekšējās kārtības noteikumiem revidējamā laika posmā ir izmaksājusi¹⁴⁹ prēmijas par pusgada rezultātiem atbilstoši saviem darba kārtības noteikumiem. 2016., 2018., 2019. un 2021. gadā prēmijās par pusgada rezultātiem kopsummā izlietoti 181 176 *euro* (skatīt 5. tabulu).

5. tabula

Līdzekļu apjoms prēmijām Mērsraga ostas pārvaldē

Laika posms	Prēmijas
2016. gada 1. pusgads	20 755,82
2016. gada 2. pusgads	18 845,72
2018. gada 1. pusgads	21 544,64
2018. gada 2. pusgads	23 603,64
2019. gada 1. pusgads	24 694,42
2019. gada 2. pusgads	23 485,86
2021. gada 1. pusgads	23 911,34
2021. gada 2. pusgads	24 335,02
Kopā	181 176,46

2. Vai ostas pārvalžu darbība ar finanšu līdzekļiem un mantu atbilst normatīvo aktu prasībām un finanšu vadības principiem?

2.1. Vai ostu pārvaldēm ir izstrādāta nekustamo īpašumu nomas maksas metodika, kā arī tiek gūti visi ieņēmumi no īpašumu iznomāšanas?

Ostu pārvalžu rīcība ar to īpašumā un valdījumā esošajiem ilgtermiņa ieguldījumiem, iznomājot ostu pārvalžu valdījumā nodoto valsts zemi, nav atbilstoša normatīvo aktu prasībām¹⁵⁰, labajai praksei un ieņēmumi no zemes nomas netiek gūti pilnā apmērā. Saskaņā ar revidentu veikto aplēsi, mazo ostu pārvaldes laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam varētu būt guvušas ieņēmumus no zemes nomas maksas vismaz par 119 669 *euro* vairāk¹⁵¹. Tam ir vairāki iemesli:

- neviena mazo ostu pārvalde¹⁵² nav atbilstoši normatīvo aktu prasībām¹⁵³ publicējusi apkopotu informāciju par ostā iznomātajiem un noma paredzētajiem objektiem, tādējādi neveicinot konkurenci, nenodrošinot vienādas iespējas komersantiem, tajā skaitā potenciālajiem nomniekiem, izmantot publiskos resursus, palielinot risku negūt maksimālos ieņēmumus no šo resursu pārvaldības;
- tikai Mērsraga un Salacgrīvas ostas pārvaldēs¹⁵⁴ ir izstrādāta un apstiprināta metodika zemes nomas maksu noteikšanai ostā, kas nodrošina ekonomiski pamatotas nomas maksas noteikšanu publiskajiem aktīviem, caurskatāmus noteikumus un vienlīdzīgu attieksmi pret komersantiem atbilstoši darbības veidiem;
- pretēji normatīvajā aktā noteiktajam¹⁵⁵ Pāvilostas ostas pārvalde, savukārt pretēji pašvaldības noteiktai kārtībai¹⁵⁶ Jūrmalas ostas pārvalde valdījumā vai īpašumā esošos nekustamos īpašumus ir nodevušas bezatlīdzības lietošanā, tādējādi negūstot ieņēmumus no īpašumu nomas vismaz 410 *euro* apmērā;
- ostu pārvaldes, iznomājot nekustamos īpašumus, ar nomas maksas palīdzību atbalsta prioritāros darbības veidus, piemēram, ar nosacījumu, ka nomas maksa par zemi, kas nepieciešama zvejniecības un zivju apstrādes procesa nodrošināšanai nepieciešamo ēku un būvju uzturēšanai, nedrīkst pārsniegt 5 % no zemes kadastrālās vērtības¹⁵⁷. Tomēr zemes nomas līgumos nekustamā īpašuma izmantošanas mērķi ir definēti vispārīgi – nenorādot konkrētu komersanta nodarbošanās vai zemes gabala izmantošanas veidu –, kā

rezultātā tiek piemērotas ostu saimnieciskās darbības attīstības interesēm neatbilstošas, nesamērīgi zemas zemes nomas maksas;

- četras ostu pārvaldes¹⁵⁸ zemes nomas līgumos ir paredzējušas nemainīgu nomas maksas apmēru – *euro* gadā par visu zemes īpašumu vai *euro* par kvadrātmetru –, nevis piemērojušas maksas atbilstoši kadastrālajai vērtībai, tādējādi ilgtermiņa līgumos nomas maksas nav atbilstošas ekonomiskajai situācijai un objektīvam līmenim nozarē.

Rīcībai ar publiskas personas mantu un finanšu līdzekļiem ir jābūt lietderīgai, tas ir, mērķis ir sasniedzams ar mazāko finanšu un mantas izlietojumu un manta ir nododama lietošanā citai personai par iespējami augstāku cenu.¹⁵⁹

Ostas pārvalde tās valdījumā esošo zemi var izīrēt, iznomāt vai apgrūtināt to ar servitūtiem arī attiecībā uz lietojuma vai būvlietojuma tiesībām. Savukārt iznomātās zemes nodošana apakšnomā ir pieļaujama vienīgi ar attiecīgās ostas pārvaldes atļauju. Ostas pārvalde šajos darījumos rīkojas zemes īpašnieku vārdā.¹⁶⁰

Lai gan uz Engures ostas pārvaldes valdījumā esošas zemes atrodas citām personām piederošas ēkas un būves, tomēr ostas pārvalde nav noslēgusi nevienu zemes nomas līgumu ar šīm personām.¹⁶¹

Neviena mazo ostu pārvalde¹⁶² nav atbilstoši normatīvo aktu prasībām¹⁶³ publiskojusi apkopotu informāciju par ostā iznomātajiem un nomai paredzētajiem objektiem, tādējādi nesasniedzot pēc iespējas plašāku nomas tiesību pretendentu loku un, iespējams, negūstot maksimāli iespējamo labumu no īpašumu iznomāšanas.

Ostas zemes un cita nekustamā īpašuma nomas maksas apmēru katrā ostā nosaka ostas pārvalde, un ostas pārvalde nodrošina nomas maksas iekasēšanu.¹⁶⁴

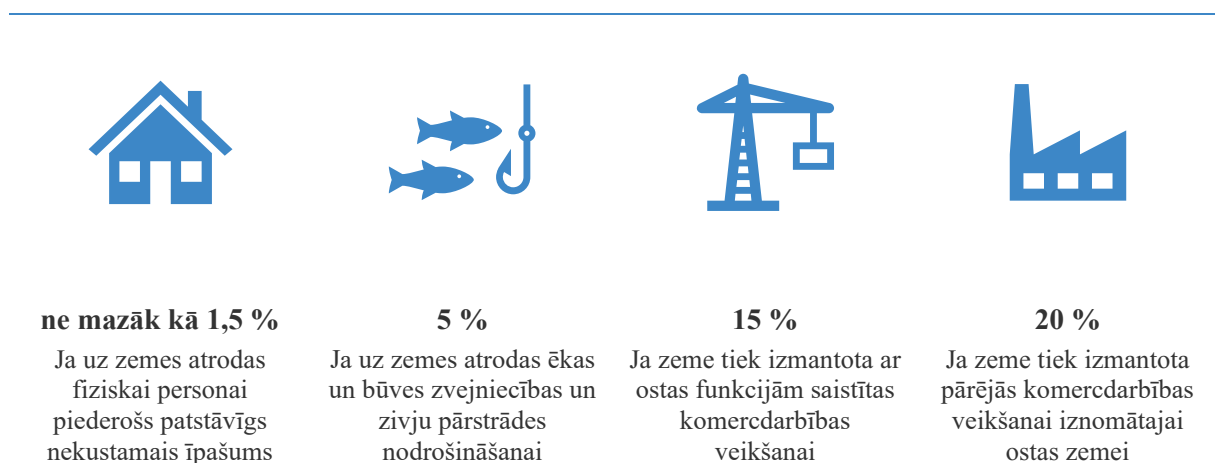
Normatīvajos aktos¹⁶⁵ netiek regulētas ostu pārvalžu nekustamā īpašuma nomas maksas, ierobežojumi bija noteikti tikai attiecībā uz zemes nomu, ko aizņem ēkas un būves, kuras tiek iznomātas tikai zvejniecības un zivju apstrādes procesa nodrošināšanai, kā arī šo ēku un būvju uzturēšanai nepieciešamo zemi¹⁶⁶, tādēļ revidentu ieskatā ir svarīgi, ka katrai ostas pārvaldei ir noteikti principi, pēc kuriem tā piemēro zemes nomas maksas.

Vērtējot ostu pārvaldēs noteiktās zemes nomas maksas, konstatēts, ka vienas ostas pārvaldes ietvaros tiek piemērota dažāda zemes nomas maksas noteikšanas pieeja. Piemēram, Skultes ostas¹⁶⁷ un Pāvilostas ostas pārvaldēs¹⁶⁸ zemes nomas maksa tiek noteikta, gan ņemot vērā zemes kadastrālo vērtību, gan nosakot konkrētu gada maksu vai maksu par vienu kvadrātmetru. Lai gan Jūrmalas ostas pārvaldei nomas līgumos nomas maksa tiek norādīta *euro* par kvadrātmetru, šī maksa atbilst un nav zemāka par to, ja maksa tiktu noteikta atbilstoši zemes kadastrālajai vērtībai. Vienotas pieejas neesamība nomas maksas noteikšanai revidentu ieskatā norāda uz to, ka ostas pārvaldēm nav principu un vienotas pieejas tajā, kas tiek ņemts vērā un kā tiek noteiktas zemes nomas maksas.

Zemes nomas maksa ir instruments, lai organizētu ostas aktīvu pārvaldību atbilstoši ostas attīstības stratēģijai, ņemot vērā, ka ir jāgūst maksimāls labums no pārvaldītajiem publiskajiem aktīviem. Lai noteiktu ekonomiski pamatotu zemes nomas maksu, ostas pārvaldēm ir nepieciešams izstrādāt zemes nomas maksas noteikšanas metodiku, ietverot skaidrus un prognozējamus principus un kritērijus aktīvu atdevei un sadarbībai ar komersantiem.

Revidentu ieskatā labā prakse ir zemes nomas maksas noteikšanā par pamatu ņemt zemes vienības kadastrālo vērtību, jo kadastrālā vērtība tiek izmantota nodokļu un nomas maksas apmēru noteikšanā gan pašvaldības, gan dažādas valsts iestāžu, gan arī zemes un būvju īpašnieku savstarpējos darījumos vai strīdus situācijās¹⁶⁹.

Mērsraga ostas un Salacgrīvas ostas pārvaldēs¹⁷⁰ ir izstrādāta un apstiprināta metodika zemes nomas maksu noteikšanai, savukārt tikai Mērsraga ostas pārvalde metodikā paredzējusi zemes nomas maksas apmēru, balstoties uz zemes kadastrālo vērtību un komersantu nodarbošanās veidu. Piemēram, iznomājot ostas zemi ar ostas funkcijām saistītas komercdarbības veikšanai, tiek piemērota zemes nomas maksa 15 % apmērā no kadastrālās vērtības gadā, pārējās komercdarbības veikšanai iznomātajai ostas zemei – 20 % apmērā, savukārt zemes nomas maksa 5 % apmērā paredzēta tikai gadījumos, kad uz iznomātās zemes atrodas ēkas un būves, kuras iznomātas zvejniecības un zivju pārstrādes procesa nodrošināšanai vai šādu ēku un būvju uzturēšanas vajadzībām, bet nomas maksa ne mazāka par 1,5 % no zemes kadastrālās vērtības piemērojama, iznomājot apbūvētu zemes gabalu zem fiziskai personai piederoša patstāvīga nekustamā īpašuma (skatīt 6. attēlu).

6. attēls. Mērsraga ostas zemes nomas maksas noteikšanas metodikā¹⁷¹ paredzētie maksas apmēri

Savukārt Jūrmalas ostas pārvalde, iznomājot nekustamos īpašumus un ūdenstilpi, piemēro Jūrmalas pilsētas pašvaldībā spēkā esošās nekustamo īpašumu¹⁷² un publisko ūdeņu iznomāšanas¹⁷³ kārtības.

Iznomājot zemes īpašumus, svarīgi ir precīzi norādīt zemes izmantošanas mērķi, lai nodrošinātu to, ka īpašuma iznomātājs – ostas pārvalde – zina, kādām darbībām īpašums tiek izmantots un attiecīgi, vai šī īpašuma izmantošana atbilst ostas prioritātēm vai plānošanas dokumentiem, tajā skaitā detālplānojumam un lokālplānojumam, un, balstoties uz šo informāciju, noteikt ostas attīstības interesēm atbilstošu nomas maksu.

Analizējot zemes īpašumu nomu ostu pārvaldēs un izskatot 84 zemes nomas līgumus no 144, tika konstatēts, ka ostu pārvalžu noslēgtajos zemes nomas līgumos nekustamā īpašuma izmantošanas mērķi ir definēti ļoti vispārīgi, radot situāciju, ka iznomātājs nevar noteikt atbilstību darbībām, kādām nekustamais īpašums tiks izmantots, un vai darbības virzieni atbilst stratēģijā noteiktajām prioritātēm, kā arī ietekmējot to, kāda zemes nomas maksa komersantam tiks piemērota. Piemēram:

- Salacgrīvas ostas pārvalde noslēgusi nomas līgumu, kur iznomāšanas mērķis norādīts *nekustamā īpašuma uzturēšana*¹⁷⁴;
- Skultes ostas pārvalde kā nekustamā īpašuma izmantošanas mērķus norādījusi *nomniekam piederošo ēku uzturēšanai un saimnieciskai darbībai*¹⁷⁵;
- Rojas ostas pārvalde kā nekustamā īpašuma izmantošanas mērķi norādījusi *[..]tai skaitā komercdarbības veikšanai, kura nav pretrunā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem*¹⁷⁶;
- Mērsraga ostas pārvalde kā nekustamā īpašuma izmantošanas mērķi norādījusi *ēku, būvju uzturēšana, komercdarbība*¹⁷⁷ un *būvju uzturēšana, uzņēmējdarbības veikšana*¹⁷⁸;
- Pāvilostas ostas pārvalde kā nekustamā īpašuma izmantošanas mērķi norādījusi *komercdarbība, kas norādīta SIA statūtos*¹⁷⁹;
- Jūrmalas ostas pārvalde kā nekustamā īpašuma izmantošanas mērķi norādījusi *teritorijas labiekārtošana*¹⁸⁰.

Atbilstoši normatīvajam aktam¹⁸¹ ostas zemes nomas ilgums var būt līdz 45 gadiem un gadījumos, kad ostā plānoto un plānotajā termiņā ieguldīto investīciju apjoms pārsniedz 70 miljonus *euro*, pat pārsniegt šo ilgumu, attiecīgi termiņa mērķis ir radīt pievilcīgu vidi komersantiem ilgtermiņa ieguldījumu veikšanai, kas ir gan komersanta, gan ostas pārvaldes interesēs. Revidentu ieskatā, slēdzot ilgtermiņa zemes nomas līgumus, labā prakse šādos gadījumos būtu nomas maksu noteikt, ņemot vērā īpašuma kadastrālo vērtību, lai nodrošinātu to, ka visas zemes nomas laikā ostas pārvalde saņem par zemes īpašumu samērīgu samaksu (atbilstoši ekonomiskajai situācijai un nekustamā īpašuma tirgum).

Vērtējot ostu pārvalžu noteiktās zemes nomas maksas, konstatēts, ka ostas pārvaldes ir noteikušas ostu darbības attīstības interesēm neatbilstošas, nesamērīgi zemas nomas maksas. Nomas līgumus ostu pārvaldes bieži slēgušas uz gariem termiņiem, paredzot nemainīgu nomas maksu – *euro* gadā par visu zemes īpašumu vai *euro* par kvadrātmētru, piemēram, Rojas ostas pārvalde¹⁸² zemes nomas maksu noteikusi 1,4 *euro* apmērā par kvadrātmētru.

Saskaņā ar revidentu veikto aplēsi, ņemot vērā Mērsraga ostas pārvaldes metodi, maksas nosakot atbilstoši zemes kadastrālajai vērtībai, kas tiek uzskatīta par ekonomiski pamatotu pieeju, mazo ostu pārvaldes laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam varētu būt guvušas ieņēmumus no zemes nomas maksas vismaz par 119 669,81 *euro* vairāk (skatīt 2. pielikumu)¹⁸³, tajā skaitā:

- Pāvilostas ostas pārvalde, iznomājot vairākus zemes īpašumus¹⁸⁴, ir noteikusi zemes nomas maksu 0,14 *euro* (0,10 Ls) par kvadrātmētru, tādējādi negūstot ieņēmumus no zemes nomas vismaz 6022,47 *euro* apmērā;
- Salacgrīvas ostas pārvalde piemēro 2008. gada 26. novembrī noteikto nomas maksu¹⁸⁵ 0,047 *euro* par kvadrātmētru, kas ir zemāka, nekā likumā noteiktais¹⁸⁶ maksimāli iespējamais zemes nomas maksas apmērs, tādējādi negūstot ieņēmumus no zemes īpašuma nomas vismaz 3873,57 *euro* apmērā.

Pārbaudot nekustamo īpašumu iznomāšanu ostas pārvaldēs, konstatēti arī gadījumi, kad ostas pārvaldes valdījumā vai īpašumā esošos nekustamos īpašumus pretēji normatīvajā aktā noteiktajam¹⁸⁷ vai pretēji pašvaldības noteiktajai kārtībai ir nodevušas bezatlīdzības lietošanā, tādējādi negūstot ieņēmumus no īpašumu nomas vismaz 410,19 *euro* apmērā (skatīt 2. pielikumu), tajā skaitā:

- Pāvilostas ostas pārvalde noslēgusi trīs zemes nomas līgumus¹⁸⁸, ar kuriem ir nodevusi biedrībai bezatlīdzības lietošanā ostas valdījumā esošu zemi, kura nav sabiedriskā labuma organizācija¹⁸⁹, kā rezultātā laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam negūstot ieņēmumus no zemes nomas vismaz 162,33 *euro* apmērā. Par to norāda:
 - ❖ analizējot nomas līgumus konstatēts, ka zemes gabala nomas maksu noteikta, pamatojoties uz likuma “Par nekustamā īpašuma nodokli” 3. pantu, kurā noteikta nekustamā īpašuma nodokļa gada likme 1,5 % apmērā no zemes gabala kadastrālās vērtības¹⁹⁰. Turklāt noslēgtie zemes nomas līgumi neparedz nomniekam papildus noteiktajai zemes nomas maksai veikt arī nekustamā īpašuma nodokļa samaksu;
 - ❖ tā kā līgumā noteiktais nomas maksas apmērs, iespējams, tikai daļēji sedz ar iznomāto zemes platību uzturēšanu saistītās izmaksas (Pāvilostas novada pašvaldībai maksājamo nekustamā īpašuma nodokli), kā arī nomas līgumā ir noteikts iznomāšanas mērķis (nojumes izbūve uz zemes gabala), tad faktiski no zemes nomas netiek gūti ieņēmumi un noslēgtajiem līgumiem¹⁹¹ ir nevis nomas, bet patapinājuma pazīmes¹⁹². Līdz ar to ostas valdījumā esošā zeme, iespējams, ir nodota biedrībai bezatlīdzības lietošanā, tādējādi pārkāpjot normatīvajā aktā publiskajām personām attiecībā uz mantas nodošanu lietošanā noteiktos ierobežojumus¹⁹³.
- Jūrmalas pašvaldības noteiktā kārtība paredz, ka pašvaldībai piederošu vai piekrītošu neapbūvētu zemesgabalu vai tā daļu¹⁹⁴ nododot lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai, piemēro nomas maksu 1,5 % apmērā no kadastrālās vērtības. Tomēr Jūrmalas ostas pārvalde biedrībai ostas teritorijā esošo nekustamo īpašumu ir nodevusi bezatlīdzības lietošanā¹⁹⁵, tādējādi neievērojot pašvaldības noteikto zemes īpašumu iznomāšanas kārtību un negūstot ieņēmumus laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam vismaz 247,86 *euro* apmērā.

Ieteikums

Lai nodrošinātu vienādas nomas iespējas komersantiem un efektīvu rīcību ar ostas pārvaldes rīcībā esošajiem aktīviem, ostu pārvaldēm publiskot apkopotu informāciju par ostā iznomātajiem un nomai paredzētajiem objektiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām¹⁹⁶ un izstrādāt kārtību un kritērijus nomas līgumu noslēgšanai un nomas maksas noteikšanai, kā arī pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu nomas līgumu izpildes uzraudzībai un kontrolei.

2.2. Vai pašvaldības ir piešķirušas un ostu pārvaldes ir saņēmušas finansējumu atbilstoši normatīvo aktu prasībām?

Pašvaldību un mazo ostu pārvalžu rīcība ar finanšu līdzekļiem neatbilst ostu pārvalžu darbības nodrošināšanai atļautajiem finansēšanas avotiem¹⁹⁷ un normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai¹⁹⁸, jo:

- trīs¹⁹⁹ ostu pārvaldes revidējamajā laika posmā ir saņēmušas finanšu līdzekļus aizdevumu veidā no ostas komersantiem;

- Engures novada pašvaldība, priekšfinansējot ostas pārvaldes realizētā projekta aktivitātes kopsummā vismaz 324 369 *euro* apmērā, ir izsniegusi aizdevumu Engures ostas pārvaldei.

Pāvilostas un Skultes ostu pārvaldes nav rīkojušās atbilstoši normatīvo aktu prasībām²⁰⁰, jo ES struktūrfondu projektu ietvaros iegādātos pamatlīdzekļus ir nodevušas bezatlīdzības lietošanā komersantiem, kā arī infrastruktūras objekti iegūti lietošanā ar mazāku komersanta projekta līdzfinansējumu, attiecīgi ar lielāku valsts un/vai pašvaldības finansiālu atbalstu, tādējādi ļaujot komersantam saņemt neatbilstošu atbalstu komercdarbībai.

Publiskas personas finanšu līdzekļi un manta ir jāizmanto likumīgi un atbilstoši iedzīvotāju interesēm, novēršot tās izšķērdēšanu un nelietderīgu izmantošanu. Rīcībai ar publiskas personas mantu un finanšu līdzekļiem ir jābūt lietderīgai, tas ir, mērķis ir sasniedzams ar mazāko finanšu un mantas izlietojumu un manta ir nododama lietošanā citai personai par iespējami augstāku cenu.²⁰¹

Publiskas personas mantu ir aizliegts nodot privātpersonai vai kapitālsabiedrībai bezatlīdzības lietošanā, izņemot normatīvajā aktā noteiktajos gadījumos, piemēram, ja mantu nodod sabiedriskā labuma organizācijai vai sociālajam uzņēmumam, turklāt lēmumu par īpašuma nodošanu ir jāpieņem ostas pārvaldes valdei un līgums par īpašuma nodošanu bezatlīdzības lietošanā ir slēdzams rakstveidā²⁰².

Likums aizliedz piešķirt atbalstu komercdarbībai, izņemot gadījumus, kad atbalsta programma vai *ad-hoc* atbalsta projekts atbilst ES aktiem un tajos noteiktajām piemērojamām procedūrām, kuras izriet no ES aktiem un starptautiskajām tiesību normām. Savukārt komercdarbības atbalstu raksturojošās pazīmes ir noteiktas likumā²⁰³, piemēram, tieši vai pastarpināti sniegta finansiālā palīdzība no pašvaldības līdzekļiem.

Ostas pārvaldēm, kas ir pašvaldību iestādes, ir atļauts²⁰⁴ gūt ieņēmumus no:

- ostu maksām;
- zemes nomas maksas, nomas (īres) maksas par ostas pārvaldes īpašumā esošo vai valdījumā nodoto nekustamo īpašumu iznomāšanu (izīrēšanu);
- maksām par ostas pārvaldes sniegtajiem pakalpojumiem;
- dotācijām no pašvaldības budžeta;
- investīcijām;
- dāvinājumiem (ziedojumiem) – ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību²⁰⁵.

Laika posmā no 2019. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 30. septembrim mazo ostu pārvalžu finansējumu veidoja šādi ieņēmumu avoti (skatīt 6. tabulu).

6. tabula

Mazo ostu pārvalžu darbības finansēšanas avoti²⁰⁶

Ostas pārvalde	Ostu maksas	Nomas maksa	Jahtu pietātņu maksas	Ieņēmumi no pakalpojumiem	Pašvaldības dotācija	Aizņēmumi no kredītiestādēm/Valsts kases	Finansējums ES projekta īstenošanai	Kreditlīnija	Citi finansēšanas avoti
Engures			✓		✓		✓		✓
Jūrmalas			✓		✓		✓		✓
Mērsraga	✓	✓		✓		✓			
Pāvilostas	✓	✓	✓ ²⁰⁷	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rojas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Salacgrīvas	✓	✓	✓ ²⁰⁸	✓	✓	✓	✓		
Skultes	✓	✓		✓			✓		

Mazo ostu pārvalžu rīcība ar finanšu līdzekļiem neatbilst ostu pārvalžu darbības nodrošināšanai atļautajiem finansēšanas avotiem²⁰⁹. Izvērtējot ostu pārvalžu sniegto informāciju par to gūtajiem ieņēmumu veidiem, ir konstatēts, ka:

- Rojas ostas pārvalde saņēma aizdevumus no ostas komersantiem²¹⁰, tajā skaitā projektā paredzētu ostas akvatorijas padziļināšanas darbu priekšfinansēšanai 131 646 *euro* apmērā²¹¹. Viens no aizņēmumiem nebija atmaksāts līgumā noteiktajā termiņā²¹², turklāt tas²¹³ paredzēja saistību neizpildes gadījumā piedziņas vēršanu arī pret Rojas ostas pārvaldes kustamo un nekustamo īpašumu;
- Engures ostas pārvalde²¹⁴ 2020. gada 28. jūlijā ir saņēmusi privātpersonas ziedojumu 500 *euro* apmērā, bet nav veikusi ziedotāja izvērtējumu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai²¹⁵;
- Pāvilostas ostas pārvalde, realizējot ostu infrastruktūras attīstības projektu, 2018. gadā noslēdza trīspusēju līgumu²¹⁶. Noslēgtās trīspusējās vienošanās rezultātā Pāvilostas ostas pārvalde saimnieciskās darbības nodrošināšanai ir saņēmusi ostas komersanta īstermiņa aizdevumu 33 588 *euro* apmērā ostas pārvaldes vārdā veikta maksājuma veidā. Papildus tam:
 - ❖ Pāvilostas ostas pārvalde 2020. gada 2. janvārī ir noslēgusi līgumu²¹⁷, ar kuru komersantam bezatlīdzības apsaimniekošanā nodevusi ES finansētu projektu ietvaros iegādātu stacionāro ceļamkrānu²¹⁸ un uzbūvētu pietātņi (izceļšanas platformu)²¹⁹, lai gan Pāvilostas ostas pārvalde, sniedzot projekta partnera apliecinājumu²²⁰, ir apstiprinājusi, ka atbilstoši ES normatīvo aktu regulējumam²²¹ netiks veiktas tādas izmaiņas infrastruktūras daļas īpašnieku sastāvā, kas sniedz uzņēmumam vai publiskai struktūrai nepamatotas priekšrocības, projekta ieviešanas laikā un piecus gadus pēc pēdējā maksājuma veikšanas vadošajam partnerim, kā arī projekta ieviešanas laikā, kā arī 10 gadus pēc pēdējā maksājuma pārskaitīšanas vadošajam partnerim netiks mainīts investīciju īpašumtiesību veids un lietošanas mērķis;

- ❖ noslēgtais līgums paredz, ka komersants, sniedzot kuģu izceļšanas pakalpojumu, pakalpojuma maksu piemēro atbilstoši komersanta noteiktajiem tarifiem, savukārt ostas pārvaldes sarakstā iekļautajiem peldlīdzekļiem²²² pakalpojums nodrošināms par ostas pārvaldes noteiktajiem tarifiem;
- ❖ KNAB ir informējis²²³ Valsts kontroli, ka Pāvilostas ostas pārvaldes tās īpašumā esošās laivu izceļšanas vietas un stacionārā ceļamkrāna apsaimniekošanu ir nodevusi bezatlīdzības lietošanā, neievērojot normatīvo aktu²²⁴ aizliegumus un ierobežojumus, un par administratīvo pārkāpumu ostas pārvaldniekam tika piemērots naudas sods.

Savukārt Skultes ostas pārvalde noslēgusi sadarbības līgumu²²⁵ ar ostas valdes loceklim piederošu ostas komersantu, pēc komersanta ierosinājuma īstenojusi ES līdzfinansētu projektu²²⁶, kura ievaros uzlabota zivju produktu uzglabāšanas infrastruktūra. Ostas pārvalde no komersanta 2017. un 2018. gadā ir saņēmusi finanšu līdzekļus par projekta realizācijā ieguldīto finansējumu, tajā skaitā projekta līdzfinansējuma daļu, vismaz 454 424,27 *euro* apmērā. Ostas pārvalde izveidoto infrastruktūru nodevusi komersantam bezatlīdzības lietošanā, vienlaikus, iespējams, sniedzot nepamatotu valsts atbalstu komersantam samazināta projekta līdzfinansējuma daļas veidā.

Mazās ostu pārvaldes ir pašvaldības iestādes, kurām pašvaldības budžeta līdzekļi ir piešķirami tikai dotācijas veidā²²⁷. Dotāciju piešķir likumā noteiktu valsts vai pašvaldības funkciju izpildei²²⁸, un piešķirtā dotācija nav jāatmaksā. Savukārt uz laiku nodotie pašvaldības budžeta līdzekļi, kas ir atmaksājami finansējuma devējam, ir uzskatāmi par aizdevumu²²⁹. Pašvaldībām noteiktie aizdevumu izsniegšanas ierobežojumi²³⁰ neparedz iespēju tām izsniegt aizdevumu ostu pārvaldēm.

Vērtējot pašvaldību piešķirto finansējumu ostu pārvaldēm, konstatēts, ka, lai Engures ostas pārvaldē nodrošinātu projekta²³¹ realizāciju un nodrošinātu naudas plūsmu, Engures novada pašvaldība 2019. gadā piešķir²³² ne tikai pašvaldības dotāciju projekta līdzfinansējuma nodrošināšanai, bet arī finansējumu 324 369,94 *euro* apmērā, nosakot, ka pēc projekta realizācijas piešķirtais finansējums ir atmaksājams Engures novada pašvaldībai.

2.3. Vai ostu finanšu pārskati sniedz tādu informāciju par iestādes finansiālo darbību, darbības rezultātiem un naudas plūsmu, kas noderīga plašam pārskatu lietotāju lokam, izvērtējot un pieņemot lēmumus par resursu piešķiršanu un to izlietojuma efektivitāti?

Ostu pārvalžu gada pārskatos par 2020. gadu nav atklāta informācija par valdījumā esošiem īpašumiem vismaz 6 456 407 *euro* vērtībā.

Mazo ostu pārvaldes ir pašvaldības iestādes, tomēr atbilstoši likumam²³³ tās sagatavo gada pārskatu, ievērojot Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumu.

Ostas pārvaldei funkciju īstenošanai pašvaldība un satiksmes ministrs ostas pārvaldei valdījumā nodod zemes, hidrotehniskās būves un akvatoriju²³⁴. Šie objekti ir arī galvenais ieņēmumus veidojošais avots ostu pārvaldēm.

Ostu pārvaldē īpašumā esošie pamatlīdzekļi tiek uzrādīti iestādes bilancē. Valdījumā nodotais valsts un pašvaldības īpašums atbilstoši spēkā esošam normatīvam regulējumam tiek uzrādīts nevis ostas pārvaldes bilancē, bet to īpašnieku bilancēs.

Gada pārskatam ir jāsniedz skaidrs un patiess priekšstats par iestādes līdzekļiem (aktīviem), saistībām, finansiālo stāvokli un peļņu vai zaudējumiem²³⁵. Gadījumos, kad sagatavotā finanšu pārskatā ietvertā informācija nedod pietiekami patiesu un skaidru priekšstatu par institūciju, ir jāsniedz papildu informācija finanšu pārskata pielikumā.

Ņemot vērā, ka valsts un pašvaldības ostu pārvaldēm valdījumā nodotās zemes, hidrotehniskās būves un akvatorija ir būtiska aktīva daļa (valdījumā esošo īpašumu kadastrālā vērtība veido 33% no uzrādītiem ilgtermiņa ieguldījumiem), kas ģenerē pārvaldes ieņēmumu plūsmu, informācija par izmantoto aktīvu apjomu būtu atklājama finanšu pārskata pielikumā, lai dotu iespēju to lietotājiem saņemt pilnīgu informāciju par iestādes aktīviem un to izmantošanas efektivitāti.

Vērtējot ostu pārvalžu gada pārskatus par 2020. gadu, secināts, ka tikai Mērsraga un Salacgrīvas ostu pārvaldes ir atklājušas informāciju par ostas pārvaldes valdījumā esošiem īpašumiem. Pēc Valsts kontroles rīcībā esošās informācijas ostu pārvalžu valdījumā ir nodoti īpašumi, kuru kadastrālā vērtība ir 10 213 323 *euro* (skatīt 7. tabulu).

7. tabula

Ostu pārvalžu 2020. gada finanšu pārskatā neuzrādītā informācija

Ostas pārvalde	Īpašumā esošie ilgtermiņa ieguldījumi, <i>euro</i>	Valdījumā esošie ilgtermiņa ieguldījumi (kadastrālā vērtība), <i>euro</i>	Valdījumā esošo īpašumu īpatsvars pret īpašumā esošajiem	Ārpusbilances aktīvi pēc Gada pārskata datiem, <i>euro</i>
Engures	524 834	282 719	54%	nav norādīta informācija
Jūrmalas	384 793	3 567 604	927%	nav norādīta informācija
Mērsraga	8 740 781	606 625	7%	597 775
Pāvilostas	997 973	1 623 079	163%	nav norādīta informācija
Skultes	15 787 462	844 936	5%	nav norādīta informācija
Salacgrīvas	4 087 425	2 787 950	68%	3 159 141
Rojas	806 572	500 410	62%	nav norādīta informācija
Kopā	31 329 840	10 213 323	33%	

Šāda informācija var būt svarīga, piemēram, analizējot ilgtermiņa ieguldījumu atdeves rādītāju, kas parāda, cik *euro* ir ģenerējis katrs ilgtermiņa ieguldījums ieguldītais *euro*. Gadījumā, ja aprēķinā netiks ņemta vērā visu ilgtermiņa ieguldījumu vērtība (valdījumā esošo aktīvu), kas veido neto apgrozījumu, tiks iegūti nekorekti dati un izdarīti nepamatoti secinājumi.

8. tabula

Ostu pārvalžu ilgtermiņu ieguldījumu atdeves rādītājs²³⁶ 2020. gadā

Ostas pārvalde	Īpašumā esošie ilgtermiņa ieguldījumi, <i>euro</i>	Valdījumā esošie ilgtermiņa ieguldījumi (kadastrālā vērtība), <i>euro</i>	Neto apgrozījums, <i>euro</i>	Ilgtermiņa ieguldījumu atdeves rādītājs, ņemot vērā tikai īpašumā esošos ilgtermiņa ieguldījumus	Ilgtermiņa ieguldījumu atdeves rādītājs, ņemot vērā visus īpašumus, kas piedalās neto apgrozījuma ģenerēšanā
Engures	524 834	282 719	23 559	0,04	0,03
Jūrmalas	384 793	3 567 604	116 925	0,30	0,03
Mērsraga	8 740 781	606 625	901 948	0,10	0,10
Pāvilostas	997 973	1 623 079	28 923	0,03	0,02
Skultes	15 787 462	844 936	1 248 063	0,08	0,08
Salacgrīvas	4 087 425	2 787 950	545 294	0,13	0,08
Rojas	806 572	500 410	123 144	0,15	0,09

No 8. tabulas datiem secināms, ka, piemēram, Jūrmalas ostas pārvaldes ilgtermiņu ieguldījumu atdeves rādītājs, iekļaujot arī valdījumā esošos īpašumus, būtiski samazinās – Jūrmalas ostas pārvaldē no piederošiem ilgtermiņa ieguldījumiem ir ģenerējies nevis 0,30 *euro*, bet vien 0,03 *euro*, līdz ar to faktiskā ilgtermiņa ieguldījumu atdeve un ostas pārvaldes darbības efektivitāte ir zemāka.

Ņemot vērā, ka valdījumā esošo ilgtermiņa ieguldījums finanšu pārskata pielikumā būtu jāatspoguļo vērtībā, kāda norādīta pieņemšanas-nodošanas aktā, un tā potenciāli var būt augstāka nekā kadastrālā vērtība, atšķirības datus var būt vēl lielākas.

Izvērtējot Rojas ostas pārvaldes sagatavoto gada pārskatu par 2020. gadu, secināts, ka ostas pārvalde ir nepamatoti palielinājusi bilances kopējo vērtību par 16 593 *euro* (2% no bilances kopējās vērtības), pretēji normatīvam regulējumam²³⁷ uzrādot bilanci uzkrājumus šaubīgiem debitoriem, nevis uzrādot debitoru parākus neto vērtībā.

Ostu pārvaldes būtu pielīdzināmas mazai kapitālsabiedrībai²³⁸, un, sagatavojot gada pārskatu, finanšu pārskatā jābūt vismaz bilancei, peļņas vai zaudējumu aprēķinam un finanšu pārskata pielikumam. Engures ostas pārvaldes 2020. gada pārskatam nav finanšu pārskata pielikuma (skatīt 9. tabulu).

Ostu pārvalžu par 2020. gadu sagatavoto gada pārskatu sastāvs

Ostas pārvalde	Finanšu pārskats			Vadības ziņojums
	Balance	PZA	Pielikums	
Engures	✓	✓	X	✓
Jūrmalas	✓	✓	✓	✓
Mērsraga	✓	✓	✓	✓
Pāvilostas	✓	✓	✓	✓
Skultes	✓	✓	✓	✓
Salacgrīvas	✓	✓	✓	✓
Rojas	✓	✓	✓	✓

Ieteikumi

Ostu pārvaldēm izvērtēt un iekļaut finanšu pārskata pielikumā skaidru un patiesu informāciju par valdījumā esošajiem īpašumiem.

Rojas ostas pārvaldei, sagatavojot kārtējo finanšu pārskatu par saimnieciskās darbības rezultātiem, uzrādīt debitoru prasības neto vērtībā atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

2.4. Vai ir izstrādāta ostu maksu un maksas pakalpojumu tarifu noteikšanas metodika, apstiprinātās ostu maksas un pakalpojumu maksas ir ekonomiski pamatotas, kā arī tiek gūti visi ieņēmumi?

Mazo ostu pārvaldes nav nodrošinājušas iekšējās kontroles sistēmas efektīvu darbību par tai piekritīgiem ieņēmumiem, tādējādi negūstot iespēju pārliecināties, vai par visiem sniegtajiem pakalpojumiem pilnā apmērā ir gūti ieņēmumi, kā arī vai maksas ir piemērotas atbilstoši spēkā esošiem pakalpojumu cenrāžiem.

Ostu likums nosaka²³⁹ ostu maksas, kuras ir atļauts iekasēt Latvijas ostām, tajā skaitā mazajām ostām.

Praksē mazo ostu pārvaldes sniedz arī citus pakalpojumus, kuriem saskaņā ar likumu²⁴⁰ nosaka tarifu robežlīmeņus:

- ar kuģu tauvošanos saistītiem pakalpojumiem;
- ūdensapgādei un piesārņoto ūdeņu (notekūdeņu un kanalizācijas) pieņemšanai, kā arī kuģu, apkalpes un pasažieru radīto atkritumu pieņemšanai;
- ostas velkoņu un citu peldošo līdzekļu izmantošanu;

- ugunsdzēsēju pakalpojumus.

Papildus iepriekš minētajiem pakalpojumiem mazās ostas nodrošina vēl arī šādus pakalpojumus²⁴¹:

- ostas rīcībā esošo telpu un tehnikas izmantošanu;
- autostāvvietas izmantošanu un caurlaides;
- izziņu izsniegšanu;
- jahtotāju servisa pakalpojumiem – īslaicīgas un ilgtermiņa jahtu piestātnes izmantošanu, par virslimita jahtas komandas dalībniekiem sniegtiem pakalpojumiem, slīpa izmantošanu, tualetes, dušas un pirts pakalpojumiem, veļas mazgāšanu un žāvēšanu.

Revīzijas laikā, pārbaudot mazo ostu iekasētās maksas par sniegtajiem pakalpojumiem, konstatēti gadījumi, kad ostas pārvalde nav noteikusi ostas maksājumus atbilstoši faktiski veiktajām darbībām ostas teritorijā. Piemēram, Mērsraga un Rojas ostu pārvaldēs ledus maksa nav noteikta un netiek iekasēta, lai gan šīs ostu pārvaldes periodiski veic ledus laušanu ziemas periodā²⁴². Engures, Jūrmalas un Pāvilostas ostu pārvaldes nav noteikušas obligāti piemērojamo kuģu atkritumu pieņemšanas maksu (sanitāro maksu)²⁴³. Savukārt Jūrmalas un Salacgrīvas ostās nav noteikta pasažieru maksa, lai gan pēc revidentiem sniegtās²⁴⁴ un publiski pieejamās informācijas²⁴⁵ ostu pakalpojumus izmanto peldlīdzekļi, kuri nodrošina pasažieru pārvadājumus. Mazajās ostās noteiktās un iekasētas maksas skatīt 10. tabulā.

10. tabula

Mazo ostu maksas*

Maksas veidi	Ostas pārvalde						
	Engure	Jūrmala	Mērsrags	Pāvilosta	Roja	Salacgrīva	Skulte
tonnāžas maksa			✓		✓	✓	✓
kanāla maksa			✓		✓	✓	✓
sanitārā maksa	X	X	✓	X	✓	✓	✓
mazo kuģu maksa			✓	✓	✓	✓	✓
ledus maksa			X		X	✓	✓
piestātnes maksa			✓		✓		
loču maksa			✓		✓	✓	✓
pasažieru maksa	X	X	✓		✓		

* Sarkanā krāsa – ostas maksai jābūt piemērotai, bet faktiski tas netiek darīts; zaļā – ostas maksa tiek piemērota

Mērsraga un Salacgrīvas ostu pārvaldes pretēji normatīvam regulējumam²⁴⁶ ir noteikušas atbrīvojumus²⁴⁷ no sanitārās maksas, nosakot, ka atbrīvojums vai atlaides tiek piemērotas sanitārajai maksai noteiktām kuģu kategorijām, piemēram, mācību un mazajiem kuģiem, vietējās satiksmes pasažieru kuģiem, lai gan katrs kuģis ir jāvērtē atsevišķi un atbrīvojums no sanitārās maksas ir jāsaskaņo ar Valsts vides dienestu²⁴⁸.

Saskaņā ar likumu ostas maksas un tarifu nosaka ostas pārvalde un publicē laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”²⁴⁹.

Izvērtējot pārējo ostu pārvalžu iesniegtās ostās noteiktās maksas²⁵⁰ un ostas pārvalžu norēķinu dokumentus, ir konstatēts, ka ostu pārvaldes ir sniegušas arī tādus pakalpojumus, kuriem pakalpojumu maksas nav apstiprinātas, kā arī nav piemērojušas valdes apstiprinātās pakalpojumu maksas vai atlaides:

- Rojas ostas pārvaldē sniegts pakalpojums izbraucieniem ar ostas pārvaldei nepiederošu peldlīdzekli²⁵¹. Saskaņā ar iestādes 2019. gada finanšu pārskatā²⁵² sniegto informāciju šāda pakalpojuma sniegšana ostas pārvaldei ir radījusi zaudējumus vismaz 190 *euro*, jo pārskatā uzrādītas pakalpojuma sniegšanas izmaksas 1500 *euro* apmērā, bet gūtie ieņēmumi 1310 *euro*;
- Pāvilostas ostas pārvalde rēķinos un noslēgtajos līgumos norādījusi ostas pārvaldes valdes apstiprinātajiem²⁵³ neatbilstošus pakalpojumu veidus un/vai pakalpojumu maksas likmes. Piemēram, līgumā piestātnes ilgtermiņa izmantošanas nosacījumos²⁵⁴ paredzot par papildu samaksu nodrošināt dušas, tualetes, veļas mašīnu un žāvēšanu, bezvadu internetu un atkritumu savākšanu, kaut gan apstiprinātajās pakalpojumu maksās atkritumu savākšana ir paredzēta ilgtermiņa piestātnes maksas²⁵⁵ ietvaros, bet pārējiem pakalpojumiem ostas pārvalde maksu nav noteikusi. Tāpat komersantam izsniegts rēķins²⁵⁶ par Pāvilostas ostas pārvaldes valdē neapstiprinātu pakalpojumu – peldlīdzekļa izcelšanu;
- Pāvilostas ostas pārvaldes valdes apstiprinātās pakalpojumu maksas par piestātnes izmantošanu²⁵⁷ neparedz proporcionalitātes principa piemērošanu noteiktajām pakalpojumu maksām, tomēr ostas pārvalde noslēgtajā līgumā²⁵⁸ piemērojusi maksu proporcionāli peldlīdzekļa nepilna mēneša stāvēšanas laikam jahtu piestātnē;
- Papildus tam Pāvilostas ostas pārvaldes valdes apstiprinātā pakalpojumu maksas piemērošanas kārtība paredz piemērot zemāku ilgtermiņa piestātņu maksu tikai Pāvilostas novadā deklarētajiem iedzīvotājiem²⁵⁹, lai gan ostas pārvalde samazinātu pakalpojumu maksu ir piemērojusi arī komersantiem sniegtajiem jahtu piestātnes pakalpojumiem²⁶⁰.

Ostu pārvaldes apstiprinātās maksas jāpublicē “Latvijas Vēstnesī”²⁶¹, tomēr praksē arī šī likuma prasība netiek ievērota. Pāvilostas ostas pārvalde pakalpojumu maksas ir apstiprinājusi 2019. gada 26. septembrī, lai gan Pāvilostas ostas pārvalde ostu maksas pēdējo reizi ir publicējusi 2007. gada 18. aprīlī.

Jūrmalas ostas pārvaldes noteiktās maksas pēdējo reizi tika publicētas 2014. gadā, lai gan ar Jūrmalas ostas pārvaldes valdes lēmumu pakalpojumu maksas piestātnēm Tīklu ielā 10 un Tīklu ielā 17 ir noteikusi 2020. gada 27. oktobrī.

Engures ostas pārvaldē, piemēram, samaksas par jahtu un kuteru stāvvietām, slīpa izmantošanu²⁶² nav publicētas.

Ostu pārvaldes nav noteikušas pamatotas maksas par sniegtajiem pakalpojumiem

Mazo ostu pārvalžu ieņēmumi no ostas maksām un no infrastruktūras izmantošanas gūtie ieņēmumi ir galvenie apgrozījumu veidojošie elementi (skatīt 11. tabulu).

11. tabula

Ostas pārvalžu ieņēmumu avoti 2020. gadā pēc gada pārskatu datiem

Ostas pārvalde	Neto apgrozījums	Ieņēmumi no ostas maksām	% no neto apgrozījuma	Ieņēmumi ostas infrastruktūras izmantošanas ²⁶³	% no neto apgrozījuma
Engure*	23 559	3 859	16 %	-	0 %
Jūrmala	116 925	-	0 %	60 944	52 %
Mērsrags	901 948	622 939	69 %	200 433	22 %
Pāvilosta	28 923	15 531	54 %	13 392	46 %
Roja	123 144	91 266	74 %	31 878	26 %
Salacgrīva	545 294	483 252	89 %	59 833	11 %
Skultes	1 248 063	1 130 170	91 %	89 152	7 %

* Engures ostas pārvaldes dati nav precīzi norādīti, jo nav sagatavots 2020. gada finanšu pārskata pielikums

Sniedzot ostas pakalpojumus, ir svarīgi ne tikai ievērot attiecināmos tiesību aktus, bet arī nepārtraukti kontrolēt noteikto maksu atbilstību faktiskajai situācijai – vai noteiktās maksas nodrošina pietiekamu peļņas daļu ostas attīstībai un/vai ir atbilstošas faktiskajām izmaksām.

Izvērtējot mazo ostu pārvalžu apstiprinātās maksas noteikšanu, secināms, ka izstrādātie tiesību akti jau ilgstoši nav pārskatīti, radot risku, ka sniegto pakalpojumu noteiktās maksas nav atbilstošas strauji augošajām izmaksām:

- Skultes ostas pārvaldē ostu maksu un pakalpojumu tarifu robežlīmeņu aktualizācija nav veikta kopš 2013. gada 3. novembra²⁶⁴;
- Salacgrīvas ostas pārvaldē ostu maksas un pakalpojumu tarifu robežlīmeņi ir spēkā kopš 2018. gada 2. aprīļa²⁶⁵;
- Rojas ostas pārvaldes aktuālās ostu maksu likmes un pakalpojumu tarifu robežlīmeņi nav aktualizēti kopš 2018. gada 30. oktobra²⁶⁶;
- Mērsraga ostas pārvalde 2019. gada 20. decembrī veikusi ostu maksu grozījumus²⁶⁷, mainot tikai loču maksas likmi²⁶⁸.

Pakalpojuma pašizmaksas aprēķins ir būtisks ne tikai ekonomiski pamatotas pakalpojuma maksas noteikšanas un publiskas personas budžeta līdzekļu ieņēmumu un izlietojuma plānošanai, bet arī pakalpojuma sniegšanas efektivitātes novērtēšanas un sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidei, kā arī resursu optimizācijai²⁶⁹.

Neto apgrozījuma veidošanas pamatā ir divi elementi – apjoms un cena. Gan sniegto pakalpojumu apjomu, gan cenu ir iespējams kontrolēt, nepieciešamības gadījumā rosinot izmaiņas pakalpojumu sniegšanā.

Pakalpojuma cena ir elements, kuru nepieciešams nepārtraukti kontrolēt, gan novērsot situāciju, ka faktiskās izmaksas pārsniedz ieņēmumus, gan analizējot pakalpojuma apjoma korelāciju ar cenas izmaiņām. Ja otro situāciju praksē ir problemātiski analizēt un kontrolēt, pašizmaksas noteikšana ir elementārākais veids, kā novērst zaudējumu rašanos.

Mazo ostu saimnieciskās darbības rādītāji 2020. gadā parāda, ka ne visās ostu pārvaldēs saimnieciskās darbības norise ir uzskatāma par efektīvu (skatīt 12. tabulu).

12. tabula

Mazo ostu darbības rezultāti 2020. gadā

Rādītājs	Engures ostas pārvalde	Jūrmalas ostas pārvalde	Mērsraga ostas pārvalde	Pāvilostas ostas pārvalde	Rojas ostas pārvalde	Salacgrīvas ostas pārvalde	Skultes ostas pārvalde
neto apgrozījums	23 559	901 948	901 948	28 923	123 144	545 294	1 248 063
bruto peļņa	23 559	56 875	259 639	17 578	-82 986	-632 618	81 713
saimnieciskās darbības rezultāts	4 593	3 033	34 973	-7 196	-63 099	-397 585	165 351
peļņas daļa	19 %	0,3 %	4 %	-	-	-	13 %
kopējās likviditātes rādītājs*	0,1	0,87	0,63	0,06	0,05	0,37	1,66
likviditātes rādītāja optimālā robeža	[1-2]						

* Raksturo saimnieciskās darbības subjekta spēju īstermiņā norēķināties par saistībām

Ja Salacgrīvas ostas pārvalde 2020. gadā pirmo reizi trīs gadu laikā ir cietusi zaudējumus, bet Rojas ostas pārvalde ar zaudējumiem strādā jau otro gadu un Pāvilostas ostas pārvalde – trešo gadu. Arī ienesīgums starp mazo ostu pārvaldēm atšķirīgs – no 0,3% Jūrmalas ostas pārvaldei līdz 19% Engures ostas pārvaldei.

Salacgrīvas ostas pārvalde par negatīvu saimnieciskās darbības rezultātu norāda: *Tas ir saistīts ar Salacgrīvas ostas padziļināšanas darbiem 2020. gadā 505 400 euro apmērā. Salacgrīvas ostas kanāla dziļums sanešu dēļ pakāpeniski samazinās katru gadu, bet padziļināšanas darbi, vadoties no nepieciešamības, tiek veikti reizi 3 - 5 gados, un, ņemot vērā to, ka padziļināšanas darbi saistās ar būtiskām izmaksām, gados, kad tā tiek veikta, Salacgrīvas ostas pārvaldes finansiālās darbības rezultāts ir negatīvs.*²⁷⁰

Ostu pārvalžu saimnieciskās darbības rādītājus ietekmē vairāki faktori, tomēr vispusīgu analīzi nav iespējams veikt, jo nevienā no ostu pārvaldēm netiek rēķināta un kontrolēta sniegto pakalpojumu pašizmaksa.

Piemēram, Mērsraga ostas pārvalde²⁷¹, plānojot budžetu, izvērtē arī ostu maksas, savstarpēji salīdzinot kuģim piemēroto maksājumu kopsummas Rīgas, Liepājas un Mērsraga ostās. Ja ostas pārvaldei rodas nepieciešamība pēc papildu finanšu līdzekļiem vai būtiski atšķiras citās ostās piemērotās maksas, tad tiek veiktas izmaiņas arī Mērsraga ostā noteiktajām ostu un pakalpojumu maksu likmēm.

Savukārt Rojas ostas pārvalde nosaka Mērsraga ostas pārvaldes ostu un pakalpojumu maksām identiskas pakalpojumu maksas (izņemot velkoņa maksu, kas Rojas ostā ir noteikta augstāka, lai atmaksātu aizdevumu velkoņa iegādei).

Tomēr faktiski Mērsraga ostas pārvaldes saimnieciskās darbības rezultāti ir ievērojami labāki par Rojas ostas pārvaldi.

Skultes ostā nosaka zemākas ostu maksas nekā tuvējās ostās, kas ostas pārvaldnieka ieskatā²⁷² ir veicinājis kravu apgrozījuma pieaugumu ostā, tomēr, ņemot vērā ostas uzturēšanas izmaksu pieaugumu, 2022. gadā tiek plānota sniegto pakalpojumu maksu paaugstināšana.

Piemēram, analizējot Pāvilostas ostas pārvaldes gada pārskatu par 2020. gadu, secināms, ka tieši neefektīvas pamatdarbības rezultātā iestādei jau ilgstoši ir negatīvs saimnieciskās darbības rezultāts (skatīt 13. tabulu).

13. tabula

Pāvilostas ostas pārvaldes saimnieciskās darbības rezultāti 2020. gadā

	2019. gads, euro	2020. gads, euro
Zemes noma	10 786	↑ 13 392
Ostas pakalpojumi	21 895	↑ 15 531
Pārdoto pakalpojumu izmaksas	10 150	↑ 11 345
Pamatdarbības naudas plūsma	-7 348	-4 585

2020. gadā pārdotās produkcijas izmaksas pieauga, samazinoties gūtajiem ieņēmumiem. Otrkārt, par saimnieciskās darbības neefektivitāti liecina negatīva pamatdarbības naudas plūsma – faktiski nauda šobrīd “aiziet no ostas pārvaldes”. Arī kopējās likviditātes rādītājs ir nesamērīgi zems, kas ir nopietns signāls ostas pārvaldei. Tomēr, neanalizējot realizēto pakalpojumu ieņēmumus un izmaksas, tiek liegta iespēja konstatēt “vājās vietas” un rast darbības virzienus situācijas uzlabošanai.

Engures, Pāvilostas, Mērsraga, Rojas un Salacgrīvas ostu pārvaldēs nav izstrādāta metodika ostu maksu un pakalpojumu tarifu robežlīmeņu un pakalpojumu maksu aprēķināšanai un noteikšanai, kas ir būtisks iekšējās kontroles sistēmas elementa trūkums, kuram var būt arī finansiālas sekas. Piemēram, Pāvilostas ostas pārvaldē nav noteikta mazo kuģu maksas piemērošanas kārtība. Apkopojot pārējo mazo ostu pārvalžu praksi, mazo kuģu maksa tiek piemērota par katru kuģa ienākšanas un iziešanas reizi, savukārt Pāvilostas ostas pārvaldes izrakstītos rēķinos tiek pieņemta pretēja prakse – maksu iekasēt, tikai kuģim atstājot ostu. Izmantojot citu ostu pārvalžu praksi, tika aplēsts, ka tikai 2019. gada aprīlī, augustā, septembrī un oktobrī vien, nepiemērojot mazo kuģu maksu par katru kuģa iziešanas / ienākšanas gadījumu ostā, negūtie ostas ieņēmumi ir 506,12 euro (gandrīz 10% no 2019. gada bruto peļņas).

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā 2020. gadā tika veikts iekšējais audits²⁷³, kura rezultātā tika sniegts ieteikums, aicinot Jūrmalas ostas pārvaldes vadību *izstrādāt sniegto maksas pakalpojumu ekonomisko pamatojumu, veikt aprēķinus un noteikt samērīgu peļņas daļu, kā arī veikt minēto maksas pakalpojumu, tajā skaitā atlaižu, saskaņošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām*. Kaut gan sniegtā ieteikuma ieviešanas termiņš tika noteikts 2020. gada beigās, ieteikums joprojām nav ieviests un Jūrmalas ostas pārvaldē ir spēkā 2020. gada 27. oktobrī bez ekonomiskā pamatojuma noteiktās pakalpojumu maksas.

Skultes ostas iesniegtā ostu maksu un pakalpojumu tarifu noteikšanas kārtība nosaka tikai ostu un pakalpojumu maksu noteikšanā piemērojamos principus bez ekonomiski pamatotu aprēķinu veikšanas, turklāt paredz noteikt ostā tādu pakalpojumu maksu sistēmu, kurai jānodrošina iespēja kuģu īpašniekiem samazināt izdevumus, plānojot kuģu ienākšanu un iziešanu no ostas²⁷⁴.

Ostu pārvaldes negūst visus tām piekritīgus ieņēmumus

Paziņošanas kārtību par peldlīdzekļa ienākšanu ostā nosaka Ministru kabinets²⁷⁵, tomēr noteiktā ostu formalitāšu ieviešanas kontroles kārtība ir sadrumstalota un kontroles funkcijas ir noteiktas ostu pārvaldēm un virknei dažādu ministriju pakļautībā esošām institūcijām.

Normatīvais akts nosaka vispārējo kārtību kuģa aģentam, kuģošanas kompānijai vai kuģa kapteinim, izmantojot Starptautiskās kravu loģistikas un ostu informācijas sistēmu (SKLOIS), savlaicīgi sniegt noteikto informācijas apjomu par ostā ienākošu kuģi, ienākšanas un iziešanas laiku, apkalpes un pasažieru skaitu²⁷⁶.

Šādu paziņošanas un kontroles kārtību par peldlīdzekļa ienākšanu ostā attiecina uz jūras kuģiem ar bruto tilpību virs 300 tonnām, bet tā netiek piemērota kara un nekomerciālā valsts dienestā nodarbinātiem kuģiem, kā arī tādiem zvejas, vēsturiskajiem un atpūtas kuģiem²⁷⁷, kuru garums nepārsniedz 45 metrus.

Savukārt attiecībā uz pārējiem peldlīdzekļiem, kuri neveic paziņošanu par ienākšanu un/vai iziešanu no ostas vispārējā kārtībā, ir noteikta kārtība, kādā veicamas ziņošanas procedūras. Piemēram, brīvprātīgu paziņošanu Krasta apsardzes dienestam cilvēku meklēšanas un glābšanas vajadzībām, kas attiecas uz mazas bruto tilpības (līdz 300 tonnām) jūras kuģiem un mazajiem (līdz 45 metru gariem) zvejas, vēsturiskajiem un atpūtas kuģiem²⁷⁸.

Ņemot vērā to, ka vispārējā kuģu reģistrēšanas kārtība netiek attiecināta uz virkni peldlīdzekļu, piemēram, zvejas un atpūtas kuģiem, ir svarīgi, ka arī ostu pārvaldes veic uzskaiti par ostā ienākošajiem un izejošajiem peldlīdzekļiem. Ostu pārvaldēs tiek veikta peldlīdzekļu uzskaitē, taču revidentu ieskatā pastāv riski, ka tā nav pilnīga un ticama, jo sagatavotie dokumenti neietver dažādus rekvizītus un būtisku informāciju, piemēram, ierašanās laiku ostā u.c. Lai nodrošinātu kontroli pār ostas pārvaldes ieņēmumiem, ostu pārvaldēm ir jānodrošina visu peldlīdzekļu un sniegto pakalpojumu uzskaitē.

Lai gan ieņēmumus no mazo kuģu maksām gūst Mērsraga, Pāvilostas un Rojas un Skultes ostu pārvaldes un tajās tiek sniegti arī jahtu piestātņu pakalpojumi, neviena ostas pārvalde neveic ostā ienākošo un izejošo mazo un atpūtas kuģu detalizētu uzskaiti, kas rada risku par nepilnīgi gūtiem ieņēmumiem no ostās noteiktajām pakalpojumu maksām mazajiem un atpūtas kuģiem, kā arī spēju precīzi noteikt ostā sniegto pakalpojumu pašizmaksu.

Ņemot vērā, ka informāciju par mazo kuģu un atpūtas kuģu kustību ar samērīgu resursu ieguldījumu nav iespējams iegūt no citiem avotiem, revīzijā nav iespējams noteikt potenciālo zaudējumu apmēru.

Revīzijas laikā tika vērtēts, vai ostu pārvaldes ir nodrošinājušas pietiekamu kontroli pār tai piekritīgiem ieņēmumiem. Konstatējumi liecina, ka arī šajā jomā ir nepieciešami uzlabojumi:

- Pāvilostas ostas pārvalde 2021. gada trīs mēnešos vien nav guvusi ieņēmumus vismaz 916,12 *euro* apmērā, jo ir neatbilstoši piemērojusi noteiktās pakalpojumu maksas par jahtu piestātņu pakalpojumiem;
- Engures ostas pārvalde 2020. gadā nav guvusi ieņēmumus vismaz 1987,50 *euro* apmērā, jo pakalpojuma maksas aprēķinam ostas žurnālā ir piemērojusi no ostas pārvaldes valdes lēmumā²⁷⁹ noteiktajām pakalpojumu maksām atšķirīgas pakalpojuma tarifus un atlaižu piešķiršanas kārtību;
- Ostas pārvalžu izrakstītajos rēķinos konstatētas neatbilstības – netika iekasēta pilnīga maksa par sniegtajiem pakalpojumiem atbilstoši apstiprinātajiem cenrāžiem –, kā rezultātā Skultes ostas pārvaldes ienākumi 2021. gadā no sniegtajiem ostas pakalpojumiem ir nepamatoti samazināti vismaz 252,66 *euro*.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu, ka ostu pārvaldes saņem visus tām piekritīgos ienākumus, mazo ostu pārvaldēm:

1. izstrādāt metodikas ieņēmumu un izmaksu uzskaiti un ekonomiski pamatotu pakalpojumu maksu noteikšanai;
2. izveidot iekšējās kontroles sistēmu, tajā skaitā ticamu un pilnīgu reģistru par peldlīdzekļu kustību, lai nodrošinātu tām piekritīgo maksājumu iekasēšanas pilnīgumu.

Dienvidkurzemes novada pašvaldības viedoklis

Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 6. punktam ar 2021. gada pašvaldību vēlēšanās jaunieievēlētās pašvaldības domes pirmo sēdi izbeidzas visu bijušo pašvaldību domju pilnvaras un jaunā novada pašvaldība ir attiecīgajā novadā iekļauto pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja, līdz ar to esošā pašvaldība nevar paskaidrot, pamatot bijušās domes lēmumus, darba organizāciju.

Uzsākoties atbilstības revīzijas “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība?” procesā arī jaunizveidotajai pašvaldībai bija nepieciešams detalizētāk iepazīties ar pārņemtās Pāvilostas ostas pārvaldes darbu, tās infrastruktūru un valsts uzticētās funkcijas ostām.

Līdz ar to esam pateicīgi par Valsts kontroles veikto darbu – konstatētām problēmām un ieteikumiem, jo tas ir vērtīgs darba materiāls sākotnējā iestādes pārņemšanas procesā.

Lai uzlabotu un pilnveidotu Pāvilostas ostas pārvaldes darbu, pašvaldība veiks noteiktās darbības, kas atspoguļotas ieteikumu ieviešanas grafikā un izanalizēs konstatētās problēmas “Kā tiek pārvaldītas mazās ostas?” materiālā, tā veidojot neatbilstību novēršanas pasākumu kopumu, lai veicinātu labas pārvaldības principiem un normatīvo aktu prasībām atbilstošu ostas pārvaldību.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības viedoklis

Pateicamies par veikto atbilstības revīziju “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība?”. Latvijas mazās ostas galvenokārt ir specializējušās dažādu kravu eksportā un zivju pieņemšanā. Pēdējo gadu laikā pieaudzis mazo ostu apkalpo jahtu skaits, piedāvājot dažādus pakalpojumus kuģotājiem no Skandināvijas, Austrumiem un Rietumeiropas, tādējādi arī popularizējot Latviju kā tūrisma objektu. Tādēļ šī revīzija tika veikta īstajā brīdī (laikā), lai pievērstu uzmanību faktam, ka mazo ostu loma, nozīme un nākotnes perspektīvas nav integrētas attīstības plānošanas dokumentos nacionālā līmenī, kā arī tajos nav noteikti mazo ostu darbības virzieni un prioritātes, līdz ar to šobrīd nav un ilgstoši nav bijis intereses par mazo ostu darbību valstiskā mērogā.

Īpaši vērtīgi, ka revīzijas rezultāti ir pieejami un izmantojami laikā, kad pašvaldībā notiek darbs pie jaunas Attīstības programmas izstrādes. Jūrmalas ostas teritorija ir būtiski atšķirīga no citām mazo ostu teritorijām un tajā ietilpst gan liels apjoms publisko ūdeņu platības, gan sauszemes teritorija dabas pamatnēs un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.

Pašvaldība kopīgi ar Jūrmalas ostas pārvaldi turpinās darbu ostas pakalpojuma kvalitātes uzlabošanā un iespēju robežās attīstīs publisko infrastruktūru drošai navigācijai kuģa kanālā (Lielupes grīvā). Sagaidām arī, ka revīzijas rezultātā tiks veicināta publisko ūdeņu un ostas teritorijas pārvaldība, kā arī iesaistīta valsts pārvaldes institūciju ciešākā sadarbība revīzijas ziņojumā iezīmēto mazo ostu attīstības problēmjautājumu risināšanā.

Limbažu novada pašvaldības viedoklis

Limbažu novada pašvaldība atzinīgi vērtē Valsts kontroles revīzijas grupas ieguldīto darbu revīzijā “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība?”, tai skaitā izvērtējot Salacgrīvas ostas pārvaldes darbību. Revīzijas gaitā nav konstatēti būtiski Latvijas Republikas normatīvo aktu, kas regulē ostu darbību, pārkāpumi, kas liek secināt, ka kopumā Salacgrīvas ostas pārvaldes darbs ir novērtēts kā likumīgs.

Revīzijas procesā notikusī visa veida komunikācija ar Valsts kontroles revidentiem deva iespēju uz dažām mums ierastām lietām ostas pārvaldes institūcijā un ostas pārvaldībā paskatīties no trešās personas skata punkta, kas atklāj, ka ir iespējamās dažādas pieejas mūsu organizētajos procesos, tai pašā laikā saprotot, ka gala rezultāts no tā nemainīsies, vienīgi procesi būs labāk saprotami trešajām personām. Pašvaldība un ostas pārvalde jau revīzijas laikā ir nonākušas pie dažiem secinājumiem attiecībā uz nepieciešamību uzlabot atsevišķus procesus tās darbībā, tai skaitā ir veikusi atsevišķu neuzmanības kļūdu novēršanu.

Vienlaicīgi pašvaldība uzskata, ka Valsts kontroles paustais viedoklis par mazo ostu darbību kopumā ir balstīts uz Valsts kontroles aplēsēm, pieņēmumiem un atsevišķiem vienreizēja rakstura notikumu konstatējumiem, kas ir nepietiekami, lai izdarītu secinājumus par ostas pārvaldes darbību kopumā. Atsevišķos jautājumos mūsu viedoklis atšķiras no Valsts kontroles redzējuma par ostas pārvaldes darbību un tās pārvaldību, jo, mūsuprāt, revīzijas ziņojumā aprakstītās problēmas ir balstītas uz pieņēmumu, ka ostas pārvaldes strādā kā iestādes, lai gan faktiski tās atrodas saspringtos kravu pārvadājumu tirgus konkurences apstākļos gan ar blakus esošajām Latvijas ostām, gan, kā Salacgrīvas ostas gadījumā, ar blakus esošo Pērnavas ostu Igaunijas Republikā, kur ostu darbībai ir cits regulējums, proti, tā darbojas kā privāts uzņēmums, un stabils valsts atbalsts navigācijas nodrošināšanai ziemas (ledus) apstākļos.

Pateicamies Valsts kontroles revīzijas grupai par pausto viedokli attiecībā uz valsts līdzdalību mazo ostu attīstībā, ceram uz aktīvas uzņēmējdarbības veicinošu valsts reģionālās politikas veidošanu.

Pašvaldības ieskatā, Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami un ieteikumu ieviešanas periodā tiks veiktas nepieciešamās darbības, kas palīdzēs Limbažu novada pašvaldībai un Salacgrīvas ostas pārvaldei vēl labāk organizēt iekšējos procesus un pieņemt lēmumus.

Talsu novada pašvaldības viedoklis

Revīzijā tika iegūts visaptverošs viedoklis par mazo ostu pārvaldību un tās pārvaldības būtiskākajiem aspektiem, tādejādi deva iespēju paskatīties uz to, kā pašvaldības šajā jomā ir darbojušās.

Pašvaldība ir tikai daļēji apzinājusi savas darbības lomu ostu pārvaldībā. Svarīgi ir pilnveidot ostu stratēģisko un attīstības plānošanu, nosakot skaidrus sasniedzamos mērķus un rezultātus. Pašvaldībai izvērtēt ostas pārvaldības modeli, nodrošināt pienācīgu un regulāru iesaisti ostu darbības plānošanā un ostu darbības rezultātu izvērtēšanā – ir tikai daži darbības procesi, ko pašvaldībai jānodrošina, lai virzītos uz optimālu un efektīvu ostas aktīvu izmantošanu pašvaldības iedzīvotāju interesēs. Revīzijā sniegtie ieteikumi zināmā mērā palīdzēs uzsākt šos pilnveides procesus.

Kopumā piekritam revīzijas ziņojumā minētiem faktiem par Rojas un Mērsraga ostām.

Pašvaldība pateicas Valsts kontroles Piektajam revīzijas departamentam par ieguldīto darbu revīzijas veikšanā un ziņojuma sagatavošanā. Revīzijas ieteikumi sniegs atbalstu pašvaldības darba uzlabošanai, kā arī palīdzēs noteikt virzību tālākiem jomas procesiem ostu pārvaldībā.

Tukuma novada pašvaldības viedoklis

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 6. punkts noteic “Ar 2021. gada pašvaldību vēlēšanās jaunieievēlētās pašvaldības domes vai ar atsevišķu likumu ieceltas pagaidu administrācijas pirmo sēdi izbeidzas visu bijušo pašvaldību domju pilnvaras. Novada pašvaldība ir attiecīgajā novadā iekļauto pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja. Par pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību darba nepārtrauktības nodrošināšanu līdz dienai, kad 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētās pašvaldības domes lemj par izpilddirektora iecelšanu amatā, ir atbildīgs tās pašvaldības izpilddirektors, kurā līdz vēlēšanām bija lielākais iedzīvotāju skaits atbilstoši aktuālajiem Iedzīvotāju reģistra datiem 2021. gada 1. janvārī.”. No 2021. gada 1. jūlija Tukuma novada pašvaldības pārziņā ir iestāde – Engures ostas pārvalde –, kas ir publisko tiesību subjekts un darbojas saskaņā ar likumu “Par ostām” un “Engures ostas pārvaldes nolikumu”. Ņemot vērā apstākli, ka līdz 2021. gada 1. jūlijam ne Tukuma novada, ne Jaunpils novada, ne Kandavas novada pašvaldībām nebija pieredze ostu pārvaldībā, tad Valsts kontroles revīzija par ostu pārvaldību “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība” bija nepieciešama un tā tika veikta īstajā brīdī, tādā veidā ļaujot jau sākotnēji identificēt iespējamās problēmas un risinājumus jaunveidojamo novadu turpmākā darbībā un attīstībā.

Tukuma novada pašvaldība uzskata, ka Valsts kontroles veiktajā revīzijā “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība” Engures ostas pārvaldes darbībā konstatēto problēmu iemesli ir cilvēkresursu, kas veiktu kontroles un uzraudzības funkciju, trūkums. Līdz 2021. gada 1. jūlijam Engures novada pašvaldībā, kuras iestāde bija Engures ostas pārvalde, nebija izveidota ne iekšējā auditora amata vieta, ne arī noteikts atbildīgais darbinieks, kura pienākumos ietilptu Engures ostas pārvaldes uzraudzība. Tukuma novada pašvaldībā līdz 2021. gada 1. jūlijam bija iekšējā auditora amats, bet kopš 2021. gada 1. jūlija ir izveidota Audita un kontroles nodaļa, kuras viena no funkcijām ir “nodrošināt neatkarīgu un profesionālu darbību, kas vērsta uz Pašvaldības pakļautībā esošo budžeta iestāžu un kapitālsabiedrību darbības likumības, lietderības un tiesiskuma pārbaudi, kā arī Pašvaldības iestāžu un kapitālsabiedrību iekšējās kontroles sistēmas kvalitātes un efektivitātes pārbaudi un ieteikumu sniegšanu sistēmas pilnveidošanai;”, tādējādi nodrošinot arī Engures ostas pārvaldes darbības uzraudzību.

Valsts kontroles revīzijas “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība” rezultātā Tukuma novada pašvaldībai veicamie ieteikumi ir saprotami un tie palīdzēs uzlabot iestādes – Engures ostas pārvaldes – darbību.

Lai ieviestu revīzijas “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība” ieteikumus, Tukuma novada pašvaldība noteiks atbildīgos darbiniekus un ieteikumu ieviešanas termiņus, kā arī atbildīgo darbinieku par informācijas sniegšanu Valsts kontrolei. Lai veicinātu normatīviem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstošu ostu pārvaldību un darbību, no Tukuma novada pašvaldības puses par Engures ostas pārvaldes darbību atbildīgs ir Pašvaldības izpilddirektors, bet kontroles un uzraudzības funkciju veiks Audita un kontroles nodaļa.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis – pārlicināties, vai mazās ostas tiek pārvaldītas atbilstoši normatīvajiem aktiem, organizāciju stratēģiskās un finanšu vadības labajai praksei un principiem, iekšējās kontroles sistēmas darbības principiem.

Juridiskais pamatojums

Atbilstības revīzija “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība?” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Piektā revīzijas departamenta 26.07.2021. revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-23/2021.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītājs valsts revidents Daniels Cjaputa, vecākā valsts revidente Jeļena Laščenko (no 2022. gada 19. aprīļa), valsts revidente juriste Baiba Jakovļeva un valsts revidentes Anna Bāze, Santa Eglīte (līdz 2022. gada 2. martam) un Ilze Proknere (no 2022. gada 1. marta).

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Dienvidkurzemes, Limbažu, Saulkrastu, Talsu, Tukuma novada un Jūrmalas pilsētas pašvaldība, Engures, Jūrmalas, Mērsraga, Pāvilostas, Rojas, Salacgrīvas un Skultes ostas pārvaldes ir atbildīgas par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārlicību, ka revīzijas mērķis ir sasniegts un iegūtie pierādījumi ir pietiekami, atbilstoši un ticami.

Revīzija veikta par laika posmu no 2016. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim. Pilnīga priekšstata iegūšanai informācija apkopota arī par laiku ārpus minētā perioda.

Revīzijas apjomā ir iekļauti atbilstības jautājumi par mazo ostu pārvaldību, stratēģisko un finanšu valdību, iekšējās kontroles sistēmu, tajā skaitā attiecībā uz rīcību ar finanšu līdzekļiem un mantu.

Revīzijas ierobežojumi

Revīzijā netika vērtēta mazo ostu darbība un sasaiste ar iekšlietu un aizsardzības jomas funkcijām un uzdevumiem.

Attiecībā uz vides aspektiem netika vērtēta ostu pārvalžu darbības tieša ietekme un cēloņsakarība ostas akvatorijas ūdens kvalitātes ietekmēšanā, bet tiks izvērtētas preventīvās darbības notekūdeņu un atkritumu pieņemšanā no peldlīdzekļiem.

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ❖ pašvaldību un ostu pārvalžu grāmatvedības dokumentu analīze;
- ❖ nacionālā un reģionālā, kā arī starptautiskā līmeņa normatīvo aktu analīze, kā arī citu ar revidējamo jautājumu saistīto dokumentu un informācijas analīze;
- ❖ intervijas ar revidējamās vienības un revīzijas apjomā iekļauto iestāžu pārstāvjiem, tajā skaitā ar to institūciju, kuras ir iesaistītas revidējamā jautājuma īstenošanā, koordinēšanā un uzraudzībā;
- ❖ no Latvijas Jūras administrācijas iegūto datu analīze;
- ❖ no NVO un citām neatkarīgajām institūcijām iegūto viedokļu, informācijas, dokumentu un datu iegūšana, izvērtēšana un analīze;
- ❖ SM un VVD viedokļa noskaidrošana, izvērtēšana un analīze.

Vērtēšanas kritēriji

Kritēriju vērtēšanas tabulā sniegts vērtējums par visām izlasē iekļautajām pašvaldībām un ostu pārvaldēm. Kritēriji ņemti no labās prakses un no normatīvajiem aktiem.

Lai noteiktu, vai mazo ostu pārvaldība tiek plānota atbilstoši tiesību aktiem, attīstības plānošanas, stratēģiskās un finanšu vadības principiem, kā arī vai pašvaldību un to dibināto ostu pārvalžu darbība ar finanšu līdzekļiem un mantu atbilst normatīvo aktu prasībām un veicina mazo ostu attīstību, tika veikts vērtējums pēc 18 kritērijiem.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji						
		Engures ostas pārvalde	Jūrmalas ostas pārvalde	Mērsraga ostas pārvalde	Pāvilostas ostas pārvalde	Rojas ostas pārvalde	Salacgrīvas ostas pārvalde	Skultes ostas pārvalde
1. Vai ir izveidoti priekšnoteikumi un mazo ostu pārvaldība tiek plānota atbilstoši tiesību aktiem, attīstības plānošanas, stratēģiskās un finanšu vadības principiem?								
Vai attīstības plānošana atbilst normatīvajam regulējumam, tajā skaitā ir izstrādāti atbilstoši dokumenti, tie tiek aktualizēti, kā arī darbības uzraudzība atbilst normatīvajos aktos noteiktajam – pārvaldnieks sniedz ostas valdē nolikumā noteiktos regulāros pārskatus par darbības rezultātiem un tajos ir ietverta objektīva informācija par darbības rezultātiem?	Ostu pārvaldēm ir izstrādāta ostas attīstības programma, un tā tiek aktualizēta.							
	Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos tiek ietverti uz ostu attīstību vērsti mērķi, uzdevumi un rīcības.							

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji						
		Engures ostas pārvalde	Jūrmalas ostas pārvalde	Mērsraga ostas pārvalde	Pāvilostas ostas pārvalde	Rojas ostas pārvalde	Salacgrīvas ostas pārvalde	Skultes ostas pārvalde
	Tiek veikta mazo ostu darbības uzraudzība – ostas pārvaldnieks sniedz pārskatus ostas valdei.							
	Mazo ostu pārvalžu darbības rezultāti (kravu apgrozījuma, apkalpoto kuģu skaita izmaiņas), ostas teritorijā darbojošos komersantu ekonomisko rādītāju pozitīvas tendences un pārvalžu īstenotie projekti liecina par to rīcībā esošo aktīvu efektīvu pārvaldību un kapacitāti veicināt ostu un to teritoriju attīstību.							

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji						
		Engures ostas pārvalde	Jūrmalas ostas pārvalde	Mērsraga ostas pārvalde	Pāvilostas ostas pārvalde	Rojas ostas pārvalde	Salacgrīvas ostas pārvalde	Skultes ostas pārvalde
Vai tiek īstenota ilgtermiņa budžeta plānošana un ostu finanšu pārskati sniedz tādu informāciju par iestādes finansiālo darbību, darbības rezultātiem un naudas plūsmu, kas noderīga plašam pārskatu lietotāju lokam, izvērtējot un pieņemot lēmumus par resursu piešķiršanu un to izlietojuma efektivitāti?	Ostu pārvaldēs tiek plānots ilgtermiņa budžets (izstrādāts perspektīvais piecu gadu budžeta plāns).							
	Pašvaldības ir piešķirušas finansējumu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.							
	Ostu pārvalžu finanšu pārskati ir sagatavoti atbilstoši attiecināmiem tiesību aktiem.							

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji						
		Engures ostas pārvalde	Jūrmalas ostas pārvalde	Mērsraga ostas pārvalde	Pāvilostas ostas pārvalde	Rojas ostas pārvalde	Salacgrīvas ostas pārvalde	Skultes ostas pārvalde
Vai ir izstrādāta ostu maksu un maksas pakalpojumu tarifu noteikšanas metodika, ir noteikti nekustamo īpašumu un infrastruktūras nomas maksas apmēri, apstiprinātās ostu maksas un pakalpojumu maksas ir ekonomiski pamatotas, kā arī tiek gūti visi ieņēmumi?	Ostu pārvaldēm ir izstrādāta ostu maksu un maksas pakalpojumu tarifu noteikšanas metodika, un tā tiek piemērota.							
	Ostas valde ir noteikusi zemes un nekustamo īpašumu nomas maksas apmērus.							
	Visiem ostu pārvalžu sniegtajiem pakalpojumiem ir noteikta ekonomiski pamatota maksa.							

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji						
		Engures ostas pārvalde	Jūrmalas ostas pārvalde	Mērsraga ostas pārvalde	Pāvilostas ostas pārvalde	Rojas ostas pārvalde	Salacgrīvas ostas pārvalde	Skultes ostas pārvalde
	Ostu pārvalžu apstiprinātās ostu maksas un pakalpojumu maksas tiek regulāri pārskatītas un aktualizētas.							
	Ostu pārvaldēs ir nodrošināta ostu maksu un maksas pakalpojumu uzskaites pilnīgums (tajā skaitā, ņemot vērā precīzu peldlīdzekļu uzskaiti publiskajos reģistros).							

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji						
		Engures ostas pārvalde	Jūrmalas ostas pārvalde	Mērsraga ostas pārvalde	Pāvilostas ostas pārvalde	Rojas ostas pārvalde	Salacgrīvas ostas pārvalde	Skultes ostas pārvalde
Vai mazo ostu pārvaldības institūcijas darbojas atbilstoši normatīvo aktu prasībām un ostu valdes locekļu skaits ir samērīgs pret konkrētās ostas lielumu un ostas pārvaldes darbības apjomu?	Ostu pārvaldēs ir izstrādāti atlīdzības noteikšanas normatīvie akti.							
	Atlīdzība, tajā skaitā piemaksas un prēmijas, tiek izmaksāta atbilstoši normatīvo aktu prasībām.							
	Pašvaldībās ir veikts ostas valdes locekļu (pašvaldības deleģēto pārstāvju) atbilstības izvērtējums.							

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji						
		Engures ostas pārvalde	Jūrmalas ostas pārvalde	Mērsraga ostas pārvalde	Pāvilostas ostas pārvalde	Rojas ostas pārvalde	Salacgrīvas ostas pārvalde	Skultes ostas pārvalde
	Ostu valdes locekļu skaits ir saistīts ar ostas darbības rezultātiem.							
	Ostu pārvaldēm ir izstrādāti iekšējās kārtības noteikumi interešu konflikta riska pārvaldībai.							
	Ostu amatpersonas neatrodas interešu konflikta situācijās.							

Sektora vadītājs

Oskars Erdmanis

Departamenta direktors

Edgars Korčagins

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums/termins	Skaidrojums
AS	Akciju sabiedrība
ES	Eiropas Savienība
KNAB	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
LAD	Lauku atbalsta dienests
LIAS 2030	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam
LOTLP	Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padome
Jūras plānojums 2030	Jūras plānojums Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem līdz 2030. gadam
mazās ostas	Engures, Jūrmalas, Mērsraga, Pāvilostas, Rojas, Salacgrīvas un Skultes ostas
MK	Ministru kabinets
NAP 2020	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
Peldlīdzekļi	Šīs revīzijas kontekstā – kuģošanas līdzekļi, kā arī laivas un citi ūdens transportlīdzekļi
SEZ	Speciālā ekonomiskā zona
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SM	Satiksmes ministrija
SVID analīze	Stratēģijas plānošanas instruments, ar kuru nosaka stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudus
TAP	Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam
TEN-T tīkls	Eiropas Savienības dzelzceļa, iekšējo ūdensceļu, auto, jūras, gaisa un multimodālā transporta infrastruktūras vienots tīkls

UR	Uzņēmumu reģistrs
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VVD	Valsts vides dienests

1. pielikums. Ostu pārvalžu darbību raksturojošie rādītāji pēc stāvokļa uz 31.12.2020.

Vispārējie ostu raksturojošie un finanšu rādītāji

Nr. p.k.	Ostas pārvalde	Ostas teritorijas kopējā platība ²⁸⁰ (ha)	tajā skaitā zemes platība (ha)	Bilances aktīvu kopsumma uz 31.12.2020. (euro)	Ilgtermiņa ieguldījumi kopā uz 31.12.2020. (euro)	Ārpusbilances aktīvu kopsumma uz 31.12.2020. (euro)	Ieņēmumu kopsumma 2020. gadā (euro, pēc uzkrāšanas principa)	Neto apgrozījums 2020. gadā (euro, pēc uzkrāšanas principa)	Saimnieciskās darbības rezultāts (euro) (ieņēmumu / izdevumu pārsniegums)
1.	Engures	18,15	5,65	529 503	524 834	0	566 428	23 559	4 593
2.	Jūrmalas	1 068,00	94,00	429 717	384 793	0	143 738	116 925	3 033
3.	Mērsraga	78,35	47,65	8 989 079	8 740 781	597 775	1 264 204	901 948	34 973
4.	Rojas	36,65	15,67	878 301	806 572	0	243 796	123 144	- 63 099
5.	Pāvilostas	17,10	11,76	1 002 347	997 973	0	31 538	28 923	- 7 196
6.	Salacgrīvas	594,00	88,00	4 356 111	4 087 425	3 159 141	992 859	545 294	- 397 585
7.	Skultes	72,84	62,84	16 859 166	15 787 462	0	1 589 583	1 248 063	165 351
Ostās kopā:		1 885,09	325,57	33 044 224	31 329 840	3 756 916	4 832 146	2 987 856	- 259 930

Mazo ostu kravu apgrozījums par periodu 2016.–2021. gads

Mazo ostu kravu apgrozījuma izmaiņas par periodu 2016.–2021. gads (tūkst. t.)²⁸¹

Osta	2016. gadā			2017. gadā			2018. gadā			2019. gadā			2020. gadā			2021. gadā		
	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā
Salacgrīva	212,5	80,9	293,4	220,8	46,0	266,8	293,8	57,2	351,0	253,0	48,8	301,8	225,8	77,7	303,5	346,5	74,8	421,3
Mērsrags	393,0	69,0	462,0	371,2	65,1	436,3	373,0	83,8	456,8	431,2	37,0	468,2	381,7	20,7	402,4	429,7	74,4	504,1
Roja	39,8	8,9	48,7	41,4	10,7	52,1	61,1	9,1	70,2	35,3	11,8	47,1	47,0	11,1	58,1	57,3	13,0	70,3
Pāvilosta	0,0	0,4	0,4	0,0	3,5	3,5	0,0	3,0	3,0	0,0	3,3	3,3	0,0	1,9	1,9	0,0	0,0	0,0
Skulte	711,8	39,9	751,7	789,4	27,8	817,2	952,3	46,2	998,5	970,6	35,0	1 005,6	932,9	36,1	969,0	1 008,4	89,7	1 098,1
<i>Mazās ostas kopā</i>	<i>1 357,1</i>	<i>199,1</i>	<i>1 556,2</i>	<i>1 422,8</i>	<i>153,1</i>	<i>1 575,9</i>	<i>1 680,2</i>	<i>199,3</i>	<i>1 879,5</i>	<i>1 690,1</i>	<i>135,9</i>	<i>1 826,0</i>	<i>1 587,4</i>	<i>147,5</i>	<i>1 734,9</i>	<i>1 841,9</i>	<i>251,9</i>	<i>2 093,8</i>

Mazo ostu kravu apgrozījuma izmaiņu tendences par periodu 2016.–2021. gads

Osta	2017. gads salīdzinājumā ar 2016. gadu			2018. gads salīdzinājumā ar 2017. gadu			2019. gads salīdzinājumā ar 2018. gadu			2020. gads salīdzinājumā ar 2019. gadu			2021. gads salīdzinājumā ar 2020. gadu			2021. gads salīdzinājumā ar 2016. gadu		
	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā	nosūtīts	saņemts	kopā
Salacgrīva	104%	57%	91%	133%	124%	132%	86%	85%	86%	89%	159%	101%	153%	96%	139%	163%	92%	144%
Mērsrags	94%	94%	94%	100%	129%	105%	116%	44%	102%	89%	56%	86%	113%	359%	125%	109%	108%	109%
Roja	104%	120%	107%	148%	85%	135%	58%	130%	67%	133%	94%	123%	122%	117%	121%	144%	146%	144%
Pāvilosta	-	875%	875%	-	86%	86%	-	110%	110%	-	58%	58%	-	0%	0%	-	0%	0%
Skulte	111%	70%	109%	121%	166%	122%	102%	76%	101%	96%	103%	96%	108%	248%	113%	142%	225%	146%
<i>Mazās ostas kopā</i>	<i>105%</i>	<i>77%</i>	<i>101%</i>	<i>118%</i>	<i>130%</i>	<i>119%</i>	<i>101%</i>	<i>68%</i>	<i>97%</i>	<i>94%</i>	<i>109%</i>	<i>95%</i>	<i>116%</i>	<i>171%</i>	<i>121%</i>	<i>136%</i>	<i>127%</i>	<i>135%</i>

Ostās esošo komersantu rādītāji

Ostas pārvalde	Vidējais darbinieku skaits ostu teritorijās esošajos uzņēmumos ²⁸²						Vidējais neto apgrozījums ostu teritorijās esošajos uzņēmumos, <i>euro</i> ²⁸³						Vidējās uzņēmēju IIN iemaksas, tūkst. <i>euro</i> ²⁸⁴		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Engure ²⁸⁵	43	45	46	48	50	51	957 691	1 177 372	1 397 054	1 616 735	1 836 417	2 056 098	55,36	72,06	88,76
Mērsrags ²⁸⁶	44	45	46	47	47	48	12 221 948	13 280 120	14 352 169	15 424 218	16 496 266	17 568 315	151,96	160,87	169,77
Jūrmala ²⁸⁷	3	2	2	1	1	1	37 533	33 230	28 927	24 623	20 320	16 017	2	1,12	0,24
Pāvilosta ²⁸⁸	8	8	7	7	7	6	278 013	250 428	220 854	191 279	161 705	132 130	7,18	6,46	5,74
Roja ²⁸⁹	43	44	45	46	47	49	3 719 244	3 913 645	4 108 046	4 302 447	4 496 848	4 691 249	88,73	89,81	90,89
Salacgrīva ²⁹⁰	40	42	45	47	50	52	988 871	1 237 218	1 485 305	1 733 393	1 981 480	2 229 568	34,5	46,3	58,1
Skulte ²⁹¹	24	23	22	21	19	18	1 961 071	2 005 142	2 059 127	2 113 112	2 167 097	2 221 081	44,07	39,51	34,94
Kopā vidējais	29	30	30	31	32	32	2 880 624	3 128 165	3 378 783	3 629 401	3 880 019	4 130 637	54,83	59,45	64,06

2. pielikums. Aplēse par ostu pārvalžu piemērotajām ostas zemju nomas maksām un laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam no zemes nomas potenciāli iegūstamajiem ieņēmumiem.

Ostas pārvalde	Nomnieks	Zemes vienības (zemes vienības daļas) kadastra apzīmējums	Zemes vienības kopējā platība ²⁹² (m ²)	Iznomātā zemes gabala platība (m ²)	Zemes vienības kadastrālā vērtība uz 31.12.2020. (euro) ²⁹³	Zemes kadastrālā vērtība atbilstoši iznomātajai platībai uz 31.12.2020. (euro)	Līgumā noteiktā zemes nomas % likme vai maksa par 1 m ² vai vienību (% / euro)	Nomas ilgums gados (periodā no 2019. līdz 2021. g.)	Zemes nomas maksa atbilstoši līgumam, pēc platības (euro)	Zemes nomas maksa atbilstoši līgumam, pēc kadastrālās vērtības (euro)	Zemes nomai piemērojamā likme atbilstoši aplēsē piemērotajai metodikai ²⁹⁴ (%)	Zemes nomas maksa atbilstoši metodikai (euro)	2019.–2021. gadā ostas pārvaldes negūtie ieņēmumi no zemes nomas (euro)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7. (6./4.*5.)	8.	9.	10. (5.*8.*9.)	11. (7.*(8./100)*9.)	12.	13. (7.*(12./100)*9.)	14. (13. – 10.) vai (13.-11.)
Jūrmala	Biedrība 1 ²⁹⁵	1300 002 2508	11 637	11 637	8262	8262	0	2	0	0	1,5 ²⁹⁶	123,93	247,86
Mērsrags	Mērsraga novada pašvaldība ²⁹⁷	88780030145 (887800301458005)	172 300	2000	211 029	2449,55	1,5 %	3	X	110,23	15	1102,29	992,06
		(887800301458014)	172 300	1150	211 029	1408,49	1,5 %	3	X	63,38	15	633,81	570,43
		(887800301458017)	172 300	600	211 029	734,87	1,5 %	3	X	33,07	15	330,69	297,62
Pāvilosta	Komersants 6 ²⁹⁸	6413 006 0304	3178	2094	5434	3580,49	0,14 euro/m ²	3	879,48	X	15	1611,21	731,73
		6413 006 0015	10 147	10 165	14 749	14 775,16	0,14 euro/m ²	3	4269,30	X	15	6648,81	2379,51
	Komersants 7 ²⁹⁹	6413 001 0052	15 328	14 883	20 969	20 360,23	0,14 euro/m ²	3	6250,86	X	15	9162,09	2911,23
	Komersants 8 ³⁰⁰	6413 006 0091	18 083	14 455	24 738	19 774,80	170,74 euro/mēn.	3	6146,64	X	15	8898,66	2752,02
		6413 006 0087	22 375	22 375	30 609	30 609,00	2,5%	3	X	2295,68	15	13 774,05	11 478,37
	Pāvilostas novada pašvaldība ³⁰¹	6413 001 0245	4957	2200	6781	3009,52	1,5%	3	X	135,43	15	1354,29	1218,86
	Komersants 9 ³⁰²	6413 006 0303	5475	5475 ³⁰³	9362	9362	3,5%	3	X	930,69	15	3988,67	3057,98
	Biedrība 2 ³⁰⁴	6413 001 0052 (641300100528006)	15 328	468	20 969	640,23	X	3	X	0,00	1,5 ³⁰⁵	9,60	28,80
		6413 001 0052 (641300100528005)	15 328	1519	20 969	2 078,02	X	3	X	0,00	1,5	31,17	93,51
		6413 001 0052 (641300100528004)	15 328	650	20 969	889,21	X	3	X	0,00	1,5	13,34	40,02
Roja	Komersants 10 ³⁰⁶	8882 008 1112 (888200807288003)	231 611	13 224	350 288	19 999,95	5 %	3	X	2999,99	15	8999,97	5999,98

KĀ TIEK PĀRVALDĪTAS MAZĀS OSTAS?

	Komersants 11 ³⁰⁷	8882 008 1109 (888200807288040)	75 886	75 886	117790	117 790	1,5%	3	X	5300,55	15	53 005,50	47 704,95
	Rojas novada pašvaldība ³⁰⁸	8882 008 1081 (888200807288039)	61 538	61 532	22 791 ³⁰⁹	22 788,78	1,5%	3	X	821,14	20	10 948,54	10 127,40
Salacgrīva	Komersants 12 ³¹⁰	6615 009 0017	20 829	3417	94 063	15 431,05	0,01 euro/m ²	3	102,51	X	15	6943,98	6841,47
	Komersants 13 ³¹¹	6615 009 0009	44 822	2813	157 507	9885,04	0,14 euro/m ²	3	1181,46	X	5	1482,75	301,29
		6615 009 0012	2164	733	13 850	4691,34	0,14 euro/m ²	3	307,86	X	5	703,71	395,85
		6615 009 0007	23 742	263	113 962	1262,40	0,14 euro/m ²	3	110,46	X	5	189,36	78,90
		6615 009 0008	4814	4814	29 269	29 269	0,14 euro/m ²	3	2021,88	X	5	4390,35	2368,47
	Komersants 14 ³¹²	6615 010 0113	309 800	76 921	553 025	137 311,93	0,06 euro/m ²	3	13 845,78	X	4 ³¹³	16 477,44	2631,66
	Komersants 15 ³¹⁴	6615 010 0113	309 800	30 557	553 025	54 547,40	0,047 euro/m ²	3	4308,54	X	5	8182,11	3873,57
	Komersants 16 ³¹⁵	6615 010 0113	309 800	58 361	553 025	104 180,41	0,06 euro/m ²	3	10 504,98	X	4 ³¹⁶	12 501,66	1996,68
	Biedrība 3 ³¹⁷	6615 010 0113	309 800	2731	553 025	4875,12	0,047 euro/m ²	3	385,07	X	5	731,28	346,21
Skulte	Komersants 17 ³¹⁸	8033 001 0994	23 200	817	31 521	1110,03	267 euro/gadā par abiem īpašumiem	3	801	X	15	499,50	259,29
		8033 001 0414	93 900	540	216 701	1246,20					15	560,79	
	Privātpersona 2 ³¹⁹	8033 001 0168	95 542	1567	307 289 ³²⁰	5039,90	0,5 %	3	X	75,60	1,5	226,78	151,18
	Saulkrastu novada pašvaldība ³²¹	8033 001 0168	95 542	7000	307 289 ³²²	22 513,90	0,5 %	3	X	337,71	15	10 130,62	9792,91
												KOPĀ:	119 669,81

Atsauces

- ¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 15. februāra regulas (ES) 2017/352, ar ko izveido ostas pakalpojumu sniegšanas sistēmu un kopīgos noteikumus par ostu finanšu pārredzamību, 1. punkts.
- ² Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5. pants.
- ³ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 6. pants.
- ⁴ MK 08.10.2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022.) 36., 37. un 41. punkts, MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 65., 70. un 72. punkts.
- ⁵ Eiropas Komisijas priekšlikums “Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām kuģu atkritumu nodošanai un ar ko atceļ Direktīvu 2000/59/EK un groza Direktīvu 2009/16/EK un Direktīvu 2010/65/ES” COM/2018/033 final - 2018/012 (COD).
- ⁶ MK 06.01.2004. noteikumu Nr. 7 “Ostas pārvaldes parauglikums” 42. punkts.
- ⁷ Zaudējumi veidojušies 2020. gadā veikto Salacgrīvas ostas padziļināšanas darbu izmaksu 505 400 *euro* apmērā dēļ.
- ⁸ Engures, Jūrmalas, Rojas, Mērsraga un Salacgrīvas ostu pārvaldes.
- ⁹ MK 04.02.2020. noteikumu Nr. 63 “Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu, kā arī valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru” 6. punkts un pielikums.
- ¹⁰ Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7. panta piektā daļa.
- ¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 15. februāra regulas (ES) 2017/352, ar ko izveido ostas pakalpojumu sniegšanas sistēmu un kopīgos noteikumus par ostu finanšu pārredzamību, 6. punkts.
- ¹² Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 1. pants, 3. panta 2. punkts un 6.¹ panta otrā daļa.
- ¹³ Jūrmalas ostas pārvalde 247,86 *euro*, Mērsraga ostas pārvalde 1860,11 *euro*, Pāvilostas ostas pārvalde 24 692,03 *euro*, Rojas ostas pārvalde 63 832,33 *euro*, Salacgrīvas ostas pārvalde 18 834,10 *euro* un Skultes ostas pārvalde 10 203,38 *euro*.
- ¹⁴ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 1. pants un 6.¹ panta otrā daļa.
- ¹⁵ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. pants.
- ¹⁶ Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. saistošie noteikumi Nr. 15 “Par Jūrmalas pilsētas pašvaldībai piederošu un piekrītošu neapbūvētu zemesgabalu vai to daļu nomas maksas noteikšanas kārtību” (apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. domes lēmumu (protokols Nr. 7., 50.p.), 1. un 9. punkts.
- ¹⁷ Mērsraga, Pāvilostas, Skultes un Salacgrīvas ostas pārvalde.
- ¹⁸ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. pants.
- ¹⁹ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 12. panta pirmā daļa.
- ²⁰ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 12. panta pirmās daļas 7. punkts, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 4. panta otrā daļa, Likuma par budžetu un finanšu vadību I nodaļa “Likumā lietotie termini”, dotācijas – budžeta līdzekļi, kurus piešķir citiem budžetiem, komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem un citām institūcijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu valsts vai pašvaldību funkciju izpildi.
- ²¹ Engures, Rojas un Pāvilostas ostas pārvalde.
- ²² Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 6.¹ panta otrā daļa.
- ²³ Par priekšlikumu likumprojektā “Grozījumi Likumā par ostām” (Nr.1045/Lp13). Pieejams: <https://titania.saeima.lv/LIVS13/saeimalivs13.nsf/0/34F70B576FCF282CC22587AD002D637F?OpenDocument>, resurss skatīts 28.12.2021.
- ²⁴ Mazās ostas. Pieejams: <https://www.transport.lv/lv/ostas/mazas-ostas/>, resurss skatīts 10.11.2021.
- ²⁵ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 7. panta pirmā, otrā un trešā daļa.
- ²⁶ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. Pieejams: https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/LIAS_2030_parlaks_lv_0.pdf, resurss skatīts 28.10.2021.
- ²⁷ NAP 2020. Pieejams: https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20121220_NAP2020%20apstiprinats%20Saeima_1.pdf, resurss skatīts 22.10.2021.

- ²⁸ Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam. Pieejams: https://www.sam.gov.lv/lv/sabiedriska-apspriesana-transporta-attistibas-pamatnostadnu-2021-2027gadam-projekts-un-strategiskas-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-vides-parskata-projekts/tap-2021-2027_pirma-redakcija.pdf, resurss skatīts 28.10.2021.
- ²⁹ MK 21.05.2019. rīkojums Nr. 232 “Par Jūras plānojumu Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem līdz 2030. gadam”.
- ³⁰ Latvijas ostu attīstības programma 2014.–2020. gadam. (apstiprināta Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomes 15.04.2015. sēdē, protokols Nr. 3.) Pieejams: https://www.sam.gov.lv/sites/sam/files/item_5347_latvijas_ostu_attistibas_programma_final_250520151.pdf, resurss skatīts 02.11.2021.
- ³¹ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 7. panta trešās daļas 1. punkts (spēkā līdz 26.04.2022.).
- ³² Salacgrīvas ostas pārvaldes 03.11.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 1-12/148 “Salacgrīvas ostas pārvaldes dokumenti un skaidrojumi pēc pieprasījuma” 2. pielikums.
- ³³ Engures ostas attīstības projekti 2021.–2027. gadam.
- ³⁴ LOTLP izveidota un darbojas saskaņā ar Likumu par ostām. Pieejams: <https://www.transport.lv/lv/par-mums/latvijas-ostu-tranzita-logistikas-padome/>, resurss skatīts 01.11.2021.
- ³⁵ Latvijas Jūras administrācijas izdevums “Jūrnieks” Nr. 3 (124) 2021. Pieejams: https://www.lja.lv/sites/default/files/page_attachments/jurnieks_2021-03.pdf, resurss skatīts 02.11.2021.
- ³⁶ SM 12.11.2021. elektroniskā pasta vēstule Nr. 11-01/4462 “Par Valsts kontroles informācijas pieprasījumu”.
- ³⁷ Saulkrastu novada attīstības programma 2014.–2020. gadam. Pieejams: https://saulkrasti.lv/wp-content/uploads/2020/04/Saulkrasti-Programma_2014-2020-28-03-13.pdf, resurss skatīts 02.11.2021.
- ³⁸ Saulkrastu novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam Stratēģiskā daļa, 2. un 3. nodaļa. Pieejams: https://saulkrasti.lv/wp-content/uploads/2021/12/Saulkrasti-attistibas_programma2021-2027_1_strategiska-dala.pdf, resurss skatīts 23.05.2022., Saulkrastu novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam Rīcības plāns. Pieejams: https://saulkrasti.lv/wp-content/uploads/2021/12/Saulkrasti-attistibas_programma2021-2027_2_ricibas-plans.pdf, resurss skatīts 23.05.2022., Saulkrastu novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam Īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Pieejams: https://saulkrasti.lv/wp-content/uploads/2021/12/Saulkrasti-attistibas_programma2021-2027_4_uzraudziba.pdf, resurss skatīts 23.05.2022.
- ³⁹ Tukuma novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam Stratēģiskā daļa, 3.2. un 5.2. apakšnodaļa. Pieejams: <https://www.tukums.lv/lv/media/26396/download>, resurss skatīts 23.05.2022., Tukuma novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam Rīcības un investīciju plāns. Pieejams: <https://www.tukums.lv/lv/media/26399/download>, resurss skatīts 23.05.2022.
- ⁴⁰ Talsu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam Stratēģiskā daļa, 2. nodaļa. Pieejams: https://talsunovads.lv/wp-content/uploads/2022/04/Attistibas_programma_Strategiska_-dala.pdf, resurss skatīts 23.05.2022., Talsu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam Rīcības plāns. Pieejams: https://talsunovads.lv/wp-content/uploads/2022/04/Attistibas_programma_Ricibas_plans.pdf, resurss skatīts 23.05.2022., Talsu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam Īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Pieejams: https://talsunovads.lv/wp-content/uploads/2022/04/Attistibas_programma_Istenosanas_uzraudzibas_novertesanas_kartiba.pdf, resurss skatīts 23.05.2022.
- ⁴¹ Limbažu novada Attīstības programmas 2022.–2028. gadam uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Pieejams <https://www.limbazunovads.lv/lv/media/18887/download>, resurss skatīts 23.05.2022.
- ⁴² SM 11.08.2022. elektroniskā pasta vēstule Nr. 02-03-IP/130 “Valsts kontroles revīzijas ziņojuma projektam revīzijā Nr. 2.4.1-23/2021”.
- ⁴³ Latvijas ostu attīstības programma 2014.–2020. gadam. Pieejams: https://www.sam.gov.lv/sites/sam/files/item_5347_latvijas_ostu_attistibas_programma_final_250520151.pdf, resurss skatīts 02.11.2021.
- ⁴⁴ Krievijas iebrukums Ukrainā licis ātri un elastīgi pārskatīt tirgus prioritātes. Pieejams: <https://www.la.lv/tresdala-no-eksporta-kapuma>, resurss skatīts 25.04.2022.
- ⁴⁵ Mazās ostas. Pieejams: <https://www.transport.lv/lv/ostas/mazas-ostas/>, resurss skatīts 14.09.2021.
- ⁴⁶ MK 06.01.2004. noteikumu Nr. 7 “Ostas pārvaldes parauglikums” 42. punkts.
- ⁴⁷ Engures ostas attīstības projekti 2021.–2027. gadam.
- ⁴⁸ Aktualizētā Skultes ostas perspektīvās attīstības programma un ekonomiskais pamatojums, 2008. gads.
- ⁴⁹ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 6. pants.
- ⁵⁰ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 7. panta trešās daļas 4. punkts.

- ⁵¹ Rojas ostas pārvaldes attīstības programmas 2021.–2027. gadam pielikums “Finanšu plūsma faktiskā, plānotā 2021–2051”, Salacgrīvas ostas pārvaldes 22.12.2021. lēmums Nr. 31 “Par Salacgrīvas ostas pārvaldes 2022. gada budžeta un turpmāko piecu gadu budžetu prognozes apstiprināšanu” (protokols Nr. 8).
- ⁵² Talsu novada pašvaldības 02.09.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 12-3/3898 “Par iesniedzamo informāciju revīzijā” 10. pielikums, Saulkrastu novada pašvaldības 02.09.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 7.1/2021/IZ371 “Par informācijas sniegšanu (Skultes ostas pārvalde)” 10. pielikums.
- ⁵³ Paziņojums par Lielupes grīvas kuģu kanāla dziļumu Navigācija slēgta. Pieejams: <http://www.jurmalasosta.lv/pazinojums-par-lielupes-grivas-kugu-kanala-dzilumu-navigacija-slegta/>, resurss skatīts 17.02.2022., Lielupes osta joprojām ir vairāk plāva nekā izbraucama upe. Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/lielupes-osta-joprojam-ir-vairak-plava-neka-izbraucama-upe.a453483/>, resurss skatīts 25.04.2022.
- ⁵⁴ MK 06.01.2004. noteikumu Nr. 7 “Ostas pārvaldes paraugnolikums” 42. punkts.
- ⁵⁵ Engures ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts ar Tukuma novada pašvaldības 30.03.2022. domes lēmumu (protokols Nr. 6., 24. §)) 41. punkts, Jūrmalas ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības 09.07.2015. domes lēmumu (protokols Nr. 12 25. punkts)) 39. punkts, Mērsraga ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts ar Mērsraga novada pašvaldības 17.06.2014. domes lēmumu Nr. 5 (protokols Nr. 10)) 9.5. apakšpunkts, Pāvilostas ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts ar Pāvilostas novada pašvaldības 29.08.2013. domes lēmumu (protokols Nr. 5., 32. §)) 39. punkts, Rojas ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts ar Rojas novada pašvaldības 19.12.2017. domes lēmumu Nr. 248 (protokols Nr. 15, 7. punkts)) 39. punkts, Salacgrīvas ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts ar Salacgrīvas novada pašvaldības 23.03.2016. domes lēmumu Nr. 98 (protokols Nr. 4; 6. §) 48. punkts, Skultes ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts ar Saulkrastu novada pašvaldības 25.02.2004 domes lēmumu (protokols Nr. 2, 10. §)) 39. punkts.
- ⁵⁶ MK 06.01.2004. noteikumu Nr. 7 “Ostas pārvaldes paraugnolikums” 42. punkts.
- ⁵⁷ MK 06.01.2004. noteikumu Nr. 7 “Ostas pārvaldes paraugnolikums” 42. punkts.
- ⁵⁸ MK 06.01.2004. noteikumu Nr. 7 “Ostas pārvaldes paraugnolikums” 42. punkts.
- ⁵⁹ 28.10.2021. Jūrmalas ostas pārvaldes elektroniskā pasta vēstule.
- ⁶⁰ 09.11.2021. Skultes ostas pārvaldes elektroniskā pasta vēstule, 05.10.2021. intervijas protokols ar Skultes ostas pārvaldi.
- ⁶¹ MK 08.10.2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022.) 36., 37. un 41. punkts, MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 65., 70. un 72. punkts.
- ⁶² MK 08.10.2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022.) 4. un 5. punkts.
- ⁶³ Baltijas jūra: piesārņojuma apjoms tomēr pieaug, situācija neuzlabojas. Pieejams: <https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/zinamais-nezinamaja/baltijas-jura-piesarnojuma-apjoms-tomer-pieaug-situacija-neuzlab.a137174/>, resurss skatīts 05.01.2022.
- ⁶⁴ Kas nogalina Baltijas jūru? Pieejams: <http://www.videsvestis.lv/kas-nogalina-baltijas-juru/>, resurss skatīts 05.01.2022.
- ⁶⁵ Eiropas Komisijas priekšlikums “Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām kuģu atkritumu nodošanai un ar ko atceļ Direktīvu 2000/59/EK un groza Direktīvu 2009/16/EK un Direktīvu 2010/65/ES” COM/2018/033 final - 2018/012 (COD).
- ⁶⁶ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. Pieejams: https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/LIAS_2030_parlaks_lv_0.pdf, resurss skatīts 28.10.2021.
- ⁶⁷ MK 08.10.2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022) 6. punkts, MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 12. punkts.
- ⁶⁸ VVD 20.05.2022. elektroniskā pasta vēstule Nr. 2.3/CS/1353/2022 “Par informācijas pieprasījumu”.
- ⁶⁹ Jūrmalas ostas pārvaldes atkritumu apsaimniekošanas plāns laika periodam no 2018. līdz 2021. gadam un Mērsraga ostas pārvaldes atkritumu apsaimniekošanas plāns laika periodam no 2018. līdz 2021. gadam.
- ⁷⁰ MK 08.10.2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022) 36., 37. un 41. punkts, MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 65., 66., 70. un 72. punkts.
- ⁷¹ Salacgrīvas ostas pārvaldes atkritumu apsaimniekošanas plāns laika periodam no 2018. līdz 2021. gadam

- ⁷² Engures ostas atkritumu apsaimniekošanas plāns 2009–2013, Pāvilostas ostas atkritumu apsaimniekošanas plāns 2015–2018., Rojas ostas atkritumu apsaimniekošanas plāns 2008–2011, Skultes ostas pārvaldes atkritumu apsaimniekošanas plāns 2013. līdz 2016. gadam.
- ⁷³ VVD 20.05.2022. elektroniskā pasta vēstule Nr. 2.3/CS/1353/2022 “Par informācijas pieprasījumu”.
- ⁷⁴ VVD 08.07.2022. elektroniskā pasta vēstule.
- ⁷⁵ MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 65. un 81. punkts.
- ⁷⁶ MK 08.10.2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022) 36. punkts.
- ⁷⁷ Igaunijas–Latvijas Pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekts Nr. 55 “Uzlabota jahtu ostu infrastruktūra un ostu tīkla attīstība Igaunijā un Latvijā”. Pieejams: interreg.lv/lv/projekti-un-rezultati/projekti-ar-latvijas-partneriem/361-zalie-publistkie-pasakumi-izpratnes-veicinasana-par-resursu-t/, resurss skatīts 10.11.2021.
- ⁷⁸ VVD 20.05.2022. elektroniskā pasta vēstule Nr. 2.3/CS/1353/2022 “Par informācijas pieprasījumu”.
- ⁷⁹ MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 30. punkts.
- ⁸⁰ MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 65., 66., 70. un 72. punkts.
- ⁸¹ Engures, Jūrmalas, Rojas, Mērsraga un Salacgrīvas ostu pārvaldes.
- ⁸² Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 26. panta ceturtā daļa.
- ⁸³ Tukuma novada domes 24.11.2021. lēmums “Par izmaiņām Engures ostas valdes sastāvā” (protokols Nr. 23, 18.§).
- ⁸⁴ MK 07.01.2020. noteikumu Nr. 20 “Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai” 15. punkts.
- ⁸⁵ Engures ostas pārvaldes 2020. gada pārskats, Jūrmalas ostas pārvaldes 2020. gada pārskats, Mērsraga ostas pārvaldes 2020. gada pārskats, Pāvilostas ostas pārvaldes 2020. gada pārskats, Rojas ostas pārvaldes 2020. gada pārskats, Salacgrīvas ostas pārvaldes 2020. gada pārskats un Skultes ostas pārvaldes 2020. gada pārskats.
- ⁸⁶ MK 04.02.2020. noteikumu Nr. 63 “Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu, kā arī valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru” 6. punkts un pielikums.
- ⁸⁷ OECD Vadlīnijas par valsts uzņēmumu korporatīvo pārvaldību. Pieejams: <https://vvc.gov.lv/image/catalog/dokumenti/OECD%20Guidelines%20on%20Corporate%20Governance.docx>, resurss skatīts 02.03.2022.
- ⁸⁸ OECD Vadlīnijas par valsts uzņēmumu korporatīvo pārvaldību. Pieejams: <https://vvc.gov.lv/image/catalog/dokumenti/OECD%20Guidelines%20on%20Corporate%20Governance.docx>, resurss skatīts 02.03.2022.
- ⁸⁹ OECD Vadlīnijas par valsts uzņēmumu korporatīvo pārvaldību. Pieejams: <https://vvc.gov.lv/image/catalog/dokumenti/OECD%20Guidelines%20on%20Corporate%20Governance.docx>, resurss skatīts 02.03.2022.
- ⁹⁰ Salacgrīvas ostas pārvaldes 24.02.2022. elektroniskā pasta vēstule, Skultes ostas pārvaldes 24.02.2022. elektroniskā pasta vēstule, Jūrmalas ostas pārvaldes 24.02.2022. elektroniskā pasta vēstule, Tukuma novada pašvaldības 22.02.2022. elektroniskā pasta vēstule, Mērsraga ostas pārvaldes 16.02.2022. elektroniskā pasta vēstule, Talsu novada pašvaldības 14.03.2022. elektroniskā pasta vēstule, Dienvidkurzemes novada pašvaldības 16.03.2022. elektroniskā pasta vēstule.
- ⁹¹ Salacgrīvas ostas pārvaldes 24.02.2022. elektroniskā pasta vēstule.
- ⁹² Skultes ostas pārvaldes 24.02.2022. elektroniskā pasta vēstule.
- ⁹³ Dienvidkurzemes novada pašvaldības 16.03.2022. elektroniskā pasta vēstule.
- ⁹⁴ Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7. panta piektā daļa.
- ⁹⁵ Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 11. panta pirmā un otrā daļa.
- ⁹⁶ Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 4. panta 2.³ daļa.
- ⁹⁷ Jūrmalas pilsētas pašvaldības iestādes “Jūrmalas ostas pārvaldes” Ētikas kodekss (apstiprināts 20.12.2019.).
- ⁹⁸ Pretkorupcijas plāns un iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai Salacgrīvas ostas pārvaldē 2020.–2023. gadam (apstiprināts Salacgrīvas ostas valdes 04.03.2020. sēdē), Salacgrīvas ostas pārvaldes ētikas kodekss (apstiprināts Salacgrīvas ostas valdes 13.12.2018. sēdē).
- ⁹⁹ Skultes ostas pārvaldes ētikas kodekss (apstiprināts Skultes ostas valdes 27.05.2020. sēdē).
- ¹⁰⁰ Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7. panta piektā daļa.
- ¹⁰¹ Engures, Mērsraga, Pāvilostas, Rojas un Salacgrīvas ostas pārvalde.
- ¹⁰² Salacgrīvas ostas pārvaldnieks darbojas biedrības “Hokeja klubs “SALACGRĪVA”” valdē; Mērsraga ostas pārvaldnieks bijis biedrības “Mērsraga reģiona uzņēmēju asociācija” likvidators; Pāvilostas ostas pārvaldnieks ir

dalībnieks SIA “DARDEDZE HOLOGRĀFIJA”, SIA “Hiberna”, SIA “Vēju aģentūra”, SIA “Meta komunikācijas” (arī likvidators), SIA “SUMMA SISTĒMAS” (līdz 14.01.2019.), kā arī biedrībās “Pāvilostas pilsētas jahtklubs” un “Ziemas Vindsērfiga Klubs”; Engures un Rojas ostas pārvaldnieks darbojas SIA “MARE BALTICUM” un biedrībā “MAZO OSTU ASOCIĀCIJA”.

¹⁰³ Salacgrīvas ostas pārvaldes 10.05.2022. vēstule Nr.1-12/062.

¹⁰⁴ Mērsraga ostas pārvaldes 10.05.2022. elektroniskā pasta vēstule.

¹⁰⁵ Pāvilostas ostas pārvaldes 17.05.2022. elektroniskā pasta vēstule.

¹⁰⁶ Rojas ostas pārvaldes 04.11.2021. izraksts no ostas valdes 01.04.2021. sēdes protokola “Par ostas pārvaldnieka amatu savienošānu”.

¹⁰⁷ Engures ostas pārvaldes 04.02.2021. izraksts no ostas valdes 04.02.2021. lēmuma Nr. 1. p. 4.

¹⁰⁸ Talsu novada domes 25.11.2021. lēmums Nr. 346, Talsu novada domes 25.11.2021. lēmums Nr. 345, Talsu novada domes 28.04.2022. lēmums Nr. 189, Talsu novada domes 25.11.2021. lēmums Nr. 343, Talsu novada domes 29.12.2021. lēmums Nr. 423.

¹⁰⁹ Talsu novada domes 25.11.2021. lēmums Nr. 346, Talsu novada domes 28.04.2022. lēmums Nr. 189, Talsu novada domes 25.11.2021. lēmums Nr. 344.

¹¹⁰ Tukuma novada domes 04.08.2021. rīkojums Nr. TND/1-12.2/21/311.

¹¹¹ Saulkrastu novada domes 28.07.2021. lēmums Nr. 57, Saulkrastu novada domes 28.04.2021. lēmums Nr. 2257, Saulkrastu novada domes 28.07.2021. lēmums Nr. 40, Saulkrastu novada domes 17.04.2020. lēmums Nr. 1695, Saulkrastu novada domes 30.03.2022. lēmums Nr. 426, Saulkrastu novada domes 28.07.2021. lēmums Nr. 61.

¹¹² Limbažu novada domes 23.09.2021. sēdes protokola Nr. 6 izraksta 23. §, Salacgrīvas novada domes 20.04.2016. lēmums Nr. 191.

¹¹³ Jūrmalas valstspilsētas domes 27.01.2022. lēmums Nr. 7, Jūrmalas valstspilsētas domes 27.01.2022. lēmums Nr. 8, Jūrmalas valstspilsētas domes 27.01.2022. lēmums Nr. 9, Jūrmalas valstspilsētas domes 27.01.2022. lēmums Nr. 10.

¹¹⁴ Mērsraga ostas pārvaldes 15.02.2011. nolikuma 6.1.7., 6.1.8. un 6.1.9. apakšpunkts, Skultes ostas pārvaldes 29.04.2009. nolikuma 29.5., 29.6., 29.7. un 29.9. apakšpunkts, Pāvilostas ostas pārvaldes 29.08.2013. nolikuma 29.7., 29.8. un 29.9. apakšpunkts.

¹¹⁵ Mērsraga ostas pārvaldes 15.02.2011. nolikuma 7.4.4., 7.4.10., 7.4.12., 7.4.14. un 7.4.17. apakšpunkts, Skultes ostas pārvaldes 29.04.2009. nolikuma 32.4., 32.9. un 32.11. apakšpunkts, Pāvilostas ostas pārvaldes 29.08.2013. nolikuma 32.4., 32.9. un 32.11. apakšpunkts.

¹¹⁶ 28.11.2013. līgums par kuģu aģentēšanu.

¹¹⁷ Skultes ostas pārvaldes 21.09.2020. līgums Nr. SOP2020/24.

¹¹⁸ 15.02.2020. akts par cenu aptaujas POP 2021/02 ESTLAT177 “Jahtu glabāšanas laukuma izbūve Pāvilostas ostā projekta ESTLAT177 ietvaros” rezultātiem.

¹¹⁹ 22.04.2021. līgums Nr. 2–04–2021–ESTLAT.

¹²⁰ Dienvidkurzemes novada pašvaldības 08.09.2021. elektroniskā pasta vēstules 3. pielikums.

¹²¹ Līgums Nr. S1-2021 “Par ostas servisa pakalpojuma sniegšanu starp Pāvilostas ostas pārvaldi un SIA “N STARS””.

¹²² Salacgrīvas ostas pārvaldes 26.08.2015. nomas līgums.

¹²³ Salacgrīvas ostas pārvaldes 27.05.2015. valdes sēdes protokols, Salacgrīvas ostas pārvaldes 10.12.2015. valdes sēdes protokols, Salacgrīvas ostas pārvaldes 04.03.2016. valdes sēdes protokols Nr. 2.

¹²⁴ KNAB 08.11.2021. vēstule, adresēta Valsts kontrolei.

¹²⁵ Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 11.panta pirmā daļa.

¹²⁶ Engures novada domes 16.05.2019 lēmums “Par dotāciju Engures Ostas pārvaldei projekta “Uzlabota jahtu ostu infrastruktūra un ostu tīkla attīstība Igaunijā un Latvijā” Nr. EST – LAT55” “ESTLAT Harbour” (protokols Nr. 5, p. 30) un Engures novada domes 28.01.2021. lēmums “Par dotācijas piešķiršanu projekta EST – LAT 55 realizācijai Engures ostas pārvaldei” (protokols Nr. 1, p. 53).

¹²⁷ Engures novada domes 16.05.2019. lēmums “Par dotāciju Engures Ostas pārvaldei projekta “Uzlabota jahtu ostu infrastruktūra un ostu tīkla attīstība Igaunijā un Latvijā” Nr. EST – LAT55” “ESTLAT Harbour” (protokols Nr. 5, p. 30) par dotāciju projekta līdzfinansējumam 63 860 euro un Engures novada domes 28.01.2021. lēmums “Par dotācijas piešķiršanu projekta EST – LAT 55 realizācijai Engures ostas pārvaldei” (protokols Nr. 1, p. 53) par dotācijas 40 676 euro piešķiršanu papildu projekta izmaksu segšanai un 2462 euro dotāciju projekta līdzfinansējuma nodrošināšanai.

¹²⁸ KNAB 08.11.2021. vēstule, adresēta Valsts kontrolei.

¹²⁹ Pāvilostas ostas pārvaldes 10.05.2016. valdes lēmums “Par Pāvilostas ostas valdes akceptu projekta “Pāvilostas ostas Ziemeļu un Dienvidu molu pagarināšana” realizāciju” (protokols Nr. 2., 2.§).

¹³⁰ Pāvilostas ostas pārvaldes 30.07.2019. Pamatlīdzekļu: izremontēto, rekonstruēto pieņemšanas ekspluatācijā akti Nr. 1. un Nr. 2.

- ¹³¹ Pāvilostas ostas pārvaldes 30.07.2019. Pamatlīdzekļu: izremontēto, rekonstruēto pieņemšanas ekspluatācijā akti Nr. 1. un Nr. 2., Būvniecības valsts kontroles biroja 29.05.2019. akts par hidrotehnisko inženierbūvju pieņemšanu ekspluatācijā, kods 19017910641413.
- ¹³² SIA "N STARS" 10.07.2017. rēķins Nr. NST – 132 (par 8000 *euro*), SIA "N STARS" 03.08.2017. rēķins Nr. NST17 – 136 (par 1500 *euro*).
- ¹³³ Barža Nr. B – 166 laika periodā no 10.06.2017. līdz 28.06.2017., TOILER laika periodā no 10.06.2017. līdz 06.07.2017. un MALZ laika perioda no 17.07.2017. līdz 31.07.2017.
- ¹³⁴ Pāvilostas ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts Pāvilostas novada domes 29.08.2013. sēdē) 29.7. un 29.18. apakšpunkts.
- ¹³⁵ Pāvilostas ostas pārvaldes nolikuma (apstiprināts Pāvilostas novada domes 29.08.2013. sēdē) 31.1. apakšpunkts.
- ¹³⁶ Pāvilostas ostas valdes 11.08.2017. lēmums Nr. 2., 1.§ "Par SIA "N-Stars" iesniegumu".
- ¹³⁷ Pāvilostas ostas valdes 11.08.2017. lēmums Nr. 2., 1.§ "Par SIA "N-Stars" iesniegumu".
- ¹³⁸ Pāvilostas ostas valdes 19.01.2018. sēdes protokols Nr. 1.
- ¹³⁹ SIA "N STARS", SIA "NORD STAR FISHER" un Pāvilostas ostas pārvaldes 31.12.2019. trīspusējs Vienošanās protokols par savstarpējiem norēķiniem Nr. 31/12 – 19, SIA "N STARS" un Pāvilostas ostas pārvaldes 30.12.2020. Vienošanās protokols par savstarpējiem norēķiniem, SIA "N STARS", SIA "NORD STAR FISHER" un Pāvilostas ostas pārvaldes 01.12.2020. trīspusējs Vienošanās protokols par savstarpējiem norēķiniem Nr. 01/12 – 20.
- ¹⁴⁰ SIA "N STARS" 10.07.2017. rēķins Nr. NST – 132 (par 8000 *euro*), SIA "N STARS" 03.08.2017. rēķins Nr. NST17 – 136 (par 1500 *euro*).
- ¹⁴¹ Pāvilostas ostas pārvaldes 08.01.2019. rēķins Nr. 01, 08.04.2019. rēķins Nr. 65, 08.07.2019. rēķins Nr. 133, 08.10.2019. rēķins Nr. 196, 06.01.2020. rēķins Nr. 10, 02.04.2020. rēķins Nr. 64, 03.07.2020. rēķins Nr. 145, 02.10.2020. rēķins Nr. 191, izrakstīti SIA "N STARS" kopsummā par 3839,78 *euro*.
- ¹⁴² Pāvilostas ostas pārvaldes 25.07.2018. rēķins Nr. 127, 03.10.2018. rēķins Nr. 196, 08.01.2019. rēķins Nr. 14, 08.04.2019. rēķins Nr. 66, 30.04.2019. rēķins Nr. 84, 08.07.2019. rēķins Nr. 134, 04.10.2019. rēķins Nr. 197, 06.01.2020. rēķins Nr. 11, 02.07.2020. rēķins Nr. 131, 02.10.2020. rēķins Nr. 192, kopsummā par 5335,15 *euro*.
- ¹⁴³ 11.02.2011. darba līgums Nr. 1/02/2011.
- ¹⁴⁴ 02.01.2014. darba līguma pielikums Nr. 1/02/2011., 02.01.2015. darba līguma pielikums Nr. 1/02/2011., 02.01.2016. darba līguma pielikums Nr. 1/02/2011., 02.01.2017. darba līguma pielikums Nr. 1/02/2011, 02.01.2018. darba līguma pielikums Nr. 1/02/2011, 02.01.2019. darba līguma pielikums Nr. 1/02/2011, 02.01.2020. darba līguma pielikums Nr. 1/02/2011, 02.01.2021. darba līguma pielikums Nr. 1/02/2011.
- ¹⁴⁵ Mērsraga ostas pārvaldes 12.07.2012. darba kārtības noteikumi (pēdējie grozījumi 20.12.2018.), Skultes ostas pārvaldes atlīdzības politika (10.10.2016. apstiprinājis ostas pārvaldnieks), Salacgrīvas ostas pārvaldes 13.12.2018. nolikums "Par atlīdzību Salacgrīvas ostas pārvaldē" (apstiprināts ar Salacgrīvas ostas pārvaldes 13.12.2018. valdes lēmumu Nr. 18).
- ¹⁴⁶ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 2. panta trešā daļa.
- ¹⁴⁷ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 16. panta otrā daļa.
- ¹⁴⁸ Mērsraga ostas pārvaldes 12.07.2012. darba kārtības noteikumu (pēdējie grozījumi 20.12.2018.) 3.9.2. apakšpunkts.
- ¹⁴⁹ Mērsraga ostas pārvaldes 01.07.2016. rīkojums Nr. 45 "Par prēmijas piešķiršanu par pusgada rezultātiem", Mērsraga ostas pārvaldes 19.12.2016. rīkojums Nr. 65 "Par prēmijas piešķiršanu par pusgada rezultātiem", Mērsraga ostas pārvaldes 03.07.2018. rīkojums Nr. 45 "Par prēmijas piešķiršanu par pusgada rezultātiem", Mērsraga ostas pārvaldes 31.07.2018. rīkojums Nr. 55 "Par prēmijas piešķiršanu par pusgada rezultātiem", Mērsraga ostas pārvaldes 21.12.2018. rīkojums Nr. 81 "Par avansu izmaksu prognozējamās prēmijas apmērā", Mērsraga ostas pārvaldes 03.01.2019. rīkojums Nr. 2 "Par prēmijas piešķiršanu", Mērsraga ostas pārvaldes 04.07.2019. rīkojums Nr. 45 "Par prēmijas piešķiršanu", Mērsraga ostas pārvaldes 23.12.2019. rīkojums Nr. 78 "Par avansu izmaksu prognozējamās prēmijas apmērā", Mērsraga ostas pārvaldes 18.06.2021. rīkojums Nr. 17 "Par prēmijas piešķiršanu", Mērsraga ostas pārvaldes 27.12.2021. rīkojums Nr. 79 "Par prēmiju piešķiršanu un izmaksāšanu".
- ¹⁵⁰ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 1. pants, 3. panta 2. punkts un 6.¹ panta otrā daļa.
- ¹⁵¹ Jūrmalas ostas pārvalde 247,86 *euro*, Mērsraga ostas pārvalde 1860,11 *euro*, Pāvilostas ostas pārvalde 24 692,03 *euro*, Rojas ostas pārvalde 63 832,33 *euro*, Salacgrīvas ostas pārvalde 18 834,10 *euro* un Skultes ostas pārvalde 10 203,38 *euro*.
- ¹⁵² Engures, Jūrmalas, Mērsraga, Pāvilostas, Rojas, Skultes un Salacgrīvas ostas pārvalde.
- ¹⁵³ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 6.¹ panta otrā daļa.
- ¹⁵⁴ Mērsraga ostas pārvaldes Zemes nomas maksas un līguma termiņa noteikšanas metodika (apstiprināta ar Mērsraga ostas pārvaldes 26.02.2015. valdes lēmumu Nr. 1/2015 – 6), Salacgrīvas ostas pārvaldes Noteikumi par zemes

- iznomāšanu un apbūves tiesībām ostas teritorijā (apstiprināti ar Salacgrīvas ostas pārvaldes 13.12.2018. valdes lēmumu Nr. 16.).
- ¹⁵⁵ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. pants.
- ¹⁵⁶ Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. saistošie noteikumi Nr. 15 “Par Jūrmalas pilsētas pašvaldībai piederošu un piekrītošu neapbūvētu zemesgabalu vai to daļu nomas maksas noteikšanas kārtību” (apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. domes lēmumu (protokols Nr. 7., 50.p.), 1. un 9. punkts).
- ¹⁵⁷ Likuma par ostām 24. panta otrā daļa (izslēgta ar 10.02.2022. likuma grozījumiem).
- ¹⁵⁸ Mērsraga, Pāvilostas, Skultes un Salacgrīvas ostas pārvalde.
- ¹⁵⁹ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 1. pants, 3. panta 1. un 2. punkts.
- ¹⁶⁰ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 4. panta piektā daļas 1.punkts, piektā prim daļa un 19. panta pirmā daļa.
- ¹⁶¹ Tukuma novada pašvaldības 08.02.2022. elektroniskā pasta vēstule Nr. TND/2-10/22/636 “Par atbilstības un lietderības revīziju Nr.2.4.1-23/2021”; kā arī, piemēram, uz nekustamā īpašuma “Engures osta” (kadastra apzīmējums 90500051244) atrodas juridiskai personai piederoša būve (kadastra Nr. 90500051244004).
- ¹⁶² Engures, Jūrmalas, Mērsraga, Pāvilostas, Rojas, Skultes un Salacgrīvas ostas pārvalde.
- ¹⁶³ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 1. pants un 6.¹ panta otrā daļa.
- ¹⁶⁴ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 4. panta sestā daļa un 7. panta trešās daļas 10. punkts.
- ¹⁶⁵ MK 20.02.2018. noteikumu Nr. 97 “Publiskas personas mantas iznomāšanas noteikumi” 2.7. apakšpunkts, MK 19.06.2018. noteikumu Nr. 35 “Publiskas personas zemes nomas un apbūves tiesības noteikumi” 2.5. apakšpunkts.
- ¹⁶⁶ Likuma par ostām 24. panta otrā daļa (izslēgta ar 10.02.2022. likuma grozījumiem).
- ¹⁶⁷ Maksa noteikta 0,0426 *euro* mēnesī par kvadrātmetru – Skultes ostas pārvaldes 01.06.2021. nomas līgums Nr. 1.-4.1/47; maksa noteikta 2561,17 *euro* gadā par visu iznomāto zemes īpašumu – Skultes ostas pārvaldes 01.03.1999. nomas līgums Nr. 1.-4.1/13; maksa noteikta 0,5 % no zemes kadastrālās vērtības – Skultes ostas pārvaldes 18.09.2013. nomas līgums Nr. 1.-4.1/37.
- ¹⁶⁸ Maksa noteikta 0,10 Ls gadā par kvadrātmetru – Pāvilostas ostas pārvaldes 12.11.2003. nomas līgums Nr. 12/2003; maksa noteikta 150 Ls mēnesī par visu iznomāto zemes īpašumu – Pāvilostas ostas pārvaldes 07.02.2005. nomas līgums Nr. 10/2005; maksa noteikta 1,5 % no zemes kadastrālās vērtības – Pāvilostas ostas pārvaldes 11.06.2018. līgums Nr. 1 – 11 – 06/2018.
- ¹⁶⁹ Kāpēc nepieciešama kadastrālā vērtība? Pieejams: <https://www.vzd.gov.lv/lv/par-kadastralo-vertibu#kapec-nepieciešama-kadastrala-vertiba, resurss skatīts 17.05.2022>.
- ¹⁷⁰ Mērsraga ostas pārvaldes Zemes nomas maksas un līguma termiņa noteikšanas metodika (apstiprināta ar Mērsraga ostas pārvaldes 26.02.2015. valdes lēmumu Nr. 1/2015 – 6), Salacgrīvas ostas pārvaldes Noteikumi par zemes iznomāšanu un apbūves tiesībām ostas teritorijā (apstiprināti ar Salacgrīvas ostas pārvaldes 13.12.2018. valdes lēmumu Nr. 16.).
- ¹⁷¹ Mērsraga ostas pārvaldes Zemes nomas maksas un līguma termiņa noteikšanas metodika (apstiprināta ar Mērsraga ostas pārvaldes 26.02.2015. valdes lēmumu Nr. 1/2015 – 6).
- ¹⁷² Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. saistošie noteikumi Nr. 15 “Par Jūrmalas pilsētas pašvaldībai piederošu un piekrītošu neapbūvētu zemesgabalu vai to daļu nomas maksas noteikšanas kārtību” (apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. domes lēmumu (protokols Nr. 7., 50. p.)).
- ¹⁷³ Jūrmalas pilsētas pašvaldības 19.07.2012. noteikumi Nr.11 “Par ūdenstilpju nomas noteikumiem un iznomāšanas kārtību” (apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības 19.07.2012. domes lēmumu (protokols Nr. 11., 12. punkts)).
- ¹⁷⁴ Salacgrīvas ostas pārvaldes 21.02.2005 nomas līgums Nr. 6.
- ¹⁷⁵ Skultes ostas pārvaldes 01.06.2021. nomas līgums Nr. 1.-4.1/47.
- ¹⁷⁶ Rojas ostas pārvaldes 28.08.2015. nomas līgums.
- ¹⁷⁷ Mērsraga ostas pārvaldes 23.04.2020. nomas līgums Nr. 2/2020.
- ¹⁷⁸ Mērsraga ostas pārvaldes 01.11.2006. nomas līgums Nr. 2/2006.
- ¹⁷⁹ Pāvilostas ostas pārvaldes 07.02.2005. nomas līgums Nr. 10/2005.
- ¹⁸⁰ Jūrmalas ostas pārvaldes 17.03.2019. nomas līgums Nr. N2/2019.
- ¹⁸¹ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 4. panta sestā daļa.
- ¹⁸² Rojas ostas pārvaldes 01.03.2017. nomas līgums.
- ¹⁸³ Jūrmalas ostas pārvalde 247,86 *euro*, Mērsraga ostas pārvalde 1860,11 *euro*, Pāvilostas ostas pārvalde 24 692,03 *euro*, Rojas ostas pārvalde 63 832,33 *euro*, Salacgrīvas ostas pārvalde 18 834,10 *euro* un Skultes ostas pārvalde 10 203,38 *euro*.
- ¹⁸⁴ Pāvilostas ostas pārvaldes 12.11.2003. līgums Nr. 12/2003, Pāvilostas ostas pārvaldes 20.12.2003. līgums Nr. 12/2003 ar 11.12.2009. grozījumiem, Pāvilostas ostas pārvaldes 11.06.2015. līgums Nr. 1/05-2015 ar 11.06.2018 grozījumiem.

- ¹⁸⁵ 26.11.2008. pielikums Nr. 11 pie Salacgrīvas ostas pārvaldes 01.12.1997. līguma Nr. 20.
- ¹⁸⁶ Likuma par ostām 24. panta otrā daļa (izslēgta ar 10.02.2022. likuma grozījumiem).
- ¹⁸⁷ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. pants.
- ¹⁸⁸ Pāvilostas ostas pārvaldes 11.06.2018. līgums Nr. 1 – 11 – 06/2018, līgums Nr. 2 – 11 – 06/2018, līgums Nr. 3 – 11 – 06/2018.
- ¹⁸⁹ Sabiedriskā labuma organizācijas. Pieejams: <https://www6.vid.gov.lv/SLO>, resurss skatīts 09.12.2021.
- ¹⁹⁰ Piemēram, Pāvilostas ostas pārvaldes 11.06.2018. līguma Nr. 1 – 11 – 06/2018 4.1., 4.4., 4.5., 4.6. punkts.
- ¹⁹¹ Pāvilostas ostas pārvaldes 11.06.2018. līgums Nr. 1 – 11 – 06/2018, līgums Nr. 2 – 11 – 06/2018, līgums Nr. 3 – 11 – 06/2018.
- ¹⁹² Civillikums. CETURTĀ DAĻA. Saistību tiesības. Divpadsmitās nodaļas Otrā apakšnodaļa “Patapinājuma līgums”.
- ¹⁹³ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. panta pirmās daļas 1. un 2. punkts, 5. pants.
- ¹⁹⁴ Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. saistošie noteikumi Nr. 15 “Par Jūrmalas pilsētas pašvaldībai piederošu un piekrītošu neapbūvētu zemesgabalu vai to daļu nomas maksas noteikšanas kārtību” (apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. domes lēmumu (protokols Nr. 7., 50.p.), 1. un 9. punkts.
- ¹⁹⁵ Jūrmalas ostas pārvaldes 25.01.2019. valdes lēmums Nr. 1/10/19 “Par nekustamā īpašuma Tīklu ielā 17, Jūrmalā, daļas nodošanu Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācijai”.
- ¹⁹⁶ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 1. pants un 6.¹ panta otrā daļa.
- ¹⁹⁷ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 12. panta pirmā daļa.
- ¹⁹⁸ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 4. pants, Likuma par budžetu un finanšu vadību I nodaļa “Likumā lietotie termini”, dotācijas – budžeta līdzekļi, kurus piešķir citiem budžetiem, komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem un citām institūcijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu valsts vai pašvaldību funkciju izpildi.
- ¹⁹⁹ Engures, Rojas un Pāvilostas ostas pārvalde.
- ²⁰⁰ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. pants.
- ²⁰¹ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 1. pants, 3. panta 1. un 2. punkts.
- ²⁰² Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. pants.
- ²⁰³ Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 5. un 6. pants.
- ²⁰⁴ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 12. panta pirmā daļa.
- ²⁰⁵ Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14. pants.
- ²⁰⁶ Engures ostas pārvaldes Kontu apgrozījums par periodu no 01.01.2019. līdz 31.12.2020, Tukuma novada pašvaldības 31.08.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. TND/2 – 10/21/2915 “Par informācijas sniegšanu” 7. pielikums, Jūrmalas ostas pārvaldes 30.08.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 3. – 5./133 “Par pilnvarojumu un revīzijas uzdevumu veikt atbilstības un lietderības revīziju” 7. pielikums, Jūrmalas pilsētas pašvaldības iestādes “Jūrmalas Ostas Pārvalde” 2018. gada pārskats, Jūrmalas pilsētas pašvaldības iestādes “Jūrmalas Ostas Pārvalde” 2019. gada pārskats, Jūrmalas pilsētas pašvaldības 26.11.2020. domes lēmums Nr. 645 “Par INTERREG Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekta EST – LAT177 “Austrumbaltijas jahtu ostu tīkla pilnveidošana un popularizēšana”/ Project Est – Lat177 “Improvement and promotion of the East Baltic Coast harbours network maps” (ESTBALTIC HARBOURS) īstenošanu” (protokols Nr. 21., 10. punkts), Rojas ostas pārvaldes 2019. gada pārskats un Rojas ostas pārvaldes 2020. gada pārskats, Rojas ostas pārvaldes Kontu apgrozījumi un korespondences no 01.01.2019. līdz 31.12.2019., Rojas ostas pārvaldes Kontu apgrozījumi un korespondences no 01.01.2020. līdz 31.12.2020., Rojas ostas pārvaldes budžets 2019., 2020. un 2021. gadam, Talsu novada pašvaldības 01.09.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 12 – 3/3898 “Par iesniedzamo informāciju revīzijā” 7. un 10. pielikums, Dienvidkurzemes novada pašvaldības 08.09.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. DKN/2021/2.14./DKN/2021/12.14./929 – N “Par informācijas sniegšanu revīzijas uzsākšanai” 2., 6. un 7. pielikums, Salacgrīvas ostas pārvaldes 30.08.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 1 – 12/121 “Salacgrīvas ostas pārvaldes dokumenti pēc pieprasījuma” 7. un 8. pielikums, Salacgrīvas ostas pārvaldes 06.10.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 1 – 12/134 “Salacgrīvas ostas pārvaldes dokumenti pēc pieprasījuma” 1. pielikums, Saulkrastu novada pašvaldības 30.08.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 76/1 – 20 “Par revīzijas uzdevumam pieprasītajiem dokumentiem” 7. un 8. pielikums.
- ²⁰⁷ Sākot ar 2021. gadu.
- ²⁰⁸ Sākot ar 2021. gadu.
- ²⁰⁹ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 12. panta pirmā daļa.
- ²¹⁰ Rojas ostas pārvaldes 2020. gada pārskats. Pielikumi finanšu pārskatam. Pēc stāvokļa uz 31.12.2020. 19 747 *euro* aizņēmums no LSEZ SIA “Laskana”, Rojas ostas pārvaldes 28.01.2020. Aizdevuma līgums ar SIA LSEZ “Laskana” un 13 949 *euro* aizņēmums no SIA “LĪCIS-93”, Rojas ostas pārvaldes 02.08.2011. līgums Nr. 2 “Par Rojas ostas kuģu ceļa remonta padziļināšanas darbiem” ar UAB “Subare” un SIA “LĪCIS-93”.

- ²¹¹ Igaunijas–Latvijas Pārrobežu sadarbības programmas 2014. – 2020. gadam projekts Nr. 55 “Uzlabota jahtu ostu infrastruktūra un ostu tīkla attīstība Igaunijā un Latvijā” (EST-LAT Harbours).
- ²¹² Rojas ostas pārvaldes 28.01.2020. Aizdevuma līguma ar SIA LSEZ “Laskana” 2.1. apakšpunkts, Rojas ostas pārvaldes 26.01.2021. paziņojums par maksājuma uzdevuma Nr. 26 debetēšanu.
- ²¹³ Rojas ostas pārvaldes 28.01.2020. Aizdevuma līgums ar SIA LSEZ “Laskana”.
- ²¹⁴ Engures ostas pārvaldes grāmatojumu reģistrs par periodu no 2019. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.
- ²¹⁵ Likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 14. panta piektā daļa.
- ²¹⁶ Pāvilostas ostas pārvaldes 02.11.2018. līgums Nr. POP 2018 – 01/11 (Contract POP 2018 – 01/11) ar SIA “Boatpark Pāvilosta” un BV “Schilstra Constructie” (celtņa piegādātājs).
- ²¹⁷ Pāvilostas ostas pārvaldes 02.01.2020. līgums Nr. C1-01-2020.
- ²¹⁸ INTERREG projekta “Improvement of sailing infrastructure and yacht harbours network building in Estonia and Latvia” (Nr. EST – LAT55) ietvaros par kopējo summu 120 000 *euro*.
- ²¹⁹ INTERREG projekta “Modern and attractive small ports network through cross – boarder interactive information system, joint marketing and improved port services” (Nr. CB239) ietvaros par kopējo summu 120 000 *euro*.
- ²²⁰ Pāvilostas ostas pārvaldes pārvaldnieka 20.10.2017. Partnera apliecinājums projektā “Est-Lat Improvement of sailing infrastructure and yacht harbours network building in Estonia and Latvia/ ESTLAT harbours”.
- ²²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 1303/2013.
- ²²² Pāvilostas ostas pārvaldes 14.05.2020. SIA “Boatpark Pāvilosta” adresēts peldlīdzekļu saraksts celtņa pakalpojumiem 2020. gadā par tarifu 50 *euro*.
- ²²³ KNAB 28.04.2022. elektroniskā pasta vēstule.
- ²²⁴ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5.panta pirmā daļa, likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 18.pants.
- ²²⁵ Skultes ostas pārvaldes 10.05.2017. sadarbības līgums par projekta “Zvejas produktu uzglabāšanas infrastruktūras uzlabošana Skultes ostā” Nr. 16 – 00 – F01123 – 000007.
- ²²⁶ Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014. – 2020. gadam pasākuma “Zvejas ostas un izkraušanas vietas” projekts Nr. 16 – 00 – F01123 – 000007 “Zvejas produktu uzglabāšanas infrastruktūras uzlabošana Skultes ostā”.
- ²²⁷ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 12. panta pirmās daļas 7.punkts.
- ²²⁸ Likuma par budžetu un finanšu vadību I nodaļa “Likumā lietotie termini”, dotācijas – budžeta līdzekļi, kurus piešķir citiem budžetiem, komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem un citām institūcijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu valsts vai pašvaldību funkciju izpildi.
- ²²⁹ Likuma par budžetu un finanšu vadību I nodaļa “Likumā lietotie termini”, aizdevumi – pašvaldībām un citām juridiskajām personām nodoti budžeta līdzekļi, ar kuriem šīm personām ir tiesības rīkoties un kurus ir pienākums atdot, kā arī aizdevumi pārņemto saistību pildīšanai, ja aizdevumaņēmējs palicis parādā valstij vai pašvaldībai.
- ²³⁰ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 4. pants.
- ²³¹ “Uzlabotas jahtu ostu infrastruktūras un ostu tīkla attīstība Igaunijā un Latvijā” Nr. EST – LAT55 “ESTLAT Harbour”.
- ²³² Engures novada pašvaldības 16.05.2019. domes lēmums “Par dotāciju Engures Ostas pārvaldei projekta “Uzlabota jahtu ostu infrastruktūra un ostu tīkla attīstība Igaunijā un Latvijā” Nr. EST – LAT “ESTLAT Harbour”” (protokols Nr. 5 p.30).
- ²³³ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 12. panta ceturtā daļa.
- ²³⁴ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) (spēkā līdz 26.04.2022) 4. panta trešā daļa.
- ²³⁵ Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 13. panta otrā daļa.
- ²³⁶ M. Rurāne. 2005. “Finanšu menedžments”, RSEBAA, Rīga, 40 lpp.
- ²³⁷ MK 22.12.2015 noteikumu Nr. 775 “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” 159. punkts.
- ²³⁸ Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 5. panta trešā daļa un 9. panta 1. punkts.
- ²³⁹ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 13. panta pirmā daļa.
- ²⁴⁰ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 15. panta pirmā daļa.
- ²⁴¹ Engures ostas pārvaldes jahtu piestātnes pakalpojumu izcenojumi (apstiprināti ar Engures ostas pārvaldes 20.07.2020. valdes lēmumu Nr. 1.1.), Jūrmalas ostas pārvaldes pakalpojumu maksas piestātnēs Tīklu ielā 10 un Tīklu ielā 17, kā arī notekūdeņu kanalizācijas atsūkņēšanu piestātnē Tīklu ielā 10 izcenojumi 2020. gadam (apstiprināti ar Jūrmalas ostas pārvaldes 27.10.2020. valdes lēmumu Nr. 3/5/20 (protokols Nr. 5/20), Mērsraga ostas maksas (apstiprināti ar Mērsraga ostas pārvaldes 20.12.2017. valdes lēmumu Nr. 3/2017 – 3, ar grozījumiem, kas apstiprināti ar Mērsraga ostas 20.12.2019. valdes lēmumu Nr. 12 (protokols Nr. 4/2019), Pāvilostas ostas maksas pakalpojumu tarifi (apstiprināti ar 26.09.2019. Pāvilostas ostas valdes sēdes lēmumu Nr. 4., 6§), Rojas ostas maksas un ostas pakalpojumu maksimālie robežlīmeņi (apstiprināti ar Rojas ostas pārvaldes 30.11.2018. valdes lēmumu

Nr. 2.1.), Salacgrīvas ostas maksu un ostas pakalpojumu maksimālie tarifi (apstiprināti ar Salacgrīvas ostas pārvaldes 22.11.2017. valdes lēmumu Nr. 17 “Par Salacgrīvas ostas maksu un ostas pakalpojumu maksimālo tarifu apstiprināšanu” (protokols Nr. 5.), Salacgrīvas ostas pārvaldes 07.04.2021. valdes lēmums Nr. 5. “Par grozījumiem Salacgrīvas ostas valdes 05.06.2006. lēmumā Nr. 14 “Par Salacgrīvas ostas jahtu piestātnes un Jahtotāju servisa telpu maksas pakalpojumu izcenojumu apstiprināšanu”” un Nr. 6. “Par Jahtotāju servisa ēkas telpu nomas maksu noteikšanu” (protokols Nr. 1.), Skultes ostas maksas (apstiprinātas ar Skultes ostas 14.02.2002. valdes lēmumu (protokols Nr. 2) ar labojumiem, kas veikti ar Skultes ostas 13.11.2003. valdes lēmumu (protokols Nr. 7.), Skultes ostas 14.11.2005. valdes lēmumu (protokols Nr. 12.), Skultes ostas 29.06.2006. valdes lēmumu (protokols Nr. 5.), Skultes ostas 11.12.2007. valdes lēmumu (protokols Nr. 11) un Skultes ostas 28.08.2013. valdes lēmumu (protokols Nr. 8.).

²⁴² 13.10.2021. intervijas protokols ar Mērsraga ostas pārvaldi, 14.10.2021. intervijas protokols ar Rojas ostas pārvaldi.

²⁴³ MK 08.10. 2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022) 14. punkts, MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 19. punkts.

²⁴⁴ Jūrmalas pašvaldības iestādes “Jūrmalas ostas pārvalde” 12.06.2020. sadarbības līgums Nr. M2/2020 un 12.06.2020. sadarbības līgums Nr. M3/2020

²⁴⁵ Jūras ceļojumi. Pieejams: <https://visitsalacgriva.lv/lv/ko-darit/juras-ceļojumi/>, resurss skatīts 01.12.2021., Ar tirkīza kuģi «Simba» no Kuivīziem uz Roņu salu un tālāk. Pieejams: <https://www.auseklis.lv/raksti/ar-tirkiza-kugi-simba-no-kuiviziem-uz-ronu-salu-un-talak>, resurss skatīts 01.12.2021., Jaunsargu vienība iepazīšanās ar jungu programmu. Pieejams: <https://jc.gov.lv/en/node/2207>, resurss skatīts 01.12.2021., Atpūtas kuģītis “Elizabete”. Pieejams: <https://jaunavecriga.lv/atputas-kugitis-elizabete/>, resurss skatīts 25.10.2021.

²⁴⁶ MK 08.10. 2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022) 12. un 17. punkts, MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 41. punkts.

²⁴⁷ Mērsraga ostas maksas (apstiprinātas ar Mērsraga ostas pārvaldes 20.12.2017. valdes lēmumu Nr. 3/2017 – 3 un grozījumiem, kas apstiprināti ar Mērsraga ostas pārvaldes 20.12.2019. valdes lēmumu Nr. 12. (protokols Nr. 4/2019)) 16., 30. un 41. punkts un Salacgrīvas ostas maksu un ostas pakalpojumu maksimālie tarifi (apstiprināti ar Salacgrīvas ostas pārvaldes 22.11.2017. valdes lēmumu Nr. 17. “Par Salacgrīvas ostas maksu un ostas pakalpojumu maksimālo tarifu apstiprināšanu” (protokols Nr. 5.)) 30., 33. un 34. punkts.

²⁴⁸ MK 08.10.2002. noteikumu Nr. 455 “Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” (spēkā līdz 31.03.2022) 12. un 17. punkts, MK 22.03.2022. noteikumu Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība” 41. punkts.

²⁴⁹ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 13.panta trešā daļa.

²⁵⁰ Engures ostas pārvaldes jahtu piestātnes pakalpojumu izcenojumi (apstiprināti ar Engures ostas pārvaldes 20.07.2020. valdes lēmumu Nr. 1.1.), Jūrmalas ostas pārvaldes pakalpojumu maksas piestātnēs Tiklu ielā 10 un Tiklu ielā 17, kā arī notekūdeņu kanalizācijas atsūknešanu piestātnē Tiklu ielā 10 izcenojumi 2020. gadam (apstiprināti ar Jūrmalas ostas pārvaldes 27.10.2020. valdes lēmumu Nr. 3/5/20 (protokols Nr. 5/20), Mērsraga ostas maksas (apstiprināts ar Mērsraga ostas pārvaldes 20.12.2017. valdes lēmumu Nr. 3/2017 – 3, ar grozījumiem, kas apstiprināti ar Mērsraga ostas 20.12.2019. valdes lēmumu Nr. 12 (protokols Nr. 4/2019), Pāvilostas ostas maksas pakalpojumu tarifi (apstiprināti ar 26.09.2019. Pāvilostas ostas valdes sēdes lēmumu Nr. 4., 6§), Rojas ostas maksas un ostas pakalpojumu maksimālie robežlīmeņi (apstiprināti ar Rojas ostas pārvaldes 30.11.2018. valdes lēmumu Nr. 2.1.), Salacgrīvas ostas maksu un ostas pakalpojumu maksimālie tarifi (apstiprināti ar Salacgrīvas ostas pārvaldes 22.11.2017. valdes lēmumu Nr. 17 “Par Salacgrīvas ostas maksu un ostas pakalpojumu maksimālo tarifu apstiprināšanu” (protokols Nr. 5.), Salacgrīvas ostas pārvaldes pārvaldnieka 06.01.2014. rīkojums Nr. 4 – v “Par maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanu”, Salacgrīvas ostas pārvaldes 28.12.2018. pārvaldnieka rīkojums Nr. 46 – v “Par stāvvietas, atbildīgās personas, degvielas izlietojuma normas un uzturēšanas izmaksu apstiprināšanu EJZF projekta “Specializētas kraušanas tehnikas zvejnieku vajadzībām iegāde” ietvaros iegādātajam teleskopiskajam iekrāvējam MANITOU MLT 625 – 75”, Salacgrīvas ostas pārvaldes 07.04.2021. valdes lēmums Nr. 5. “Par grozījumiem Salacgrīvas ostas valdes 05.06.2006. lēmumā Nr. 14 “Par Salacgrīvas ostas jahtu piestātnes un Jahtotāju servisa telpu maksas pakalpojumu izcenojumu apstiprināšanu”” un Nr. 6. “Par Jahtotāju servisa ēkas telpu nomas maksu noteikšanu” (protokols Nr. 1.), Skultes ostas maksas (apstiprinātas ar Skultes ostas 14.02.2002. valdes lēmumu (protokols Nr. 2) ar labojumiem, kas veikti ar Skultes ostas 13.11.2003. valdes lēmumu (protokols Nr. 7.), Skultes ostas 14.11.2005. valdes lēmumu (protokols Nr. 12.), Skultes ostas 29.06.2006. valdes lēmumu

- (protokols Nr. 5.), Skultes ostas 11.12.2007. valdes lēmumu (protokols Nr. 11) un Skultes ostas 28.08.2013. valdes lēmumu (protokols Nr. 8)).
- ²⁵¹ Rojas ostas pārvaldes 08.07.2019. līgums Nr. RND/2019/L162 ar Rojas novada pašvaldību.
- ²⁵² Rojas ostas pārvaldes 2020. gada pārskats.
- ²⁵³ Pāvilostas ostas maksas pakalpojumu tarifi (apstiprināti ar Pāvilostas ostas pārvaldes valdes 26.09.2019. sēdes lēmumu Nr. 4., 6.§).
- ²⁵⁴ Pāvilostas ostas pārvaldes līgums Nr. S1 – 2021 par ostas servisa pakalpojumu sniegšanu ar SIA “N STARS” 1.2. punkts.
- ²⁵⁵ Pāvilostas ostas maksas pakalpojumu tarifi (apstiprināti ar Pāvilostas ostas pārvaldes valdes 26.09.2019. sēdes lēmumu Nr. 4., 6.§).
- ²⁵⁶ Pāvilostas ostas pārvaldes 03.06.2021. rēķins Nr. 115. SIA “Vēju aģentūra”.
- ²⁵⁷ Pāvilostas ostas maksas pakalpojumu tarifi (apstiprināti ar Pāvilostas ostas pārvaldes valdes 26.09.2019. sēdes lēmumu Nr. 4., 6.§).
- ²⁵⁸ Pāvilostas ostas pārvaldes 15.07.2021. līgums par peldlīdzekļa stāvvietu Nr. 14. ar SIA “Saules Gaisma Consulting”.
- ²⁵⁹ Pāvilostas ostas maksas pakalpojumu tarifi (apstiprināti ar Pāvilostas ostas pārvaldes valdes 26.09.2019. sēdes lēmumu Nr. 4., 6.§).
- ²⁶⁰ Pāvilostas ostas pārvaldes 01.07.2021. līgums par peldlīdzekļa stāvvietu Nr. 13. ar SIA “Vēju paradīze”.
- ²⁶¹ Ostu likuma (līdz 26.04.2022. likuma nosaukums Likums par ostām) 13. panta trešā daļa, 15. panta otrā daļa.
- ²⁶² Engures ostas pārvaldes 20.07.2020. valdes lēmums Nr. 1.p.1.
- ²⁶³ Atbilstoši ostas pārvalžu 2020. gada datiem ieņēmumus galvenokārt veido ieņēmumi no nekustamā īpašuma nomas, tajā skaitā pietātņu
- ²⁶⁴ Skultes ostas pārvaldes 28.08.2013. valdes lēmums (protokols Nr. 8).
- ²⁶⁵ Salacgrīvas ostas maksu un ostas pakalpojumu maksimālie tarifi (apstiprināti ar Salacgrīvas ostas pārvaldes 22.11.2017. valdes lēmumu Nr. 17 “Par Salacgrīvas ostas maksu un ostas pakalpojumu maksimālo tarifu apstiprināšanu” (protokols Nr. 5.).
- ²⁶⁶ Spēkā kopš 2018. gada 14. decembra.
- ²⁶⁷ Mērsraga ostas pārvaldes 20.12.2019. valdes lēmums Nr. 12 (protokols Nr. 4/2019).
- ²⁶⁸ Mērsraga ostas pārvaldes 20.12.2017. valdes lēmums Nr. 3/2017 – 3.
- ²⁶⁹ Publisko pakalpojumu sniegšanas rekomendējamais modelis, 5. pielikums “Pakalpojumu izmaksu noteikšanas vadlīnijas”. Pieejams: <https://www.varam.gov.lv/lv/publisko-pakalpojumu-sistemas-attistibas-modela-izstrades-materiali-0, resurss skatīts 24.11.2021.>
- ²⁷⁰ Salacgrīvas ostas pārvaldes 27.07.2022. elektroniskā pasta vēstules Nr. 1-12/082 “Par revīzijas ziņojuma projektu revīzijā Nr.2.4.1-23/2021” 1. pielikums.
- ²⁷¹ 13.10.2021. intervijas protokols ar Mērsraga ostas pārvaldi.
- ²⁷² 05.10.2021. intervijas protokols ar Skultes ostas pārvaldi.
- ²⁷³ Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības Revīzijas un audita nodaļas 31.08.2020. atzinuma Nr. 7 – 2/3 “Par Jūrmalas ostas pārvaldes saimnieciskās darbības likumības un lietderības revīzijas rezultātiem” 2. punkts.
- ²⁷⁴ Skultes ostas maksu un ostas pakalpojumu tarifu robežlīmeņu noteikšanas politika (apstiprinājis 29.06.2006. Skultes ostas pārvaldnieks).
- ²⁷⁵ MK 15.05.2012. noteikumi Nr. 339 “Noteikumi par ostu formalitātēm”.
- ²⁷⁶ MK 15.05.2012. noteikumu Nr. 339 “Noteikumi par ostu formalitātēm” 9., 10. un 12. punkts.
- ²⁷⁷ MK 15.05.2012. noteikumu Nr. 339 “Noteikumi par ostu formalitātēm” 8. punkts.
- ²⁷⁸ MK 15.05.2012. noteikumu Nr. 339 “Noteikumi par ostu formalitātēm” 2.3. apakšnodaļa.
- ²⁷⁹ Engures ostas pārvaldes 20.07.2020. valdes lēmums Nr. 1.p.1.
- ²⁸⁰ MK 27.07.2010. noteikumi Nr. 696 “Noteikumi par Engures ostas robežu noteikšanu”, MK 17.04.2018. noteikumi Nr. 222 “Noteikumi par Jūrmalas ostas robežu noteikšanu”, MK 14.02.2006. noteikumi Nr. 141 “Noteikumi par Mērsraga ostas robežu noteikšanu”, MK 09.05.2006. noteikumi Nr. 368 “Noteikumi par Pāvilostas ostas robežu noteikšanu”, MK 26.06.2012. noteikumi Nr. 454 “Noteikumi par Rojas ostas robežu noteikšanu”, MK 16.04.2019. noteikumi Nr. 160 “Noteikumi par Salacgrīvas ostas robežu noteikšanu”, MK 04.04.2006. noteikumi Nr. 258 “Noteikumi par Skultes ostas robežu noteikšanu”.
- ²⁸¹ Statistika par kravu apgrozījumu Latvijas ostās un dzelzceļa pārvadājumos. Pieejams: https://www.sam.gov.lv/lv/statistika-2?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F, resurss skatīts 02.03.2022.
- ²⁸² Lursoft. Pieejams: <https://www.lursoft.lv/>, resurss skatīts 11.04.2022.
- ²⁸³ Lursoft. Pieejams: <https://www.lursoft.lv/>, resurss skatīts 11.04.2022.

- ²⁸⁴ Nodokļu maksātāju (komersantu) taksācijas gadā samaksāto VID administrēto nodokļu kopsummas. Pieejams: <https://www6.vid.gov.lv/SNK>, resurss skatīts 11.04.2022.
- ²⁸⁵ Engures ostas pārvaldes 26.10.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. TND/2-10/21/3918 “Par informācijas sniegšanu” 1. pielikums.
- ²⁸⁶ Mērsraga ostas pārvaldes 12.11.2021. elektroniskā pasta vēstules pielikums.
- ²⁸⁷ Jūrmalas ostas pārvaldes 28.10.2021. elektroniskā pasta vēstules pielikums.
- ²⁸⁸ Pāvilostas ostas pārvaldes 08.04.2022. elektroniskā pasta vēstules 1. pielikums.
- ²⁸⁹ Rojas ostas pārvaldes 09.11.2021. elektroniskā pasta vēstules 1. pielikums.
- ²⁹⁰ Salacgrīvas ostas pārvaldes 03.11.2021. elektroniskā pasta vēstules Nr. 1-12/148 “Salacgrīvas ostas pārvaldes dokumenti un skaidrojumi pēc pieprasījuma” 1. pielikums.
- ²⁹¹ Skultes ostas pārvaldes 09.11.2021. elektroniskā pasta vēstules 1. pielikums.
- ²⁹² Kadastra informācijas sistēma. Pieejams: <https://www.kadastrs.lv/>, resurss skatīts 08.12.2021.
- ²⁹³ Kadastra informācijas sistēma. Pieejams: <https://www.kadastrs.lv/>, resurss skatīts 08.12.2021.
- ²⁹⁴ Likmes piemērotas, balstoties uz Mērsraga ostas pārvaldes Zemes nomas maksas un līguma termiņa noteikšanas metodiku (apstiprināta ar Mērsraga ostas pārvaldes 26.02.2015. valdes lēmumu Nr. 1/2015 – 6).
- ²⁹⁵ Jūrmalas ostas pārvaldes 20.12.2019. līgums Nr. M2/2019.
- ²⁹⁶ Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. saistošie noteikumi Nr. 15 “Par Jūrmalas pilsētas pašvaldībai piederošu un piekrītošu neapbūvētu zemesgabalu vai to daļu nomas maksas noteikšanas kārtību” (apstiprināti ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības 08.06.2016. domes lēmumu (Protokols Nr. 7., 50. p.)).
- ²⁹⁷ Mērsraga ostas pārvaldes 16.02.2022. elektroniskās pasta vēstules “Atbilde - 8.punkts - Par atbilstības un lietderības revīziju Nr. 2.4.1-23/2021.” pielikums.
- ²⁹⁸ Pāvilostas ostas pārvaldes 12.11.2003. līgums Nr. 12/2003, Pāvilostas ostas pārvaldes 20.12.2003. līgums Nr. 12/2003 ar 11.12.2009. grozījumiem.
- ²⁹⁹ Pāvilostas ostas pārvaldes 11.06.2015. līgums Nr. 1/05-2015 ar 11.06.2018. grozījumiem.
- ³⁰⁰ Pāvilostas ostas pārvaldes 07.02.2005. nomas līgums Nr. 10/2005, Pāvilostas ostas pārvaldes 15.10.2005. nomas līgums Nr. 10/2007 ar 09.07.2019. vienošanos Nr. 1.
- ³⁰¹ Pāvilostas ostas pārvaldes 09.05.2012. līgums Nr. Dz.2E/12/1 ar 23.04.2021. vienošanos.
- ³⁰² Pāvilostas ostas pārvaldes 18.06.2012. līgums Nr. 1/18.06/2012 ar 08.07.2020. vienošanos.
- ³⁰³ 4898 m² līdz 07.07.2020., 5475 m² no 08.07.2020., attiecīgi šīs platības piemēroja 2019. gada nomas maksas aprēķinam.
- ³⁰⁴ Pāvilostas ostas pārvaldes 11.06.2018. līgums Nr. 1 – 11 – 06/2018, līgums Nr. 2 – 11 – 06/2018, līgums Nr. 3 – 11 – 06/2018.
- ³⁰⁵ Likme piemērota, balstoties uz Pāvilostas ostas pārvaldē zemāko piemēroto zemes nomas maksas apmēru, kas ir 1,5% no zemes kadastrālās vērtības atbilstoši Pāvilostas ostas pārvaldes 09.05.2012. līgumam Nr. Dz.2E/12/1 ar 23.04.2021. vienošanos.
- ³⁰⁶ Rojas ostas pārvaldes 01.03.2006. līgums.
- ³⁰⁷ Rojas ostas pārvaldes 28.08.2015. līgums.
- ³⁰⁸ Rojas ostas pārvaldes 31.03.2022. elektroniskā pasta vēstule.
- ³⁰⁹ Kadastrālā vērtība uz 31.12.2018.bija 9166 *euro*, attiecīgi šo vērtību piemēroja 2019. gada nomas maksas aprēķinam.
- ³¹⁰ Salacgrīvas ostas pārvaldes 30.03.2010. līgums Nr. 9 ar 14.04.2016. un 01.09.2016. grozījumiem.
- ³¹¹ Salacgrīvas ostas pārvaldes 01.03.2010. nomas līgums Nr. 6.
- ³¹² Salacgrīvas ostas pārvaldes 03.09.2018. līgums Nr. 1-17/12.
- ³¹³ Likme piemērota, balstoties uz likuma “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” 38. pantu.
- ³¹⁴ Salacgrīvas ostas pārvaldes 01.12.1997. līgums Nr.20. ar 14.10.2013. pielikumu Nr. 13.
- ³¹⁵ Salacgrīvas ostas pārvaldes 12.05.2010. līguma Nr. 14. ar 15.09.2016. pielikumu Nr. 2.
- ³¹⁶ Likme piemērota balstoties uz likuma “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” 38. pantu.
- ³¹⁷ Salacgrīvas ostas pārvaldes 14.10.2013. līgums Nr. 1-17/21. ar 05.04.2018. pielikumu Nr. 5.
- ³¹⁸ Skultes ostas pārvaldes 01.07.2000. nomas līgums Nr. 1.-4.1/12 ar 15.10.2008. grozījumiem Nr. 1.
- ³¹⁹ Skultes ostas pārvaldes 18.09.2013. nomas līgums Nr. 1.-4.1/37.
- ³²⁰ Kadastrālā vērtība uz 31.12.2018. bija 307 232 *euro*, attiecīgi šo vērtību piemēroja 2019. gada nomas maksas aprēķinam.
- ³²¹ Skultes ostas pārvaldes 09.02.2022. elektroniskā pasta vēstules Nr. 11/1-20 “Par atbilstības un lietderības revīziju Nr.2.4.1-23/2021” 8. pielikums.

³²² Kadastrālā vērtība uz 31.12.2018. bija 307 232 *euro*, attiecīgi šo vērtību piemēroja 2019. gada nomas maksas aprēķinam.